REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
REGIONE ISTRIANA

SKUPŠTINA / ASSEMBLEA
KLASA/CLASSE: 024-01/26-01/13
URBROJ/N:PROT: 2163-01/15-26-6
Pazin, 15. listopada 2026.

ZAPISNIK

14. SJEDNICA

održana 15. listopada 2026. godine s Gradskim vijećem Grada Pule-Pola

CERTIFIED ISO 9001

ZAPISNIK

sa 14. sjednice Skupštine Istarske županije i Gradskog vijeća Grada Pule-Pola, održane 15. listopada 2026. godine (četvrtak), u Spomen domu u Pazinu.
Sjednicu je u 12,00 sati otvorio predsjednik Skupštine mr.sc. Valter Flego i predsjednik Gradskog vijeća Grada Pule- Pola, Valter Boljunčić.

PRISUTNI – ODSUTNI (Skupština Istarske županije):

Red br.	VIJEĆNIK	KLUB VIJEĆNIKA/NL/STRANKA	PRISUSTVA
1.	Valter Flego	IDS – ISU - HSU	Prisutan
2.	Dalibor Paus	IDS – ISU - HSU	Prisutan
3.	Sandra Ćakić Kuhar	IDS – ISU - HSU	Prisutna
4.	Vesna Grubišić Juhas	IDS – ISU - HSU	Prisutna
5.	Robert Velenik	IDS – ISU - HSU	Prisutan
6.	Biserka Griparić	IDS – ISU - HSU	Prisutna
7.	Davor Čabran	IDS – ISU - HSU	Prisutan
8.	Valter Drandić	IDS – ISU - HSU	Prisutan
9.	Ketrin Antolović Dešković	IDS – ISU - HSU	Opravdano odsutna
10.	Viktor Lazarić	IDS – ISU - HSU	opravdano odsutan
11.	Nansi Tireli	IDS – ISU - HSU	Opravdano odsutna
12.	Enco Crnobori	IDS – ISU - HSU	Prisutan
13.	Sanja Radolović	SDP	Prisutna
14.	Zoran Karlić	SDP	Prisutan
15.	Vili Bassanese	SDP	Prisutan
16.	Matilda Nikić	SDP	Prisutna
17.	Marko Ferenac	SDP	Prisutan
18.	Matea Valić	SDP	Prisutna
19.	Goran Subotić	SDP	Prisutan
20.	Radomir Korać	SDP	Odsutan
21.	Mauro Jurman	SDP	Prisutan
22.	Dalibor Macan	SDP	Opravdano odsutan
23.	David Modrušan	Nezavisna lista Borisa Miletića	Prisutan
24.	Cristina Fattori	Nezavisna lista Borisa Miletića	Opravdano odsutna
25.	Damir Kajin	Nezavisna lista Borisa Miletića	Prisutan
26.	Irena Peruško	Nezavisna lista Borisa Miletića	Prisutna
27.	Branko Bašić	Nezavisna lista Borisa Miletića	Prisutan
28.	Gordana Restović	Nezavisna lista Borisa Miletića	Prisutna
29.	Endi Rimanić	HDZ	Prisutan
30.	Eni Galant	HDZ	Prisutna
31.	Mario Bratulić	HDZ	Prisutan
32.	Ilirjana-Croata Medur	HDZ	Prisutna
33.	Slaven Boljun	MOŽEMO!	Prisutan
34.	Helena Lozić Doklestić	MOŽEMO!	Prisutna
35.	Suzana Jašić	MOŽEMO!	Prisutna
36.	Damir Grünbaum	Akcija mladih	Prisutan
37.	Branko Ružić	Stranka umirovljenika	Prisutan

38.	Stanko Janić	Samostalna demokratska srpska stranka	Opravdano odsutan
39.	Paolo Demarin	Nezavisna lista Paolo Demarin	Prisutan

PRISUTNI – ODSUTNI (Gradsko vijeće Grada Pule-Pola):

Red br.	VIJEĆNIK	LISTA	PRISUSTVA
1.	VALTER BOLJUNČIĆ	IDS-ISU-PIP	prisutan
2.	DRAGICA PRŠO	NEZAVISNA	prisutna
3.	ELENA PUH BELCI	IDS-ISU-PIP	prisutna
4.	ANA LJUBIĆ	IDS-ISU-PIP	prisutna
5.	BRANIMIR ČERVAR	IDS-ISU-PIP	prisutan
6.	IVICA ŠUGAR	IDS-ISU-PIP	Opravdano odsutan
7.	MARIN GILJANOVIĆ	NEZAVISAN	Prisutan
8.	KOVILJKA AŠKIĆ	NEZAVISNA	Prisutna
9.	DUŠANKO BABIĆ	NEZAVISAN	prisutan
10.	MORIS NIKOLIĆ	SDP-SU	prisutan
11.	AMIR RUŠITI	SDP-SU	prisutan
12.	RADENKO OGNJENOVIĆ	SDP-SU	prisutan
13.	MATILDA NIKIĆ	SDP-SU	prisutna
14.	GORAN MIHOVILOVIĆ	KLGB Goran Mihovilović	Opravdano odsutan
15.	MAURO UKUŠIĆ	KLGB Goran Mihovilović	prisutan
16.	LORENA BOLJUNČIĆ	KLGB Lorena Boljunčić	prisutna
17.	DANIJELA KRIŽMAN	KLGB Lorena Boljunčić	prisutna
18.	DUŠICA RADOJČIĆ	MOŽEMO!	prisutna
19.	DAVOR VUKOVIĆ	MOŽEMO!	Opravdano odsutan
20.	SAMANTA JADREŠKO	HDZ	prisutna
21.	PETAR JOVETIĆ	SDSS	Opravdano odsutan
22.	VENAS DŽANIĆ	NEZAVISAN	prisutan

OSTALI PRISUTNI (Istarska županija):
BORIS MILETIĆ, župan Istarske županije
GORDANA ANTIĆ, zamjenica župana Istarske županije
JESSICA ACQUAVITA, zamjenica župana Istarske županije
IVAN GLUŠAC, pročelnik Upravnog odjela župana
Mr.sc. BARBARA ŠKREBLIN BOROVČAK, pročelnica Upravnog odjela za proračun i financije
Dr.sc. MIRKO RADOLOVIĆ, pročelnik Upravnog odjela za održivi razvoj
HRVOJE MARKULINČIĆ, pročelnik Stručne službe Skupštine
LORNA ZIMOLO, voditeljica Odsjeka za odnose s javnošću u Upravnom odjelu župana

OSTALI PRISUTNI (Grad Pula-Pola):
PEĐA GRBIN, gradonačelnik Grada Pule-Pola
SINIŠA GORDIĆ, zamjenik gradonačelnika
IGOR JOVIN, pročelnik Službe Gradonačelnika i Gradskog vijeća
LOVORKA HAJDIĆ-GOLJA, zamjenica pročelnika Službe Gradonačelnika i Gradskog vijeća
SANJA KANTARUTI, zamjenica pročelnika za odnose s javnošću

OSTALI PRISUTNI (gosti):
ALEKSANDAR STOJANOVIĆ, ravnatelj Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije
ANJA ADEMI, direktorica Kaštijun d.o.o.o
ROBI FUART, direktor Pula Herculanea d.o.o.

ALFRED BLAŽINA, predsjednik Nadzornog odbora Kaštijuna
BORIS BLAGONIĆ, predstavnik inicijative „Čist zrak, duga ljubav“

Mr.sc. VALTER FLEGO, PREDSJEDNIK SKUPŠTINE pozdravlja sve prisutne i otvara 14. sjednicu Skupštine Istarske županije i Gradskog vijeća Grada Pule-Pola.
Zahvaljuje svim vijećnicima koji su se odazvali na ovu zajedničku sjednicu.
Pozdravlja župana, zamjenicu, pročelnike i pročelnice, gradonačelnika, zamjenika, njegove pročelnike i sve goste te medije.
Navodi da je danas u 10 sati održan međustranački kolegij na kojem su sudjelovali članovi klubova vijećnika Skupštine Istarske županije i članovi grada Pule-Pola a sve radi dogovora tijeka zajedničke sjednice. Nakon prozivke vijećnika detaljno ćemo Vas obavijestiti o dogovorenom.
Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, pozivam Hrvoja Markulinčića da izvrši prozivku vijećnika.

Konstatiram da je prisutno 32 od 39 vijećnica/ka i Skupština može zasjedati i pravovaljano odlučivati.

VALTER BOLJUNČIĆ pozdravlja sve prisutne a naročito gospodina Blagonića koji je u ime inicijative „Čist zrak, duga ljubav“ dao inicijativu za sazivanjem ove sjednice. Imat ćete priliku danas vidjeti njegovu prezentaciju. O današnjem hodogramu ćemo nešto kasnije, prije toga prozvati ću gradske vijećnike, 4 su opravdano odsutni.

Konstatiram da je prisutno 18 od 22 vijećnica/ka i gradsko vijeće Grada Pule-Pola može zasjedati i pravovaljano odlučivati.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE navodi da jedno i drugo predstavničko tijelo ima kvorum i možemo donositi pravovaljane zaključke kako naši poslovnici nalažu. Idemo na utvrđivanje dnevnog reda. Dobili ste prijedlog dnevnog reda i dajem riječ vijećnici Radolović koja se javlja, izvolite.

SANJA RADOLOVIĆ, SDP Vijećnica pozdravlja sve prisutne i navodi da ne zna je li negdje zapeo materijal na županijskim tabletima ili u elektroničkoj komunikaciji ali mi, županijski vijećnici, nismo zaprimili nikakav materijal za raspravu o ovako bitnoj temi. Nismo bili niti primili materijale, osim onih isprintanih, za posljednji sjednicu vezano uz spaljivanje otpada iz Gospića. Povijest se ponavlja pa molim da razjasnite ove tehnikalije, hoće li se ubuduće županijske skupštine raditi bez svih materijala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje vijećnici Radolović. Ono što je činjenica, gospodin Blagonić je u ime inicijative „Čist zrak, duga ljubav“ uputio inicijativu za sazivanjem ove županijske Skupštine. Hvala Vam puno na radu, trudu, stručnosti i argumentima te sam sasvim siguran da će to pridonijeti današnjim zaključcima. On će sigurno, kako smo se i dogovorili na međustranačkoj koordinaciji, imati prezentaciju koju ćemo mi itekako poslušati i vjerujem da neće biti jedini. Nakon njega dati ćemo riječ direktorici Anji Ademi, koja će pretpostavljam isto imati materijale, biti će i gospodin Saša Stojanović, gradonačlnik i župan. Svi oni će imati materijale i dati Vama vijećnicima a koje ni ja nisam dobio do ovog trenutka, osim gospodina Blagonića koji je to itekako na vrijeme učinio. Ono što želim još reći da smo dobili neke inicijative i zahvaljujem kolegicama i kolegi iz MOŽEMO! koji su u jednom mailu željeli izjasniti određene podatke, nevažno da li su to tablice ili druge statističke vrijednosti, brojke ili pokazatelji, ali to sve skupa smatram da je podloga za stručno tehničke rasprave, analize i planove. Veliko hvala još jednom. Ono što želim još reći vezano za materijale a razgovarali smo o tome na međustranačkoj koordinaciji, dobili smo do sada 3 prijedloga zaključka od 2 kluba i 1 vijećnika. Dan je dug, tko god nakon uvodnih izlaganja i rasprave ima još nešto, dobrodošlo je mišljenje, sugestija, materijal koji god, da oplemeni raspravu i buduće zaključke. Nakon sve rasprave uzeti ćemo „time out“ od barem 45 minuta i pokušati ćemo

sublimirati sve te zaključke. Vraćam se na ono od gdje sam krenuo a krenuo sam s prijedlogom dnevnoga reda. Zahvaljujem vijećnici na postavljenom pitanju koje je izgledalo kao da je naručeno ali nije bilo.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE predlaže slijedeći

DNEVNI RED

1. Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun

ORDINE DEL GIORNO

1. Centro regionale per la gestione dei rifiuti Kaštijun d.o.o

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje na glasanje dnevni red.
Konstatira da je Dnevni red jednoglasno usvojen.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA daje na glasanje dnevni red.
Konstatira da je Dnevni red jednoglasno usvojen.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE prije prelaska na dnevni red iznijeti ću Vam zaključak koji je usvojen na međustranačkoj koordinaciji. Imamo 5 izlagača, molim Vas maksimalno 15 minuta, u 10. minutu upozoriti u Vas da je 10 minuta prošlo. Nakon svih izlaganja otvoriti ćemo raspravu po klubovima, ići ćemo cik-cak, županija-grad, rasprava će trajati 10 minuta, po klubu. Nakon toga ćemo ići na pojedinačnu raspravu koja će biti maksimalno 5 minuta.
Molim Vas da županijski vijećnici dođete do pročelnika Markulinčića i pribilježite se tko je zainteresiran za raspravu. Analogno i kod gradskog vijeća grada Pule-Pola.
Očekujem i želim od svih uvodničara i samih vijećnika konstruktivnu raspravu koja ima za cilj postići konsenzus oko budućih zaključaka u interesu svih građana Kaštijuna, korisnika Kaštijuna i molim Vas da se držimo dnevnoga reda kojeg smo jednoglasno usvojili a tema je Kaštijun.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA što se tiče hodograma, imamo predlagače počevši s gospodinom Blagonićem u trajanju od 15 minuta. Klubovi potom 10, pojedinačno 5 minuta a replike su po 2 minute. Ukoliko nekom treba minuta više, nema problema. Namjera je bila da se na neki način fokusiramo na raspravu tako da bi replike bile kasnije, ne odmah, nego u pojedinačnom raspravljanju pa će izlagači dati odgovore na pitanja za koja se javljaju. Stav, naročito županije, je bio da što se tiče replika vijećnika, županijski će replicirati županijskim a gradski, gradskim. Prihvatili smo takav stav. Prvo ćemo primiti sve replike pa će se odgovarati na njih.
Prijave pojedinačne se primaju nakon izlaganja svih klubova i kad se svi prijave početi će pojedinačna rasprava. Poslije više nema novih prijava, može biti samo replika. Ideja je sa idemo naizmjence, ali kao je županijskih vijećnika 32 a gradskih 18, ovisno koliko bude prijava ćemo napraviti raspored.
Što se tiče materijala koje ste pitali, u gradu Puli-Pola, primili smo neke materijale od gospodina Blagonića. Čestitam kolegi Jovinu koji poslao našim vijećnicima Izvješće Kaštijuna od zadnjih par godina kako bi imali nekakvu podlogu za današnju raspravu koja je sazvana jako brzo pa nije bilo vremena da se možda pozove još nekog na tu temu.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE sve je rečeno. Ono što nas je motiviralo i vodilo je sličan primjer kojeg sjećate se, vi iskusniji, kojeg smo imali 2018. godine kad je predsjednik Skupštine bio gospodin Drandić a predsjednik gradskog vijeća Tiziano Sošić a tema je bila uljanik. Pročitali smo dobro zapisnik i mislimo da je to lijepo bilo organizirano. Tematska sjednica ove

Skupštine od prije točno 5 godina bila je isto tematska vezana za Kaštijun. Sve najbolje od tih sjednica pokušali smo ugraditi u ovaj današnji dan.
Posljednje što želim reći svim vijećnicima, nakon svih rasprava naši uvodničari opet će imati 10 minuta za odgovore na pitanja ukoliko ih bude, a vjerujem da hoće.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA već ste se počeli prijavljivat za pojedinačnu raspravu i klubove, za klubove ok, možete ali za pojedinačnu počekajte da uvodničari izlažu svoje. Da se ne šećemo dok je izlaganje.

Prelazimo na prvu točku dnevnog reda.

Ad-1.
Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ gospodinu Blagoniću, izvolite.

BOJAN BLAGONIĆ Dobar dan svima. Zahvaljujem vam na prihvaćanju našeg zahtjeva za održavanje ove tematske sjednice. Smatramo da je tema izuzetno važna, pogotovo za nas s juga Istre.
Moje ime je Bojan Blagonić. Dolazim iz Vinkurana, a upravo je Vinkuran središnja točka cijele ove priče. Naime, želim ostati živjeti u Vinkuranu, što trenutačno nije moguće. Vinkuran se nalazi na prvoj crti bojišnice, da tako kažem, prema Kaštijunu. Inače sam diplomirani inženjer strojarstva i studirao sam u Zagrebu. Suprug sam i otac dvoje djece. To je ukratko nešto o meni.
Osnivač sam inicijative Čisti grad, duga ljubavi, koja djeluje od 2019. godine, nakon prvog ljeta katastrofalnog smrada s Kaštijuna. Tada se ondje jednostavno nije moglo živjeti pa smo se morali nekako organizirati. Odlučili smo osnovati inicijativu i početi djelovati.
Dakle, ovom se temom bavim od 2019. godine. Nažalost, moram priznati da nikada nisam mislio kako ću se, s obzirom na to da sam po struci brodograđevni inženjer, baviti otpadom i gospodarenjem otpadom. Između ostalog, jedno sam vrijeme bio član Nadzornog odbora Kaštijuna. Nakon otprilike dvije i pol godine cijeli je Nadzorni odbor Kaštijuna podnio ostavku, uključujući i Valerija Drandića. Prema našem mišljenju, razlog je bila loša suradnja sa Skupštinom. To je bio razlog mojeg odlaska iz Nadzornog odbora.
Krenimo, dakle, s izlaganjem (prezentacijom). Budući da sam inženjer, možda ću biti malo opširniji, ali nastojat ću sve objasniti što jednostavnije i razumljivije. Bitno je krenuti od toga kako izgleda Kaštijun i koliko se otpada ondje nalazi? Smatram da je važno krenuti od prikaza samog Kaštijuna. Na ovoj satelitskoj snimci vidimo gdje se nalaze bale SRF-a, bioreaktorska polja 1 i 2, stari Kaštijun te metalna frakcija. Na Kaštijunu se trenutačno nalazi ukupno 1.686.000 tona otpada.
U tu su količinu uključeni:
- stari Kaštijun, s približno 1.300.000 tona otpada;
- metalna frakcija, nepropisno odložena na zemljanoj površini, u količini od približno 14.000 tona, pri čemu će direktorica moći iznijeti precizniji podatak;
- bioreaktor 1, s približno 300.000 tona otpada, koji je trenutačno privremeno prekriven;
- bioreaktor 2, koji se trenutačno puni i u kojem se, prema mojoj procjeni, nalazi približno 30.000 tona otpada;
- bale SRF-a, odnosno goriva iz otpada, kojih se, prema mojoj procjeni, nalazi još približno 30.000 tona, iako vjerujem da je ta količina znatno veća.
Bale SRF-a nepropisno su odložene unutar centra, ali i izvan njega, na zemljanim površinama. Dakle, imamo dvije problematične situacije: SRF i metalnu frakciju, koji su nepropisno odloženi i nisu u skladu ni s jednom dozvolom. Oba su slučaja predmet inspekcijskih nadzora. Budući da je Gospić ovih dana jedna od glavnih tema, smatram da je Kaštijun glavna tema već osam godina, a nažalost, u tom se razdoblju nije mnogo postiglo.

Ovdje sam želio prikazati usporedbu Gospića i Kaštijuna kako biste vidjeli koliko su te situacije slične. Na Kaštijunu trenutačno nema opasnog ni biološkog otpada, ali kada pogledamo koliko je otpada zakopano, koliko ga se nalazi na tlu i koliko ga je pohranjeno u balama, vidimo znatne sličnosti. Postoji, međutim, jedna velika razlika: količina otpada na tim lokacijama. Na Kaštijunu govorimo o 1.686.000 tona otpada, a u Gospiću o 44.000 tona.
Ovdje sam izdvojio dvije trenutačno sporne lokacije na Kaštijunu: metalnu frakciju i bale SRF-a. One su odložene bez brtvenog sloja i bez oborinskih kanala, odnosno izložene su atmosferskim utjecajima.
Problem bala goriva iz otpada (SRF) već je poznat javnosti. Ovo je najnovija snimka, izrađena početkom ovog mjeseca. Kao što možete vidjeti, riječ je o velikoj količini bala. Neke od njih datiraju još iz 2020. godine, ali većina potječe iz 2023., 2024., 2025. i 2026. godine.
Za ovu smo problematiku naručili poseban elaborat od profesora sa Sveučilišta u Osijeku. U njemu je analizirano što te bale znače za okoliš i sam Kaštijun te što se u njima nalazi. Kao što možete vidjeti iz nalaza, iz najstarijih bala rastu biljke, zaštitna je folija na pojedinim mjestima probijena, a vanjski redovi bala izloženi su bez odgovarajućeg protupožarnog pojasa. Govorimo o gotovo 40.000 bala. Možete zamisliti o kolikoj je količini riječ.
Prema procjeni sadržaja bala, one sadrže:
- 190 tona klora;
- 11 tona bakra;
- 850 kilograma olova;
- 20 kilograma kadmija;
- 8 kilograma žive, te nekoliko desetaka tona plastične folije koja se na suncu raspada.

Sve su to nalazi navedeni u elaboratu Sveučilišta u Osijeku. Pokušajmo ljudima jednostavnije dočarati što znači 35.000 ili 40.000 bala na Kaštijunu. Kada bismo ih poredali jednu uz drugu, tako da se dodiruju, protezale bi se od Kaštijuna do Rovinja, odnosno na udaljenosti od približno 40 kilometara. Svaka bala velika je otprilike 1,2 × 1,2 metra. Kada bismo ih sve poredali jednu do druge, njihov bi niz dosegnuo Rovinj. Naravno, Rovinj ovdje nije bitan kao odredište i ne želimo mu nikakav otpad. Ovaj primjer navodim samo kako biste stekli dojam o razmjerima problema.
Ovo je još jedna važna činjenica koju vi, kao svojevrsni vlasnici Kaštijuna, s obzirom na to da činite njegovu Skupštinu, morate znati. Na Kaštijunu se proizvodi manje SRF-a nego što je bilo planirano. Planirano je da se iz miješanog komunalnog otpada proizvodi 35 posto SRF-a, a trenutačna proizvodnja iznosi samo 12,7 posto. To znači da veća količina otpada završava na odlagalištu, zbog čega se ono brže popunjava i skraćuje mu se vijek trajanja.
Ne treba zanemariti ni financijsku stranu problema. Za Kaštijun bi bilo financijski povoljnije da se proizvodi planirana količina SRF-a jer bi tada bilo potrebno zbrinuti manje bala. Prema informacijama kojima raspolažemo, za zbrinjavanje bala koje se trenutačno nalaze na Kaštijunu bit će potrebno 11 milijuna eura. Da je proizvodnja tekla prema planu, troškovi zbrinjavanja tih bala iznosili bi 30 milijuna eura. Upravo o tome govorimo.
Drugi je problem metalna frakcija.
Ovako ona izgleda. Fotografija koju trenutačno gledate nešto je starija, ali prikazuje upravo taj problem. U nastavku ćete vidjeti i noviju fotografiju. Metalna frakcija rasprostranjena je na površini od približno jednog hektara, a riječ je o otprilike 14.000 tona otpada. U toj količini nalazi se približno 30 do 40 posto metala, dok ostatak čine različite vrste materijala kakve možemo pronaći u komunalnom otpadu. Riječ je, dakle, o materijalu koji zasigurno ne predstavlja nešto poželjno ni bezopasno za okoliš i zdravlje ljudi.
Ovo je najnovija fotografija te frakcije, koja prikazuje približno 14.000 tona otpada.
Teško je samo na temelju fotografije dočarati o kolikoj je količini riječ, ali ako pogledate bager koji se nalazi pokraj otpada, možete steći bolji dojam o razmjerima.
Moram posebno istaknuti da su te bale odložene izravno na tlo, bez vodonepropusne podloge, ne legano. Kiša pada po tom materijalu, a procjedne vode koje iz njega nastaju onečišćene su.
Analiza je provedena, a Kaštijun je naručio ispitivanje čije su rezultate, prema našim informacijama, objavili 2013. godine. Analiza je pokazala navedena prekoračenja. Pritom

teški metali i PFAS-i nisu bili ispitani ali možete vidjeti da je željezo 1385 posto povećan, amonij 320 posto. Ove ostale parametre će možda ljudi iz Zavoda moći bolje protumačiti. Definitivno je činjenica da se zagađenje događa. Na slici od listopada iz 2024. godine možete vidjeti te vode, one dan danas, sad kad krenu kiše, biti će isto kao onda. Govorimo o 8 godina zagađenja u općini Medulin.
Bioreaktorska polja iznimno su važna tema, osobito kada govorimo o tehnologiji Kaštijuna. Kao što sam već rekao, ovdje vidite ta polja. Na ovoj je snimci prikazan prvi bioreaktor, koji je napokon zatvoren. Ovom prilikom moram čestitati direktorici što je to uspjela učiniti. Doduše, prethodne uprave možda nisu ni imale dovoljno vremena, ali s obzirom na to koliko su se uprave dosad izmjenjivale, sumnjam da bi to uspjele ostvariti. U svakom slučaju, želim joj na tome čestitati. Međutim, nama kao mještanima to mnogo ne znači. Bilo je najavljeno da će se zatvaranjem bioreaktora smanjiti neugodni mirisi, ali već sljedećeg poslijepodneva smrad je bio užasan, možda i najgori ovog ljeta. Dakle, samo prekrivanje bioreaktora, kada on već dođe u ovu fazu eksploatacije, nema toliki utjecaj na smanjenje neugodnih mirisa. Taj bioreaktor smrdi tijekom svih osam godina, sve dok se ne prekrije. Nakon što se jedan bioreaktor prekrije, počinje se puniti sljedeći. Bioreaktor se napuni nakon pet, šest, sedam ili osam godina, nakon čega se ciklus nastavlja. Imamo, dakle, cikličku situaciju u kojoj se emisije s Kaštijuna neprestano nastavljaju.
Nešto što je također važno znati, a odnosi se na plohu A1/B1, jest činjenica da je ploha B1 dio upravo ove prekrivene površine.
Ta ploha prvotno nije bila namijenjena bioreaktoru, odnosno odlaganju metanogene frakcije, nego neopasnom industrijskom otpadu.
U jednom se trenutku odlučilo da industrijski otpad neće dolaziti na Kaštijun ili da ga neće biti dovoljno, pa se odustalo od njegova skladištenja. Budući da su te plohe fizički jednake plohama namijenjenima metanogenoj frakciji, odnosno bioreaktorima, odlučeno je da će se i one koristiti kao bioreaktori. Time je kapacitet Kaštijuna udvostručen. Znači li to da će Kaštijun trajati 60 godina? Iskreno se nadam da neće. Na ovu plohu, koju ovdje vidite, odloženo je i nekoliko tisuća tona SRF-a. To je također činjenica koja je utjecala na procese unutar plohe. Riječ je o SRF-u koji se nije mogao plasirati drugdje jer je bio toliko loše kvalitete da se za njega nije moglo pronaći odgovarajuće odredište. Zbog toga je odložen na ovu plohu, uz dozvolu Ministarstva. Na istu je plohu odloženo i nekoliko tisuća tona neobrađenoga miješanog komunalnog otpada. To se dogodilo upravo zato što ne postoji alternativa Kaštijunu. U slučaju havarije, sav miješani komunalni otpad koji nastaje na području naše županije, barem je tako bilo u tom trenutku, dopremao se na Kaštijun i odlagao na ovu plohu. I to je utjecalo na procese u bioreaktoru. Dakle, nemamo alternativu Kaštijunu. U slučaju havarije ponovno bismo sav otpad usmjerili na Kaštijun i time mu dodatno otežali rad.
Još jedna iznimno važna stvar jest da je ova ploha više puta bila natopljena kišnicom, a vjerojatno je tako i sada. Na njoj se nalazi velika količina vode koja ondje ne bi smjela biti. Problem je u tome što prekomjerna količina vode može dovesti do pucanja brtvenog sloja. Taj je rizik prepoznat i u studiji utjecaja na okoliš. Potrebno je iznimno pažljivo kontrolirati količinu vode koja se dodaje u tijelo odlagališta jer prevelika količina može uzrokovati pucanje brtvenog sloja. U ovom trenutku ne znamo je li do toga došlo. Moguće je da je ploha već pukla na nekoliko mjesta i da sadržaj bioreaktora postupno prodire u podzemne vode u okolici Kaštijuna. Ovo je, dakle, taj bioreaktor. Ovdje vidite izvadak iz studije utjecaja na okoliš u kojem se spominje rizik od pucanja plohe u slučaju njezina potapanja. Ova je ploha bila potopljena nekoliko puta.
Sljedeća je tema također iznimno važna, osobito za nas koji živimo u okolici Kaštijuna. Kada se Kaštijun predstavljao javnosti, govorilo se da će sve biti idealno uređeno. Rečeno je da će sve biti zatvoreno i prekriveno, da će se bioreaktorsko polje prekrivati svake večeri nakon odlaganja otpada te da neće biti neugodnih mirisa. Štoviše, tvrdilo se da će se mirisi, čak i pri jakom vjetru, širiti najviše 200 metara. Mi živimo osam kilometara dalje, gospodo! U studiji utjecaja na okoliš navodi se udaljenost od 200 metara. Osim prekrivanja bioreaktora, govorilo se i o tome da će se cijelo postrojenje održavati pod tlakom, odnosno u uvjetima podtlaka. Međutim, to nije tako. Ovo je fotografija iz kolovoza 2018. godine. Na njoj

vidimo postrojenje u kojem se obrađuje otpad dopremljen na Kaštijun. Iz njega izlazi nekoliko frakcija: SRF, metanogena frakcija i reciklati. Kao što vidite, krov je prilično čist, a na njemu se nalaze takozvane dimne kupole. One bi trebale služiti za odvođenje dima u slučaju požara ili za rasterećenje tlaka u postrojenju. A ovdje vidite kako to izgleda danas. Dakle, ovo su dimnjaci, a ne kupole.
Ne znam kako bih vam to opisao. Za nas koji živimo u okolici to je jezivo. To moram posebno naglasiti. Dosad smo uglavnom razmišljali ovako: Kaštijun smrdi, to je otpad, neugodni se mirisi šire do naših domova, ali valjda nam to neće toliko naštetiti zdravlju. Međutim, ovo je nešto drugo. Smatramo da emisije koje izlaze iz ovih dimnjaka mogu štetiti našem zdravlju. Osim toga, sa strane se nalaze otvori i vrata koja se otvaraju kako bi se postrojenje prozračilo. Razumijem ljude koji rade na Kaštijunu i poštujem sve koji ondje rade i trude se za dobrobit svih nas. Međutim, i oni moraju razumjeti nas, kao što i vi, kao predstavnici vlasnika, morate razumjeti da ovakvo postrojenje ne može normalno poslovati. Količina emisija koje vidimo kako izlaze iz ovih otvora nije prihvatljiva. Neki su otvori, kao što možete vidjeti, otvoreni. Takav način rada ne bi smio biti uobičajen. Već osam godina udišemo ono što se ovdje događa. Pogledajte kako to izgleda. Vrata i otvori za prozračivanje ostaju otvoreni, a otvorene su i kupole. Postrojenje se najčešće prozračuje za vrijeme bure. Otvori se otvaraju, a vjetar potom prolazi kroz postrojenje i odnosi čestice u okoliš. Riječ je, među ostalim, o finoj prašini koja nastaje tijekom obrade i sušenja komunalnog otpada. U takvim uvjetima živimo već osam godina. Na ovim fotografijama jasno se vidi kako čestice izlaze upravo kroz te otvore. Ovdje je prikazana i usporedba s ružom vjetrova. Iz nje se jasno vidi smjer puhanja vjetra. Riječ je o buri koja puše upravo prema Vinkuranima, odnosno prema mojem domu. Zato se ne možemo čuditi rezultatima koje vidimo na ovoj karti, a koji se odnose na podatke atmosferskih mjernih postaja Kaštijuna. Ako pogledate kartu istočne Europe, vidjet ćete da su mnoga područja zbog industrije i drugih izvora onečišćenja označena crvenom bojom. Međutim, ovdje se ističe vrijednost 115, koja je prikazana uz Kaštijun. Na karti je teško sve jasno razaznati, ali vrijednost iznosi 115. Prema prikazu koji ovdje predstavljam, riječ je o vrlo visokoj vrijednosti u usporedbi s drugim područjima. To svakako nije stanje kakvo želimo.
Da pojednostavnim, smatramo da postoje četiri glavna problema povezana s onečišćenjem iz Kaštijuna:
1. Onečišćenje površinskih i podzemnih voda zbog bala SRF-a. Bale su izložene atmosferskim utjecajima, a postoji zabrinutost zbog mogućeg procjeđivanja onečišćujućih tvari u okoliš.
2. Onečišćenje površinskih i podzemnih voda zbog metalne frakcije. Ta je frakcija odložena na zemljanoj površini, bez odgovarajuće vodonepropusne podloge.
3. Onečišćenje zraka lebdećim česticama PM-a. Zabrinjava nas njihovo moguće širenje kroz otvorene otvore za odvođenje dima i druge otvore na postrojenju.
4. Emisije plinova, uključujući amonijak, metan i sumporovodik. Ti plinovi mogu nastajati u tijelu bioreaktora, osobito ako ono nije dovoljno dobro prekriveno i ako sustavi prikupljanja plinova ne funkcioniraju na odgovarajući način.
O tome govorimo.
Ne govorimo samo o tome je li neki mjerni uređaj izmjerio vrijednosti koje odgovaraju prvoj kategoriji kvalitete zraka. Govorimo o onome što osjećamo, što udišemo i što vlastitim očima vidimo u svojoj okolini.
Možemo sada pogledati što je projektom bilo predviđeno i kakvo je trenutačno stanje. Dopustit ćete mi da pritom budem malo subjektivan, ali smatram da su podaci koje iznosim točni. Bilo je predviđeno da metanogeni otpad čini 35 posto ukupne količine, a trenutačno ga odlažemo 55 posto. Što se tiče odvoza goriva iz otpada (GIO-a), planirano je, a tako je navedeno i u dozvoli za gospodarenje otpadom, da nijedna bala ne ostane na Kaštijunu, nego da se odveze odmah nakon proizvodnje. Međutim, bale se ondje gomilaju već šest godina, a riječ je o približno 35.000 tona, odnosno o količini koju treba precizno utvrditi.

Što se tiče proizvodnje GIO-a, već smo rekli da je planirano 35 posto, ali se ne proizvodi 35 posto, nego samo 12,7 posto. Umjesto planiranih 173.000 tona, proizvede se 67.000 tona.

Sav otpad koji se nalazi na Kaštijunu morao bi biti odložen na vodonepropusnoj podlozi. Kao što vidimo, to nije slučaj. Približno 55.000 tona otpada nalazi se na površini bez vodonepropusne podloge. Rad u uvjetima podtlaka također nije ostvaren na odgovarajući način, a nemamo ni odgovarajuće rješenje za slučaj havarije. Što smo, dakle, jedino napravili? Zaprimili smo cjelokupni otpad Istarske županije, u količini od 585.000 tona tijekom posljednjih osam godina.
Sada bih se osvrnuo na samu lokaciju, o kojoj se mnogo govori.
Ovdje je prikazano kako Kaštijun izgleda. Trenutačno zauzima 15 hektara. Nadam se da se neće ostvariti plan njegova daljnjeg proširenja na 20 hektara jer bi to značilo dodatnih 20 hektara površine, odnosno ukupno 35 hektara. Kada tome pribrojimo stari Kaštijun, koji zauzima još 10 hektara, dolazimo do ukupno 45 hektara površine opterećene otpadom.
To je površina usporediva s građevinskom površinom današnjih Banjola. O takvim razmjerima govorimo. Ovdje možete vidjeti udaljenosti Kaštijuna od okolnih mjesta. Do Pule, odnosno do najbližeg naseljenog područja, udaljenost iznosi približno jedan kilometar, a do Vinkurana također približno jedan kilometar. Ovo je simulacija koju sam izradio tako da sam plavim točkama označio lokacije na kojima su ljudi prijavili da osjećaju neugodne mirise.
Na prikazu se jasno vidi udaljenost o kojoj sam govorio. U studiji utjecaja na okoliš, očito friziranoj, navedeno je da će se pri jakom vjetru mirisi širiti do 200 metara. Međutim, prema našim iskustvima, neugodni mirisi s Kaštijuna osjećaju se i na udaljenosti od osam kilometara, čak i kada nema vjetra. Ovog sam ljeta osobno osjetio miris kod Porera, što je udaljenost od približno osam kilometara. Neugodni mirisi osjećaju se i na području drugih lokacija u zaleđu Mediterana, a da ne govorimo o žarištima koja se nalaze svega kilometar od Kaštijuna. Upravo o tome govorimo.
Osim neugodnih mirisa te mogućih štetnih utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi, Kaštijun na naš kraj negativno utječe i na druge načine. Utječe na gospodarske djelatnosti i investicije, troši resurse te umanjuje vrijednost državnog poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi u njegovoj okolici. Riječ je o približno 150 hektara državnog poljoprivrednog zemljišta, na čiju vrijednost i mogućnost korištenja Kaštijun, prema našim procjenama, izrazito negativno utječe.
Značajan je i utjecaj na turistička zemljišta, prvenstveno na kampove. Njihova se površina u okolici procjenjuje na približno 150 hektara, iako bi ukupna površina mogla biti i veća.
Smatramo da se zbog Kaštijuna investicije u okolici ne realiziraju ili se od njih odustaje.
Ovo prekriženo područje označava projekt velikog trgovačkog centra, takozvanog Max Stoje, koji se trebao realizirati u okolici Kaštijuna, ali nije ostvaren. Smatramo da je Kaštijun jedan od razloga zbog kojih se taj projekt nije realizirao. Mogli bismo navesti i druge investicije te detaljnije govoriti o tome koliko Kaštijun utječe na razvoj našeg kraja. Ovdje je prikazana i analiza broja transakcija nekretninama na području Općine Medulin od 2023. do 2025. godine. Grafikon s desne strane prikazuje pad broja transakcija. Kada razgovarate s ljudima koji se bave nekretninama, često ćete čuti da nekretnine koje se nalaze u neposrednoj blizini Kaštijuna teško postižu ozbiljniju tržišnu cijenu.
Ovdje je prikazana udaljenost pretovarnih stanica u Umagu, Poreču i Rovinju od Kaštijuna. Udaljenosti iznose:
- Umag – Kaštijun: 85 kilometara;
- Poreč – Kaštijun: 66 kilometara;
- Rovinj – Kaštijun: 36 kilometara.

Na prikazu su navedene i prosječne godišnje količine otpada koje pojedine pretovarne stanice dostavljaju na Kaštijun te njihov udio u ukupnoj količini otpada koji centar zaprima. Usporedbe radi, Pula je od Kaštijuna udaljena približno pet kilometara. Mislim da je svakome jasno koliko je nelogično da se otpad iz Umaga, udaljenog 85 kilometara, doprema na sam jug Istre, gotovo na njezin vrh. Smatram da takav sustav nema mnogo smisla.
Na donjem dijelu prikaza nalazi se projekcija izrađena na temelju javno dostupnih službenih podataka Kaštijuna. Ona prikazuje kako se mijenja, odnosno uglavnom stagnira, količina otpada koja se doprema u centar.

Govorimo o približno 70.000 tona otpada godišnje. Ovdje su prikazane i projekcije koje pokazuju koliko pojedina komunalna poduzeća dopremaju otpada i kako se te količine

mijenjaju. Cjelokupnu prezentaciju pripremit ću i poslati vam elektroničkom poštom kako biste imali pristup svim podacima i mogli ih detaljnije proučiti.
Napravio sam i analizu potrebnog prijevoznog rada za dopremu otpada na Kaštijun. Rezultati pokazuju da se približno 63 posto ukupnog prijevoznog rada za dopremu otpada na Kaštijun odnosi na Poreč i Umag, iako ta dva područja zajedno stvaraju približno 37 posto ukupne količine otpada. S druge strane, Pula stvara približno 29 posto otpada, ali na nju otpada samo 4,1 posto ukupnog prijevoznog rada, izračunatog kao umnožak mase otpada i prijeđene udaljenosti. Dakle, vidimo golemu neravnotežu između količine otpada koju pojedina područja proizvode i prijevoznog opterećenja koje nastaje njegovom dopremom na Kaštijun.
Pogledajmo trendove razvoja tehnologije u Hrvatskoj kada je riječ o centrima za mehaničko-biološku obradu otpada (MBO). Na području Republike Hrvatske predviđena je izgradnja 11 centara. Čini mi se da je prvih pet već izgrađeno i u funkciji, dok su neki drugi u fazi gradnje, a neki još u fazi projektiranja. Kao što vidite, samo Kaštijun i Marišćina koriste tehnologiju kakvu imamo mi, odnosno tehnologiju s bioreaktorskim poljima, umjesto tehnologije biostabilizacije. Zašto je biostabilizacija važna? Upravo zato da se metanogena frakcija nakon biosušenja dodatno osuši i stabilizira što je više moguće. Ovdje je prikazana usporedba tehnologija. Na Kaštijunu biosušenje traje do sedam dana, a tijekom sezone možda i kraće. U Biljanima Donjim, jednom od primjera centara izgrađenih u Hrvatskoj, u Zadarskoj županiji, proces sušenja traje od 74 do 76 dana. To je približno 11 puta dulje nego na Kaštijunu. Smatram da je teško postići jednaku razinu suhoće i stabilizacije materijala na Kaštijunu bez primjene takve tehnologije. Pokušao sam pojednostavniti prikaz kako biste lakše razumjeli o čemu je riječ. Na Kaštijunu biosušenje traje sedam dana, nakon čega se materijal odlaže u bioreaktor. U njemu se nalazi još uvijek aktivna metanogena frakcija, a njezino odlaganje traje tijekom sljedećeg ciklusa bioreaktora, primjerice šest do sedam godina. Nakon toga slijedi prekrivanje, a zatim se bioplin može iskorištavati još do pet godina.
U Biljanima Donjim, kao primjer drukčijeg pristupa, nakon početnog razdoblja obrade slijedi dodatna biostabilizacija koja, prema podacima koje ovdje prikazujem, traje još 88 tjedana. Nakon toga materijal se odlaže na vanjsku površinu kao biostabilat, a ne kao aktivna metanogena frakcija. Cilj je takvog postupka smanjiti nastajanje metana i stakleničkih plinova te omogućiti uređenje i ozelenjivanje površine. Ovdje je prikazan primjer prostora za dodatnu biostabilizaciju u tom centru. Riječ je o hali dimenzija približno 115 × 30 metara, odnosno površine od oko 3.000 četvornih metara. Dakle, o takvom tehnološkom rješenju govorimo.
Neću se dugo zadržavati na Planu gospodarenja otpadom. I sami znate da kasni. To kašnjenje, među ostalim, znači da gospodarenje biootpadom u Istri nije pravodobno uređeno, što stvara velike probleme i štetu Kaštijunu, i financijsku i reputacijsku. To će vam potvrditi i direktorica.
Kada govorimo o kapacitetu Kaštijuna, na internetu ćete pronaći dvije studije utjecaja na okoliš. Prema mojem osobnom mišljenju, jedna je od njih realna. To se, smatram, vidi i iz podataka jer odgovara količinama otpada za koje je centar bio predviđen, odnosno količinama koje na Kaštijun trenutačno dolaze. Riječ je o približno 70.000 tona godišnje. Prema toj studiji, iskoristili smo gotovo 50 posto kapaciteta Kaštijuna. To znači da bismo, ako se nastavi ovakav način rada, prema mojem tumačenju te studije mogli popuniti kapacitet i zatvoriti Kaštijun za otprilike osam godina. Postoji i druga studija, u kojoj se navodi da je povećanje kapaciteta provedeno radi ispunjavanja uvjeta financiranja iz fondova Europske unije. Prema mojem mišljenju, kapaciteti predviđeni tom studijom znatno su precijenjeni. U njoj se navodi godišnji kapacitet od približno 94.000 do 110.000 tona otpada. To je, prema mojoj procjeni, previše, a istodobno su povećane i površine predviđene za bioreaktore. U istoj se studiji navodi da je izgradnja polja predviđena u fazama, odnosno po pojedinim poljima, te da je zbog toga odlagalište moguće zatvoriti u bilo kojem trenutku.

Dakle, pred nama su dvije različite projekcije i želim vam pokazati kolika je razlika među njima.

Prema jednoj od tih projekcija, kapacitet iznosi 949.000 kubičnih metara, što odgovara približno 600.000 tona otpada. Prema podacima koje ovdje iznosim, do sada je odloženo oko 300.000 tona u odnosu na taj kapacitet. S druge strane, prema studiji izrađenoj za potrebe financiranja, kapacitet bi omogućio odlaganje približno milijun tona otpada. Pokušajmo to prikazati na jednostavnom primjeru.
Arena ima obujam od približno 350.000 kubičnih metara. Na Kaštijunu je trenutačno odloženo više od 400.000 kubičnih metara otpada.
Ako promatramo samo metanogeni otpad i primijenimo projekciju iz studije povezane s financiranjem iz europskih fondova, dolazimo do zaključka da bi se na području Kaštijuna, prema toj projekciji, moglo odložiti približno pet arena takvog obujma. Ne znam što bih vam više rekao. Sami procijenite koliko je takav scenarij realan. A da ne govorimo o tome da su se površine prvotno predviđene za neopasni otpad pretvorile u bioreaktore. Ako bi nekome palo na pamet i njih uključiti u ukupni kapacitet Kaštijuna, mogli bismo doći do ekvivalenta od čak 12 arena. Tako bi to izgledalo.
Ovo je tek sažetak svega o čemu sam danas govorio.
Imamo problem lebdećih čestica, bioreaktore koji neprestano šire neugodne mirise i emitiraju plinove, metanogenu frakciju te bale SRF-a koje se gomilaju na Kaštijunu. Ovo su glavni zaključci mog izlaganja. Neću vas sada dodatno opterećivati svim pojedinostima jer ćete ih moći vidjeti u prezentaciji. Jučer sam, razmišljajući o današnjoj sjednici, shvatio da sam još 2008. godine govorio pred ovom Skupštinom, kada se donosio Plan gospodarenja otpadom na području Istarske županije i kada je Kaštijun prepoznat kao lokacija za županijski centar za gospodarenje otpadom. Tada sam također prosvjedovao pred ovom Skupštinom. Prošlo je 18 godina i pogledajte do čega smo došli.
Razmišljajući o svemu tome i o svojem kraju, Vinkuranu, odnosno jugu Istre, prisjetio sam se stihova istarske himne Krasna zemljo, Istro mila. Tekst je napisao profesor i doktor Ivan Zuccon, a upravo smo u njegov kraj smjestili, odnosno ondje ćemo smjestiti, toliko milijuna tona otpada.
Hvala lijepa!

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje gospodinu Blagoniću na govoru. Imali ste 26 minuta ali vrijedilo je poslušati.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA zahvaljuje na izlaganju. Navodi da smo svi upoznati sa problematikom i zahtjevima inicijative Čisti zrak, duga ljubav. Molio bih gospođu Ademi da nam prezentira što je rađeno u zadnje vrijeme na Kaštijunu a sve u cilju da za okolinu bude manje mirisa.

ANJA ADEMI Dobar dan, poštovanje svim vijećnicima i vijećnicama. Jako je teško govoriti nakon gospodina Blagonića. Ja ću vam se danas obratiti kao direktorica tvrtke Kaštijun d.o.o. koja upravlja Županijskim centrom za gospodarenje otpadom. Imenovana sam kao direktorica 24.12.2025. godine i želim vam svima reći jasno da postoji velika svjesnost i razumijevanje prema izazovima koji se nalaze unutar samog centra i želim, osim tih izazova i problema, danas prezentirati mjere koje smo do sada poduzeli i koje planiramo poduzeti. Osnovna funkcija županijskog centra je zaprimanje i obrada miješanog komunalnog otpada iz Istarske županije. Kroz deset mjeseci svoga rada detektirala sam izazove koji su sastav i količina miješanog komunalnog otpada koji dolazi na centar tijekom ljetnih mjeseci, količine privremeno skladištenog gorivo iz otpada, kao i nečista željezna frakcija i utjecaj svega toga na suživot s lokalnom zajednicom. Također, kroz deset mjeseci rada proveli smo analizu svih procesa, što se događa, koje su konkretne mjere koje mogu biti kratkoročno i dugoročno učinjene. O tome svemu smo razgovarali i s nadzornim odborom, sa skupštinom, također na Gradskom vijeću Grada Pule često govorimo o tome. Mislim da probleme prošlosti trebamo sanirati, centar radi ovo ljeto osam godina i u suradnji sa strukom trebamo definirati točne korake kako bi centar radio učinkovito i u svom najboljem optimumu. Cilj je optimiziranje rada samog centra i posljedično smanjenje utjecaja neugodnih mirisa, kao i bolji suživot sa lokalnom zajednicom. Kao najveći izazov na centru je gorivo iz otpada, kao što je rekao

gospodin Blagonić, trenutno na lokaciji, s današnjim datumom imamo 34.176 tona goriva iz otpada koji je proizveden u 2022. godini, 2023. godini, 2024., 2025. i ono što proizvodimo u 2026. godini. Znači na lokaciji imamo goriva iz otpada proizvedenih u pet godina. Za svu količinu goriva iz otpada, i to je jako važno i želim naglasiti, je ugovoren odvoz, zbrinjavanje i oporaba goriva iz otpada. Sukladno provedenim javnim nabavama i ugovorima do kraja godine bi sva količina koja se trenutno nalazi na lokaciji, znači iz godina 2022. 2023. 2024., 2025. i 2026. trebala biti zbrinuta s lokacije. U ovoj godini zbrinuli smo 3.400 tona i trenutno je u velikoj količini krenuo taj odvoz i sve tvrtke koje su dobile te ugovore putem javne nabave su dobile dozvolu kroz notifikacijski postupak te očekujemo da će u ugovorenom razdoblju gorivo iz otpada biti zbrinuto i oporabljeno. Proizvodnja goriva iz otpada, također, kao što je rekao gospodin Blagonić, procesno i tehnološki ciljano smanjena, jer ono što kao direktor ovakvog društva možete, je optimizirati između količine koja će biti proizvedena kroz goriva iz otpada i koja će biti odložena kao metanogena frakcija na odlagališne plohe. Zašto je proizvodnja goriva iz otpada ciljano smanjena? To je zbog ograničenja prostora za adekvatno skladištenje. Funkcionalnost centra, to jest taj omjer proizvedenog goriva iz otpada i dijela koji odlazi na odlagalište, će biti optimiziran u trenutku kada takozvane bale ne budu više na lokaciji samog centra. Nešto ću reći i o kvaliteti samog goriva iz otpada, mislim da je to isto jako važno. Veliki izazov samog rada centra je sastav ulaznog otpada kojim Kaštijun d.o.o., ili županijski centar za gospodarenje otpadom, direktno ne upravlja. Znači mi smo dužni po zakonu zaprimiti sav miješani komunalni otpad pod svojim ključnim brojem. Njegov sastav, to jest preveliki udio organske frakcije, dovodi do problema koje imamo u postrojenju i u kvaliteti goriva iz otpada. Važno je reći da kvalitetu goriva iz otpada aktivno mjerimo. Ovdje vjerojatno ne vidite, ali tu je par analiza koje će vam svima mogu biti dostupne, goriva iz otpada koju redovno radimo, koja pokazuje da je ova kvaliteta goriva iz otpada standardna kvaliteta goriva iz otpada iz miješanog komunalnog otpada za cementnu industriju. Drugi izazov je nečista metalna frakcija. Trenutno na lokaciji nalazi se, s jučerašnjim danom, 14.100 tona nečiste željezne frakcije, koja se tamo privremeno skladišti od samog početka rada centra. Ove godine, ono što sam napravila ovih deset mjeseci, jesam provjerila tržište, tko uopće može primiti takvu frakciju i u kojem roku. 14.000 tona nečiste željezne frakcije ne može nestati sutra. Ono što sam tvrdila, razgovarajući ne samo u Hrvatskoj, nego tražeći tržište u Europskoj uniji za tu frakciju, je da bi se tolika količina koja se privremeno skladišti mogla biti zbrinuta kroz 2 do 3 godine. Kvaliteta nije zadovoljavajuća zbog nečistoća. Zbog takve kvalitete dobili smo od Fonda za zaštitu okoliša stroj za dodatnu obradu te frakcije. Taj tehnički projekt već neko vrijeme traje, s obzirom na ishođenje dozvola, za to su osigurana sredstva kredita putem Zagrebačke banke i trenutno finalna verzija elaborata zaštite okoliša ažurirana je i predana ministarstvu prošli tjedan, to jest u listopadu 2026. godine. U 2026. godini proizveli smo 1.066 tona, a zbrinuli 377 tona, tako da smo uspjeli pronaći partnera unutar zemlje za zbrinjavanje tisuću tona ove frakcije. Samo želim reći da na više strana radimo na tome. Radimo na zbrinjavanju i male količine i velike i na projektu za stavljanje u pogon stroja za dodatnu obradu željeza. Želim reći da sam na početku svog mandata na samoj lokaciji zatekla i oko 600 tona frakcije obojenih metala, mi to zovemo interno aluminij, koji smo u ovih deset mjeseci zbrinuli i također imamo ugovor gdje se tzv. obojeni metali ili aluminij sada odvozi direktno iz pogona i više nema odlaganja te frakcije.

Što se tiče samog ljeta, kao što sam rekla na početku, naš najveći izazov je količina i sastav otpada u ljetnim mjesecima. Mogu reći da smo ovog ljeta zajedno u suradnji s pretovarnim stanicama, koja su produžena ruka samog županijskog centra, ograničili dovoz otpada kako bismo smanjili pritisak na pogon i na taj način i širenje neugodnih mirisa. Tijekom ovog ljeta, 2026. godine, centar je radio unutar svog dizajniranog tjednog kapaciteta i nije se skraćivao niti jedan dan sušenja koji je potreban prema ovoj tehnologiji. Također smo značajno smanjili količinu koja se obrađivala van lokacija i na taj način u proteklim godinama nas je to zbrinjavanje koštalo preko milijun eura. Ove godine smo za to izdvojili puno manja sredstva, što nam je omogućilo likvidnost s obzirom na veliki trošak koji nam slijedi za zbrinjavanje goriva iz otpada, kao i za zbrinjavanje nečiste željezne frakcije. Nakon ljeta napravili smo analizu i pogledali protekle analize sastava miješanog komunalnog otpada, identificirali smo neke konkretne mjere koje mogu imati direktan utjecaj na sam ulazni materijal, a vezane za našu

suradnju s jedinicama lokalne samouprave i njihovim komunalnim poduzećima, a to je intenzivnije odvajanje papira i kartona, intenzivnije odvajanje tekstila, intenzivnije odvajanje biootpada, što može, znači kao konkretna mjera, pomoći na samom ulazu materijala u postrojenje.
Što se tiče zaštite okoliša i kvalitete zraka i konkretnih aktivnosti, kao što je rekao gospodin Blagonić, na samom centru postoji automatska mjerna postaja na kojoj se mjeri kvaliteta zraka, ali ono što ja želim reći, da na kvalitetu zraka utječe rad i cijelog centra. One aktivnosti koje mi radimo, a utječu na kvalitetu zraka, a to je sigurno količina baliranog goriva iz otpada koji se nalazi na lokaciji, želim reći da za sve bale koje se nalaze trenutno na lokaciji jesu pod ugovoreni postupci odvoza i zbrinjavanja. Nakon odvoza skladištenog goriva iz otpada kreće optimizacija proizvodnje goriva iz otpada, te bi se na taj način također udio frakcije koja odlazi na odlagalište trebala smanjiti. Količina frakcije na samom odlagalištu, znači A1 ploha je privremeno zatvorena, bioreaktorska ploha, ta faza razvoja je jedna od ključnih faza razvoja centra. Nakon popunjavanja plohe pristupilo se njenom zatvaranju, gdje se sada treba ići u sljedeću fazu razvoja samog centra, a to je energana na odlagališni plin, a to znači korištenje plina iz te plohe kroz plinogenerator i proizvodnja električne struje. Htjela bih samo reći što se tiče plohe i vodonepropusnosti, što je rekao gospodin Blagonić, da li je pukao brtveni sloj, želim reći da mi redovno mjerimo i pratimo vodonepropusnost i nema nikakvih dokaza da je bilo nekih oštećenja. Važno je reći i nešto o B1 plohi i utjecaju na kvalitetu zraka. Sada osim inertnim materijalom, kako je predviđeno projektom, pokrivamo dnevnom folijom, na kraju svakog radnog dana i debljom folijom koja se vari pri krajevima, kako bi u stvari što veći dio odlagališta bio pokriven. Količina metalne frakcije također sigurno doprinosi utjecajima na kvalitetu zraka. Tu radimo na zbrinjavanju skladištene frakcije i tehnički projekt dodatne obrade. Što se tiče samog vjetra, aktivno ispitujemo mogućnosti i tehnologije koje su moguće za neutralizaciju neugodnih mirisa na samom odlagalištu. Što se tiče zahtjeva inicijative grupe Čist zrak duga ljubav i Zelene Istre, a vezano za nešto što Kaštijun d.o.o. može odmah tome pristupiti, bio je zahtjev za hitnim mjerenjima tla i vode u blizini bala i željezne frakcije. Prva faza je odrađena sa strukom i laboratorijem, te je već ugovoren screening na razne parametre. Ovaj tjedan se uzorkuju mjesta i tla, kod bala i kod željeza. Ovisno o rezultatima ćemo naravno objaviti i ovisno o rezultatima provest ćemo daljnja ispitivanja.
Ono što je moj zaključak, da za sve količine goriva iz otpada koje se nalaze na lokaciji, prvo što se tiče protupožarnih mjera, imamo 24 sata nadzor cijelog centra, imamo nadzorne hidrante, imamo visoko sofisticirani sustav zaštite od požara u samom centru i tome pridajemo veliku važnost. Još jednom ću naglasiti ugovoreno je zbrinjavanje i oporaba svih količina, cijele količine goriva iz otpada koji se nalazi na lokaciji. Provode se dodatne analize, mjere sa stručnjacima kako tehnički unaprijediti samo MBO postrojenje kada govorimo o ventilaciji i drugim stvarima. Centar aktivno postupa i tvrtka Kaštijun d.o.o. po svim zaprimljenim primjedbama. Mislim da tome mogu svjedočiti i članovi civilnog nadzora, nadzornih odbora i svi koji s nama surađuju.
Htjela bih samo iskoristiti ovu priliku dok govorim pred svima vama, da bih uputila jedan snažan apel svim jedinicama lokalne samouprave, kao i njihovim direktorima komunalnih društava, da u sljedećih 6 do 9 mjeseci, ajmo reći do sljedeće sezone, kroz aktivno djelovanje i intenzivnu komunikaciju sa građanima, da se donesu konkretne mjere koje mogu unaprijediti sustav recikliranja, to jest primarnog odvajanja otpada i na taj način posljedično poboljšati sastav miješanog komunalnog otpada koji dolazi na županijski centar Kaštijun. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Hvala vam poštovana gospođo Ademi, i na konkretnoj prezentaciji i na poštivanju vremena. I kao što smo usuglasili u 10 sati, sljedeći je doktor Aleksandar Stojanović, ravnatelj našeg Nastavnog zavoda za javno zdravstvo. Izvolite, 15 minuta je vaših, u desetoj minuti čut ćete moj glas.

ALEKSANDAR STOJANOVIĆ Dobar dan svima, predsjednici, vijećnice i vijećnici. U našem dijelu, što se tiče Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, osvrnut ćemo se na onaj dio koji je vezan uz program praćenja rada samog odlagališta, koji radimo prema programu županije, ne ulazeći, kao što je bila tema Koromačno gdje sam naglasio, onaj dio

koji se tiče samog ministarstva i nadzora Državnog inspektorata što se tiče okolišnih dozvola, vrijednosti u okolišnim dozvolama, odnosno ono što je Kaštijun dužan mjeriti je emisijska mjerenja na svom postojanju gdje mi nemamo niti ovlasti niti uvidu u taj dio mjerenja. Iz tog segmenta rada izdvojit ću samo jedan dio, a to je rad automatske postaje Kaštijun sa njezinim rezultatima, odnosno onaj dio koji je vezan s najvećim brojem nesukladnosti u ovom petogodišnjem razdoblju, a to su ona olfaktometrijska mjerenja koje provodimo u sklopu cijeloga programa. Možda samo podsjetnik kako smo počeli i zašto je išao taj program praćenja rada samog Kaštijuna. 2020. godine, kad su bile i prve prijave u smislu stanovnika i pojava neugodnih mirisa, u isto vrijeme je Primorsko-goranska županija isto imala problematiku sa Marišćinom. S kolegama iz Nastavnog zavoda Primorsko-goranske županije na metodologije i načinu rada koju su oni primijenili za sami njihov centar Marišćina išli smo istim dijelom krugom rada provesti i prvi dio monitoringa i biološkog monitoringa te 2020. godine i za područje Kaštijuna. Samo izvješće sa biološkog monitoringa bio je i predstavljen na jednoj od sjednica ove skupštine 2021. godine. U kasnijim godinama su provođene mjere ispitivanja što se tiče samoga monitoringa. Ovo je samo podsjetnica iz 2021. godine kako je išao biološki monitoring gdje je ispitano 50 osoba s područja Kaštijuna po određenim kriterijima koje je to struka, odnosno moram reći da smo to provodili u suradnji sa Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci, Zavodom za imunologiju i toksikologiju po određenim njihovim parametrima za ispitivanje ljudi i usporedbu sa kontrolnom skupinom koja nije bila izložena tome. Moram reći da je taj dio dosta dobro bio proveden i kasnije samo ispitivanje je bilo pokazalo da nije bilo, po mišljenju Zavoda za imunologiju i toksikologiju, direktne povezanosti s okolišnim čimbenicima u onom trenutku sa zdravljem ljudi, iako je u onom trenutku, moram reći, sam centar radio tri godine i to je bila više analiza izloženosti ljudi koji su bili izloženi od 60-ih godina i radu starog odlagališta otpada na onoj istoj poziciji. O čemu se radi u monitoringu koji se provodi ovih pet godina? Pokušali smo napraviti onaj monitoring koji možda nije obuhvaćen, koje su obveze samog Kaštijuna prema okolišnim dozvolama, a neke stvari koje se radi smo htjeli povećati samu frekvenciju ispitivanja da se ima bolji uvid. Jedna od stvari koja je bila je monitoring podzemnih voda. Taj monitoring podzemnih voda se radi, možda ovako je bolje vidljivo, na tim reprezentativnim piezometrima, odnosno lokacijama B1, B2 i B3 koji se često spominju. Vidite da je B1 lokacija uz odlagalište SRF otpada, B2 vam je lokacija kod metanogene frakcije odlagališta u ovom trenutku, a B3 vam je negdje kod pročistača samog uređaja za pročišćavanje, odnosno gdje se nalazi automatska postaja na samom Kaštijunu. Onaj dio koji mogu reći od pokazatelja u ovo vrijeme koji je bio recimo najčešće da je prelazio granice uredbe o klasifikaciji vode, bio je amonij. Kolega Blagonić je spomenuo jedan uzorak od 2023. godine. On nije bio dio monitoringa, ali bio je dio ispitivanja površinske vode na zahtjev same tvrtke Kaštijun, gdje su istovremeno dva akreditirana laboratorija provela ispitivanja lokvi koje su se nalazile oko tih frakcija vode gdje su dokazane povećane koncentracije amonija i određenih teških metala, što je bilo i konstatirano u tom dijelu. Osim monitoringa podzemnih voda, u godišnjem monitoringu radi se ispitivanje monitoringa tla. Ovdje su lokacije, često ima se pitanje gdje ispitujete tlo, lokacije su van samog odlagališta, normalno. Ovdje imate čak i koordinate lokacija ispitivanja tla ide se prema uredbi, pravilniku za ispitivanje tla i u samom ispitivanju tla se ispituju komponente teških metala i organskih onečišćenja na ove tri lokacije i one idu tri puta godišnje u frekvenciji. Ovaj dio koji mi ne provodimo, samo mjerenje na automatskoj postaji Kaštijun provodi tvrtka EKONERG Zagreb koja provodi mjerenje i koja na osnovu pokazatelja koji su zadani u okolišnoj dozvoli kategorizira zrak u godišnjoj ocjeni, kategorizacije samoga zraka. Vidite da se na lokaciji Kaštijun, odnosno na automatskoj postaji Kaštijun ispituju dio pokazatelja koji su direktno vezani za okolišne čimbenike, to su dušikov NOx, NO2, PM2,5 i PM10. To su recimo pokazatelji koji imaju direktan učinak i mogu se promatrati kao učinak na okoliš i zdravlje. Ova druga tri pokazatelja su vam pokazatelja koji vam mogu ići u prilog tome da vam kažu gdje bi mogao biti ili šta bi mogao biti izvor neugodnih mirisa. To vam je ovaj amonijak NH3, merkaptani i H2S sumporovodik. Znači to su pokazatelji koji se ispituju po okolišnoj dozvoli. Moram reći da u ovom promatranom zadnjem petogodišnjem razdoblju po izvještaju kategorizaciji tvrtke EKONERG, koja je radila godišnju kategorizaciju jedino u 2022. godini je bila druga kategorija zraka vezana uz pokazatelj PM10, a on je bio, u objašnjenju, vezan za

istovremeno izvođenje opsežnih radova na sanaciji starog odlagališta gdje se dizala prašina nekoliko mjeseci i taj pokazatelj je ušao u drugu kategoriju tijekom 2022. godine. Možda nešto iz 2026. godine, svježe, ove godine imamo jedan pokazatelj koji je, da kažem, na gornjoj granici druge kategorije, to je H2S sumporovodik. Znači 21 put je srednja dnevna vrijednost prešla ono što je dozvoljeno uredbom, 24 dozvoljeno u godišnjem dijelu, uz obrazloženje tvrtke Kaštijun da se radilo na sanaciji ploha A1 i da je to bio uzrok povećane koncentracije H2S-a. Moram reći da je taj H2S onda i doprinio onom osjećaju širenju neugodnih mirisa što je bilo, a o tome ću nešto kasnije reći. Da bi povećali taj dio, recimo, vidljivosti praćenja kvalitete zraka u suradnji s kolegama iz Nastavnog zavoda PGŽ-a, da bude prisutan još jedan akreditirani laboratorij u godišnjem monitoringu ispitivanje lebdećih čestica sa sadržajem teških metala, da vidimo i taj dio. Taj dio, moram reći, ovdje vam je prikazan, on se radi u četiri turnusa godišnje, u 14 dana, odnosno prati se sva četiri godišnja doba, ovisno o kretanjima vjetra i klimatološkom dobu, da se vidi kretanje samoga rada sa česticama PM10. U tim praćenjima moram reći da nisu prelazile vrijednosti ono što je zadano uredbom. Jedne godine smo PM10 zamijenili PM2,5, da bi iščekirali stanicu automatski, da vidimo da li dobivamo iste vrijednosti, što se pokazalo da da, ali ispitivanje teških metala u PM2,5 česticama sa sobom onda ne nosi kategorizaciju teških metala i zato se držimo PM10, jer onda lakše možemo raditi samu godišnju kategorizaciju s obzirom na teške metale u česticama.
Na kraju ovaj jedan dio koji moram reći možda i najduži osvrt, dio koji se odnosi na olfaktometrijska mjerenja, odnosno širenje neugodnih mirisa i to je jedan parametar i pokazatelj koji se provlači kroz svih pet godina. Znači to je bio jedini pokazatelj koji u svakom godišnjem monitoringu je bio pozitivan, di smo imali dokazano širenje neugodnih mirisa na svojim lokacijama širenja. Nešto je kolega Blagonić o tome rekao i moram reći da mi radimo olfaktometrijsko mjerenje na 14 lokacija, od toga se dvije lokacije nalaze unutar samog županijskog centra, ostale lokacije su u naseljima oko samog županijskog centra gospodarenja otpadom. Radi se dnevno noćna mjerenja i praćeni parametri je zapravo kod pojave i detektiranja neugodnih mirisa, mi to uparimo, da tako kažem, sa kretanjima smjerova vjetra sa meteorološke postaje. Tako da imamo točan dokaz da je to moglo doći sa meteorološke postaje s obzirom na širenje vjetra. Ono što je nedvojbeno dokazano to da su vjetrovi, širenje vjetra iz kvadranta istok-sjeveroistok dominantni vjetrovi koji šire i uzrokuju neugodne mirise na naseljima oko centra. Najveća izloženost svega toga su i najveći broj pozitivnih očitanja imamo u naseljima Vinkuranu, Banjolama i Valbonaši. To su lokacije koje su najviše zahvaćene ako pušu vjetrovi iz tih kvadranata. Ukoliko imamo okret smjerova vjetra u smislu da puše iz kvadranta jug, jugoistok, onda u malom broju frekvencija smo zapazili na području Vintijana i Valdebeka. Ono što mogu reći možda ove godine, već sad u ovom trenutku, iako se nalazimo u listopadu mjesecu, da će biti ova godina sa brojem najvećih pozitivno dokazanih mjerenja koja ukazuju na širenje neugodnih mirisa. Znači ova godina će u apsolutnim brojevima sigurno biti godina sa najvećim brojem neugodnih mirisa, što se tiče praćenja od 2020., odnosno 2021. godine.
Još kratko moram reći da sama olfaktometrijska mjerenja i praćenje neugodnih mirisa u Republici Hrvatskoj, kao i u ostatku Europe, nisu praćena zakonskom regulativom, niti su ona u zaštiti zraka posebno značajna kao potrebna, niti ne postoje jedinične mjere koje bi, da kažem, ajde, trebalo biti na granicama postrojenja. Znači ta regulativa ne postoji, ne postoji niti dio regulative EU direktive, države koje u Europi možda imaju nešto slično i prate su Njemačka koja prati jedan dio što se tiče tehnikalija i način praćenja određivanja svojih normi i nešto imamo u Republici Italiji što se tiče regionalnog zakonodavstva gdje pojedine regije si određuju neke mjere, ali ne na nacionalnoj razini. Znači sami parametar dokazanja neugodnih mirisa sam po sebi govori i u stručnoj literaturi i u nekom zakonodavstvu, govori o utjecaju i djelovanje na kvalitetu života. Što to u prijevodu znači? To u prijevodu znači da kod pojave neugodnih mirisa, ako dugotrajne, a pogotovo kod učestale pojave neugodnih mirisa kvaliteta života je promijenjena u kojem smislu? U smislu nemogućnosti boravka ljudi na otvorenom, u smislu nemogućnosti boravka u svojim dvorištima, vrtovima, na sportskim igralištima, igralištima škola ili ne mogu ljudi otvarati prozore u nekoj frekvenciji koja je već učestala i smeta u običajni život. Tu postoji komponenta, što je gospodin Blagonić rekao, i ekonomska, u koju ja ne ulazim, ali vjerojatno postoji ekonomska komponenta svega toga. Što se tiče

samog utjecaja na zdravlje kod osjetljivijih osoba, kod učestale pojave neugodnih mirisa, moramo reći da dolazi i može doći do određenih psihosomatskih i fizioloških poremećaj. Kod takvih osoba može doći do osjećaja nelagode, kod osjetljivijih osoba možemo imati učestale glavobolje migrenoznog tipa ako se nalaze u zatvorenom prostoru, pogotovo, možemo imati slabljenje apetita, gubitak sna, znači sve ono što je psihosomatski vezano kod dugotrajne i povećane frekvencije izloženosti tim mirisima. Možda ono što je značajnije za osobe koje imaju kronične nezarazne bolesti, može doći do pogoršanja simptoma postojećih kroničnih nezaraznih bolesti. To se odnosi na kardiovaskularne i plućne bolesti. Ponavljam, to nije uzrok ni kardiovaskularnih ni plućnih bolesti, ali kod osoba koje su na određenim terapijama i boluju, kod dugotrajne izloženosti neugodnim mirisima, može doći do pogoršanja osnovne kliničke slike. To je recimo dio zdravstva i nije u frekvenciji koja je značajna. Kažem da ove godine smo već u određenom apsolutnom broju prešli broj onoga što će biti godina sa najvećim brojem. Evo da zaključim, sva naša izvješća i godišnja izvješća dostupna su na stranicama i mrežnim stranicama Istarske županije, gdje ih se može pogledati. Monitoring će ići i u 2027. godini, sa možda izmjenama frekvencije pojedinih pokazatelja. Moram reći da sam monitoring, kao ni u ovom slučaju, ni u drugim slučajevima, monitoriranje i praćenje neće riješiti problem. Znači ovo što su sami pokazatelji rezultati monitoringa, ukazuju na određeni nesklad u cijelom procesu gospodarenja otpadom, odnosno ukazuju od samog starta proizvodnje otpada, organizacije rada ili tehnologije. Nisam tehnolog, ali evidentno određeni pokazatelji koji su detektirani govore o problemu u samom provođenju tehnologije samoga rada. Hvala.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA Hvala na prezentaciji, koja nas je morala definitivno malo potaknuti. Ja bih sad molio gradonačelnika Pule, Peđu Grbina, za obraćanje.

PEĐA GRBIN Poštovani predsjednici, poštovani Župane, poštovane kolegice i kolege vijećnici, svi ostali prisutni, prije svega htio bih se zahvaliti dosadašnjim govornicima, kao i predstavnicima inicijative. Ono što je činjenica od koje ne možemo i ne smijemo pobjeći je da je izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun negativno utjecala na kvalitetu života ljudi koji se nalaze u blizini tog centra. I to treba reći. I ja ću sada napraviti nešto što mnogi političari nisu htjeli, ispričat ću se, pa i zbog svoje uloge, koliko god ona bila mala u datim trenucima, između ostalog zato što sam nekim ljudima uvjeren, od strane također stručnjaka da je ovo sve u redu, govorio da će nakon izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom sve biti bolje nego što je bilo sa starim Kaštijunom. Starim Kaštijunom s kojeg su isto letile vrećice, koji je smrdio i gdje smo bili uvjereni, uvjeravani, da će biti bolje, na kraju imamo to što imamo. I zato mi je iskreno žao i mogu samo reći da se ispričavam i u svoje ime, ali isto tako u ime grada Pule. Jer stvari nisu pošle kako su trebale. Gospodin Blagonić je o nekima od njih govorio i doista nema potrebe da se ponavljamo, ali je definitivno činjenica da su Kaštijun i Marišćina bili prvi i da se na Kaštijunu i Marišćini učilo, a danas drugi centri koji se grade, grade se uz puno više standarde, a mi smo ostavljeni, ili kao što je to nekoliko puta na sastancima koje smo imali sa predstavnicima državnog nivoa znalo biti rečeno: „ha, to je vaš problem i vi se pobrinite za njega“. Ja ću se potruditi u svojem izlaganju odgovoriti što je više moguće na prijedloge koji su došli od strane inicijative nakon prosvjeda koji je održan ispred Kaštijuna prije nekoliko tjedana. Želim zato odmah na početku reći: osobno, niti kao gradonačelnik, nisam protiv zatvaranja Kaštijuna. Dapače, možda bi mi život bio i lakši da se to dogodi jer bi to bio jedan problem manje, ali isto tako saznanje da je tim zatvaranjem nekim mojim sugrađanima, ali i sugrađanima susjednih jedinica lokalne samouprave život postao bolji. Ali ne možemo doći i reći zatvorit će se. Ako govorimo o tome, onda moramo govoriti i o nekim stvarima koje su s time povezane. Prvo pitanje je gdje će u slučaju da dođe do zatvaranja Kaštijuna ići smeće. Prvo, dok novi centar ne bude izgrađen, a onda gdje bi taj novi centar trebao biti. Jer kao što znamo, centar za gospodarenje otpadom ne može se napraviti preko noći. Dakle to je pitanje na koje moramo odgovoriti. Drugo je kolika će biti cijena takve odluke. S jedne strane za tijela javne vlasti koja će morati snositi trošak takvog zatvaranja, a s druge strane i za građane koji u stvari financiraju tijela javne vlasti, jedinice lokalne samouprave, ali i plaćaju cijenu smeća. Ako smo spremni na takvu odluku i

ako sve jedinice lokalne samouprave i županija su spremni sudjelovati ravnomjerno i proporcionalno u zatvaranju Kaštijuna, ako su spremni, a mislim da bi trebali biti i to ću objasniti zašto, što prije odrediti lokaciju novog centra, Pula definitivno neće biti prepreka zatvaranju. Želim to jasno reći. Ali isto tako, u ime građana Pule, želim i jasno reći da bi bilo apsolutno nekorektno i nefer da trošak zatvaranja Kaštijuna bude samo na leđima građana Pule. Jer tamo, kao što je gospodin Blagonić rekao, ne ide samo smeće iz Pule, Medulina, Ližnjana i tako dalje, ide iz cijele Istre. I to zatvaranje mora snositi svaka jedinica lokalne samouprave, naravno proporcionalno, ali isto tako i država. Jer centri za gospodarenje otpadom nisu nastali sami od sebe i nisu određeni da moraju biti u ovakvom obliku, s ovakvim karakteristikama i ovakvim uvjetima sami od sebe. U tome bi bilo fer da sudjeluje država koja, primjerice, nekim županijama koje nemaju centar za gospodarenje otpadom nego sve smeće trpaju direktno pod zemlju, to su financira. Primjerice Splitsko-dalmatinskoj županiji. Samo jedan primjer, ima ih još. Međutim upozorio bih na još jednu stvar i ona je jako važna. Ako i ne uspijemo naći konsenzus oko zatvaranja i troškova tog zatvaranja koji nas u svakom slučaju čeka, pitanje određivanja nove lokacije za centar gospodarenja otpadom nećemo izbjeći. Naime, gospodin Blagonić je nešto govorio o tome, spomenuo je da unutar granice sadašnjeg centra su rokovi, odnosno vrijeme koje nam je ostalo na raspolaganju kratki. On je baratao jednom brojkom, mi i po ugovorima koje imamo i po aktima koji su definirali sufinanciranje ipak baratamo sa terminom od 13 godina prije nego što se popune kapaciteti unutar granica sadašnjeg centra za gospodarenje otpadom. Znači mi imamo 13 godina maksimalno u kojima ćemo smeće pod ovakvim uvjetima moći voziti na Kaštijun. E sada, koliko traje izgradnja jednog centra za gospodarenje otpadom? Kad krene sa pripremnim radnjama, sa planiranjem, projektiranjem i tako dalje, a vidjeli smo to i u Šibensko-kninskoj, u Zadarskoj županiji, vidjeli smo to u krajnjoj liniji i kod nas kad se Kaštijun gradio, govorimo o desetak godina. To znači da je nama na raspolaganju u ovom trenutku maksimalno tri godine da odredimo novu lokaciju za centar za gospodarenje otpadom na razini Istarske županije. Tri godine. Zašto? Jer ne mogu zamisliti da bi itko od građana Pule, Medulina, Ližnjana, a i ja sam jedan od građana Pule, bio spreman prihvatiti širenje centra za gospodarenje otpadom na postojećoj lokaciji. I to će biti moj stav kao gradonačelnika, uvjeren sam da je to stav i Medulina, Ližnjana i uvjeren sam, a o tome ćemo naravno i razgovarati na Gradskom vijeću i drugdje, da za to, barem prema onim zaključcima koje smo dobili, mogu iščitati, imam podršku i vijećnika da centar ni u kom slučaju nakon što se iscrpe sadašnji kapaciteti ne bi trebao ostati na Kaštijunu. Međutim, ovo nas povezuje sa još jednom drugom stvari. U tom slučaju moramo isto biti svjesni da je pitanje koliko je svrhovito na Kaštijunu pokrenuti proces izgradnje postrojenja za biostabilizaciju. Zbog njegove cijene, koja je ogromna, govorimo o silnim milijunima, i zbog činjenice da bi tako postrojenje, da sutra krenemo, sa prethodno potrebnim izmjenama prostornih planova, županijskim, onda gradskim koji mora biti nakon županijskog, ishođenjem dozvola, javnom nabavom i tako dalje, trajalo šest godina u nekakvoj optimističnoj varijanti. Ovo sam želio reći ne samo zato što je to direktan odgovor na pitanje koje su postavili iz inicijative, na zahtjev koji su postavili iz inicijative, nego zato što predstavlja moj stav i predstavlja nešto za što je mjesto, barem po mojem viđenju, da bude rečeno danas, kada imamo tematsku sjednicu i Gradskog vijeća i Županijske skupštine o ovoj temi. Međutim, opet postoji vrijeme između, a to je vrijeme dok odluke ne donesemo i dok centar za gospodarenje otpadom Kaštijun ne bude zatvoren. Kao što sam rekao, Istra ima otprilike tri godine vremena da donese novu odluku. Nakon toga postat će kasno i nakon toga, iako se nekome možda čini da je nešto što dolazi za jedno desetljeće, tko će se time baviti? Je daleko, daleko sutra, bit će kasno jer ćemo zakasniti i definitivno u jednom trenutku, čiji god to bio problem tada, ja namjeravam biti živ za 13 godina i negdje ću morati smeće odlagat, građani će plaćat cijenu. Građani će plaćat cijenu. Ako nemamo centar za gospodarenje otpadom, indikator nam je ono što izdvajamo za viškove, a to je bilo 480 eura plus PDV u ovoj godini. Toliko je otišlo na viškove. No dok to ne odlučimo, mi se moramo pobrinuti da centar radi što je bolje moguće i da se smrad iz njega smanji. Bilo bi od mene neozbiljno i neodgovorno da obećam da će u potpunosti nestati zbog svih problema koji postoje od njegovog projektiranja pa do danas, ali napravit ćemo sve što je u našoj moći da se stanje poboljša. Direktorica je o tome već govorila i nema se potrebe ponavljati, mislim da gospođa Ademi radi odličan posao i da ju u tome

trebamo svi zajedno podržati. Ja ću reći samo na trenutak što radi grad Pula i Herculanea. Sa kapitalnom pomoći i sredstvima koja su na raspolaganju Herculanei plan je do 31. 12. sljedeće godine pokriti 60 posto stanovništva Pule sa smeđim kantama kako bi se osigurao odvoz biootpada. Potrudit ćemo se da bude i više, ali ovo je ono iza čega možemo stati. Prostornim planom koji je trenutno u izradi i trebao bi, nadam se, vrlo skoro biti prezentiran javnosti predvidjet ćemo lokaciju za kompostanu na području grada Pule. Na kompostanu za područje grada Pule. U skladu s onime što nam je dopušteno u okvirima koje su zadana i županijskim i nacionalnim aktima. Također, i to moram reći, iako nije direktno vezano uz Kaštijun, ali vezano je lokacijom, sušaru za mulj grad Pula za potrebe aglomeracije, prije svega Pula sjever, neće graditi na lokaciji Kaštijuna. Ovim prostornim planom predviđamo novu lokaciju, po nama bolju, gdje neće na ovaj način utjecati na kvalitetu života ljudi. To je ono što mi radimo u Puli i volio bih da nas i druge jedinice lokalne samouprave prate, jer primjerice Pula ima razliku između vršnih mjeseci i ljetnog opterećenja u odnosu na najslabije zimske mjesece kad govorimo o tome koliko dovozimo smeća otprilike 2,2-2,4 puta. Mi imamo komunalce, jedinice lokalne samouprave koji ljeti dovoze šest puta više smeća nego zimi. Šest puta više smeća nego zimi. Nek nam to svima sjedne. Vršna opterećenja nisu bila na adekvatan način ukalkulirana. Danas se s time moramo nositi kako znamo i umijemo. E sad, ipak moram spomenuti jedan dio aktivnosti. Kolegica Ademi je spomenula viškove. Rekla je koliko je bila cijena viškova u prethodnim godinama, nije rekla kolika je bila cijena viškova u ovoj godini. Dakle, 2024.-2025., trošak viškova plus to što su ulazili na Kaštijun prije nego što bi išli dalje, bila je oko 1,2-1,3 milijuna eura godišnje. Ove godine smo to sveli na 120 tisuća eura čvrstim stavom idemo dok jednog kapaciteta, a ja mislim da ćemo sljedeće godine to još spustiti i možemo se dovesti u situaciju da viškovi budu nula. Ali ne može Kaštijun sam, za to je potrebna suradnja svih komunalaca. Izgubilo se zbog takvog raspolaganja sa viškovima u ove dvije prethodne godine, i to ću reći, to je šteta koja je nastala, preko dva milijuna eura. Te štete u ovoj godini nema, a kolika bi još bila da se vraćamo unatrag, ne želim ni razmišljati. Zbrinjavanje bala koje su se s Kaštijuna kroz prošle godine vozile sporadično, malo, jesu ali nije baš vrijedno da se na to pretjerano oslanjamo i željeza koji se mogu reći, nije odvozio nikako, tih idemo prema 50 tisuća otpada koje smo tamo zatekli, cijena zbrinjavanja toga bit će, kolegice i kolege, 14 milijuna eura. I mi ćemo taj novac morati osigurati, međutim nemojmo bježati od toga. Nitko kod nas ovdje tko sjedi neće to platiti iz vlastitog džepa. Platit ćemo onoliko koliko smo kao građani, obveznici plaćanja smeća, kao i svi drugi u Istri. To će morat na kraju platit građani. A zašto se nije odvozilo i zašto se o tome nije brinulo, u prošlost se doista vraćat neću. Moj posao je da osiguram da se to zbrine u budućnosti.
Zaključno. Zahtjeve inicijative shvaćamo ozbiljno. Direktorica Ademi je već navela što se po tom pitanju radi. Ja sam još spomenuo i neke druge stvari koje će raditi naše komunalno poduzeće i grad Pula. Spomenuo sam i ono što ćemo u našem prostornom planu dodatno predvidjeti, kao što su kompostana i sušenje mulja. Međutim, ovo je poduhvat kojeg moramo napraviti svi zajedno. A jedan element toga je, i ponovit ću još jednom i ponavljat ću to, da mi, kolegice i kolege, praktički imamo tri godine, maksimalno tri godine da odredimo novu lokaciju za centar za gospodarenje otpadom u Istri. Tri godine. To nam je rok. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Hvala vama, poštovani gradonačelniče, i evo prije nego zamolim i župana da nam se obrati, samo podsjetnik, ako još netko želi, pričam za Županijsku skupštinu, može se prijaviti za pojedinačnu raspravu, 11 vijećnika se javilo, osim, naravno, predsjednika svih klubova, tako da još imate vremena dok župan bude pričao, a nakon toga krećemo s raspravom po klubovima. Poštovani župan, izvolite.

ŽUPAN Poštovani predsjedniče županijske skupštine, uvaženi predsjedniče Gradskog vijeća, uvažene vijećnice i prisutni vijećnici, poštovani predstavnici obaju tijela, dozvolite mi da se i ja osvrnem ukratko na tematiku samoga Kaštijuna, iako smo upravo o Kaštijunu na tematskoj sjednici govorili i u listopadu 2021. godine. Ja ću se vratiti unatrag i kazati da je staro odlagalište Kaštijun sa svojim radom započelo 1967. godine, da je na starom odlagalištu Kaštijun, koje je zatvoreno 2018. godine, nakon čega je slijedila sanacija, za što

je grad Pula izdvojio oko 28 milijuna kuna i dovršeno 2022. godine. Na tom Kaštijunu je u tih 51 godinu, koliko je radilo, skladišteno oko 1.300.000 tona otpada, otpada sa područja južne Istre ili bivše općine Pula, koje su svoj otpad odlagali, dakle deponirali na stari Kaštijun. Nekad je to bila jedna poprilično velika depresija, danas je to jedno brdo od svojih 34 metra i kao što sam rekao u njegovom tijelu, koje je na sreću sanirano, je odloženo oko 1.300.000 tona otpada. Isto tako, ako ćemo tih 1.300.000 tona uprosječiti sa 51 godinom, doći ćemo negdje oko 24.500 tona godišnje, koliko se na tom području otpada stvaralo. I onda jedna izjava, dakle iz 2004. godine, zbog čega županijski centri za gospodarenje otpadom u Hrvatskoj, mišljenje Europske komisije o prijavi Republike Hrvatske za prijem u članstvo Europske Unije, „gospodarenje otpadom najveći je pojedinačni problem zaštite okoliša i u Republici Hrvatskoj, zakonodavni okvir Republike Hrvatske potrebno je uskladiti sa zahtjevima i standardima Europske Unije“. To je mišljenje Europske komisije iz 2004. godine temeljem, dakle, želje Republike Hrvatske da pristupi članstvu Europske Unije. Dakle, županijski centri za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj nisu opcija nego je to bila potreba ili zakonska obveza. To je bilo 2004., 2005., slijedi, dakle uvažavajući mišljenje Europske komisije, Hrvatski sabor je donio Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a tom strategijom su definirane izgradnje samih centara, definirana je sama tehnologija, kao i broj centara u Republici Hrvatskoj. Mislim da je isto tako bitno za istaknuti da je temeljem analiza struke još iz 90-ih godina na području Istarske županije razmatrano sedam lokacija mogućeg centralnog mjesta za zbrinjavanje gospodarenje otpadom i uvijek to ističem da je struka odabrala samu lokaciju. Ugovor o izvođenju radova izgradnje i opremanja Kaštijuna, županijskog centra za gospodarenje otpadom, taj ugovor je potpisao direktor Fonda, u to vrijeme gospodin Zlatko Ivaniš, potpisao ga je predstavnik Europske komisije jer je, ako se ne varam, 76% ukupnih financija za izgradnju centra osigurano iz IPA fonda Europske unije, naša komponenta lokalna je bila 24%, jedan dio je i Fond osigurao, dakle direktor fonda, predstavnik Europske komisije i temeljem javnog tendera izabrani izvođač, tvrtka Helektor, njegov ovlašteni predstavnik. Izgradnju centra, opremanje centra, do predaje centra na korištenje, uporabu i vlasništvo, a to se dogodilo 1. ožujka 2018. godine, dakle tih sedam godina izgradnju i nadzor je vodio Fond za zaštitu okoliša Republike Hrvatske. To su fakti. Dakle centar započinje s radom u 2018. godini i mogu samo kazati da su jedino Istarska županija i jedino Primorsko-goranska županija od svih 20 županija uključujući grad Zagreb u Republici Hrvatskoj ispoštovali ugovorene direktive, okolišne direktive i da su bili spremni učiniti ono na što se Republika Hrvatska obvezala, a to je da će do kraja 2018. godine zatvoriti sva dotadašnja odlagališta komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj, poput starog Kaštijuna, onoga u Rovinju, onoga u Pazinu, onoga u Labinu, Umagu i tako dalje. Dakle početkom rada, ustanovili su se određeni problemi oko neugodnog mirisa, smrada i žao mi je zbog toga, i žao mi je tih ljudi, iskreno mi je žao, ali kazat ću još dva podatka. Da bi se dimenzionirao određeni centar za gospodarenje otpadom, potrebno je najprije utvrditi koje su to polazišne osnove i količine otpada koje se godišnje proizvode na području županije i ti podaci su upravo preuzeti od strane gradova i općina, odnosno njihovih komunalnih društava koji primarno prikupljaju komunalni otpad. To je bilo, dakle, u 2009. i 2010. godini. Temeljem toga dimenzioniran je Kaštijun sa godišnjim kapacitetom 90.000 tona, dnevni nazivni kapacitet 320 tona, vršno opterećenje dnevno maksimalno 390 tona miješanog komunalnog otpada, ali jednako tako i sa tadašnjim karakteristikama otpada, koje su govorile o sastavu, postotku, dakle vlažnosti, kako bi ovaj centar koji ima mehaničko biološku tehnologiju mogao pravilno funkcionirati. Samo jedna brojčana usporedba 2010. godine sa 2025., Istarska županija je 2010. godine ostvarila 17 milijuna noćenja, 2025. preko 30 milijuna noćenja, dakle 13 milijuna noćenja više, možemo to podijeliti sa prosječnim boravkom od šest dana i vidjet ćemo koliko je turista više boravilo u našoj županiji prošle godine u odnosu na 2010. godinu kada su, dakle, ulazni parametri o količinama otpada uzeti kako bi se sam centar dimenzionirao. Kad govorimo o našem domicilnom stanovništvu, ljudi koji ovdje žive, taj broj se kreće oko 200.000, 205.000 ili 191.000, sad smo opet preko 200.000 po službenim podacima Državnog zavoda za statistiku. Ono što isto tako držim bitnim istaknuti, a to je danas više puta već rečeno, postojeće bale na samom Kaštijunu su iz 2022., 2023., 2024. i 2025. godine. Isto tako ne

mogu ne napomenuti da je u proteklih pet godina na čelu društva izmijenjeno pet direktora. Od direktorice gospođe Vesne Dukić i gospodina Višnjića, pa je došao gospodin Giacometti, pa je došla privremeno gospođa Ademi, koja je danas direktorica, pa je došao direktor gospodin Stilinović, pa je došao direktor gospodin Budisavljević i danas imamo direktoricu Ademi. Ne mogu ne spomenuti način upravljanja, ne umanjujući vlastitu odgovornost, niti bježeći, niti prebacujući na druge, ali činjenica je što se može iščitati iz svih dokumenata skupštine, da je Istarska županija sa 49% udjela često puta bila naprosto preglasana. Sporazumom kojeg su potpisali sve jedinice lokalne samouprave, svi gradovi i općine, bilo je predviđeno da će se sukladno otplati kredita za izgradnju Kaštijuna, to je onih 24% vlastitog učešća, nakon izgradnje Kaštijuna omogućiti našim gradovima i općinama: a) suvlasničke udjele, da budu suvlasnici samoga društva, i b) upravljačka prava. Kredit je podijeljen upravo temeljem onih količina koje su uzete iz 2009. ili 2010. godine, kao ulazni parametri i to su kvote po kojima se kredit otplaćuje od svih jedinica lokalne samouprave. Jedini koji ne otplaćuje kredit je općina Medulin, a posljednji se u dovoz otpada uključio grad Umag. Dakle, ono što su svi direktori istaknuli, a mislim da na području Europe iz znanstvene studije iz 2017. godine, mehaničko-bioloških postrojenja poput Kaštijuna djeluje 570, dakle tehnologija kao takva nije upitna, ali isto tako danas imamo detektirana tri izvora neugodnih mirisa. Prvo je područje koje se odnosi na skladišteni SRF ili gorivo iz otpada, koji, kako smo mogli čuti od direktorice, je ugovoren i biti će odvezen sa odlagališta, dakle govorimo o 2022., 2023., 2024. i 2025. godini, i odvozom tih bala goriva iz otpada taj izvor neugodnih mirisa bi trebao nestati. Preostaju nam još dva, ukoliko onu metalnu frakciju ne smatramo velikim izvorom neugodnog mirisa. Imamo dakle postrojenje za obradu otpada koja bi temeljem tehnologije trebala raditi u podtlaku, a ako nešto radi u podtlaku i gore ima biofiltre, to ne bi trebao biti izvor neugodnih mirisa, ali drago mi je što sam održao nekoliko razgovora i sastanaka sa specijaliziranim tvrtkama koje i za to imaju tehnološko rješenje, a nije preskupo financijski, jer treba voditi računa o financijama. I drugo je samo polje, koje, kako čujem, je ipak od dolaska direktorice Ademi kvalitetnije prekriveno, smanjuje se mogućnost širenja neugodnih mirisa i ključ svega je da se dnevni kapacitet koji je definiran nazivni 320 tona, maksimalni 390 tona dnevno, vodeći računa i o sastavu, količini vode, koja ne može biti preko 60%, a primjer i vidjeli smo video, to je, i to je normalno potrebna, ono što uvijek ističem, ali stvarno iskrena suradnja svih gradova i općina, svih komunalnih društava koji prikupljaju primarni otpad. Veća selekcija otpada, izdvajanje biootpada ili ostataka od hrane, a tu prvenstveno mislim na ugostiteljstvo, koji su veliki proizvođači otpada od hrane. Na taj način Kaštijun bi trebao biti ono za što je i projektiran, a to je centar koji gospodari otpadom, a ne smrdi. Mislim kada Kaštijun ne bude smrdio, da to više neće biti tema niti gradskog vijeća Grada Pule, niti općinskog vijeća općine Medulin, pa tako niti ove skupštine, osim u onom dijelu koji će se baviti financijama poslovanja jednog javnog trgovačkog društva. I kad govorimo, i tu ću zaključiti, o ovom trećem dijelu, Kaštijun nije Biblija, a to je točno. Čuo sam ja i prije pet godina najava, treba ga zatvoriti, zatvorit ću ga čim dobijem izbore. Ali treba isto tako jasno reći koje su posljedice toga. Da li je netko spreman uzeti tu odgovornost i kazati: da zatvorit ćemo Kaštijun, ali onda će naši građani imati mjesečne račune za odvoz otpada 100 eura, 200 eura, pet puta više, tri puta više, manje bit neće sigurno, jer ga negdje treba odvoziti. Mislim da se tu trebamo odgovorno ponašati i napraviti sve da Kaštijun ne smrdi, a on ne treba smrdjeti. Ukoliko se uklone bale, ukoliko se unutar centra radi u podtlaku, kao što je predviđeno, još ugrade ove tehnologije za uklanjanje neugodnih mirisa i ukoliko se kvalitetno prekriva ploha polja, koja je za to i predviđena, tad nema razloga da se osjete neugodni mirisi, kao što se ne osjećaju na 500 ili 570 takvih ili sličnih postrojenja diljem Europe. Ukoliko grad Pula kao većinski vlasnik bude stava da ga treba zatvoriti, moju podršku skupštine ćete imati.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Hvala poštovani župane na govoru i na precizno utrošenom vremenu. I ovime smo iscrpili pet uvodnih izlaganja. Naravno da sada idemo korak dalje, kao što smo rekli idemo na raspravu po klubovima. Moj prijedlog, bio bi, s obzirom da Gradsko vijeće Grada Pule, ukoliko sam dobro shvatio, ima tri kluba, a Županijska skupština pet, da onda idemo jedan iz županijske skupštine, jedan iz gradske. Da je onda to izbalansirano,

ravnomjerno. Pretpostavio sam da se svi klubovi vijećnika Županijske skupštine javljaju za riječ. Da li sam to dobro pretpostavio? Jesam. Ok.
Ajde, onda idemo naši. Dakle, prvi je najbrojniji klub vijećnika, tako inače radimo. Vrijeme je 10 minuta. Kad bude osam, ja ću upozoriti. Dakle, prvi je klub vijećnika IDS-a, gospodin Robert Velenik, 10 minuta je vaših.

ROBERT VELENIK u ime kluba IDS-ISU-HSU pozdravlja predsjednika Skupštine, predsjednika gradskog vijeća, gradonačelnika Pule, župana, kolegice i kolege vijećnici i svi prisutni.
Danas ponovno, nakon 2021. godine, govorimo o temi koja nije samo komunalno, tehničko ili financijsko pitanje. Govorimo o kvaliteti života naših građana, zaštiti okoliša, budućnosti turizma i odgovornosti koju imamo prema generacijama koje dolaze.
Gospodarenje otpadom jedan je od najvećih zajedničkih izazova Istre. To nije problem samo Pule, Medulina i okolnih općina, nego svih nas. To je problem Istarske županije i svih njezinih gradova i općina. Otpad nastaje u svakom našem gradu i općini, a posljedice neučinkovitog sustava osjećamo svi. Želim se osvrnuti na dokument s tematske sjednice održane 13. listopada 2021. godine, kada je upravo ova Županijska skupština raspravljala o Kaštijunu. Već smo tada jasno prepoznali ključne probleme: velike količine miješanog komunalnog otpada tijekom turističke sezone, na što su upozorili i gradonačelnik i župan; prevelik udio biorazgradivog otpada; povremenu pojavu neugodnih mirisa; te potrebu za dodatnim postrojenjima, odnosno kompostanama i sortirnicama, koja bi omogućila kvalitetno zbrinjavanje različitih vrsta otpada. Dakle, problemi nisu nepoznati. O njima se raspravlja godinama. Zato danas postavljam jednostavno pitanje: jesmo li učinili dovoljno da se utvrđeni problemi sustavno i trajno riješe?
Bilo je pokušaja i za vrijeme mandata bivšeg župana Fabrizija Radina, ako se sjećate, kao i drugih inicijativa. Međutim, smatram da je vrijeme da prestanemo samo opisivati probleme i počnemo jasnije govoriti o rješenjima, odgovornostima i rokovima. Kaštijun je izgrađen kako bi se miješani komunalni otpad obrađivao na jednom mjestu, uz smanjenje nekontroliranog odlaganja i višu razinu zaštite okoliša. Međutim, uspješnost njegova rada uvelike ovisi o tome kakav otpad u njega dolazi, u kojim količinama i kako se njime prethodno gospodari.
U sustav dolazi previše miješanog otpada i previše ostataka hrane, osobito tijekom ljetnih mjeseci. Zato rješenje ne može biti samo u Kaštijunu, nego i u načinu na koji svi zajedno prikupljamo otpad – počevši od gradova i komunalnih poduzeća, pa sve do kućnog praga. Da, upravo na kućnom pragu, jer je problem Kaštijuna problem svih nas, građana Istre, koji izdvajamo novac za odvoz i obradu otpada u postrojenju Kaštijun u Puli. Svi smo odgovorni. Lanac gospodarenja otpadom započinje na kućnom pragu, gdje smo svi pozvani ponašati se odgovorno. To je bio jedan od zaključaka i prije pet godina, kada smo o ovoj temi raspravljali. Odgovornost počinje u kućanstvima, nastavlja se u ugostiteljskim objektima, hotelima, trgovinama i drugim poslovnim subjektima, a zatim prelazi na komunalna društva, gradove, općine, Županiju i upravu Kaštijuna. Posebno je važno odvojeno prikupljanje biootpada, odnosno ostataka hrane i drugih biorazgradivih materijala. Tu moram zastati i naglasiti da je turizam, koliko god nam bio blagodat, ujedno i određeno opterećenje. Znamo da se najveće količine otpada prikupljaju upravo tijekom ljetnih mjeseci. To zahtijeva odgovarajuću infrastrukturu, jasne upute građanima, primjerene spremnike, organiziran odvoz i nadzor provedbe. Drugo što želimo naglasiti jest nužnost optimizacije rada postrojenja. O tome je danas govorila i direktorica, a slično smo mogli čuti i ranije od prijašnjih direktora. To podrazumijeva kontinuirano praćenje rada Kaštijuna, prepoznavanje tehnoloških slabosti, pravodobno održavanje te ulaganja u opremu i postupke obrade.
Istodobno treba raditi na smanjenju prekomjernog opterećenja sustava tijekom ljetnih mjeseci. Pritom je važno slušati struku, koristiti mjerljive podatke i jasno informirati javnost o rezultatima. Građani koji žive u blizini Kaštijuna moraju imati pristup kvalitetnim informacijama, ali i pravo na kvalitetu života jednaku onoj koju imaju svi ostali građani Istre.
Treće, Istri su potrebna dodatna rješenja za obradu različitih vrsta otpada. Ovdje se prije svega vraćam na raspravu iz 2021. godine, kada se također govorilo o sortirnicama i kompostanama. Smatram da Županija u cijeloj toj priči treba imati jasnu koordinacijsku

ulogu. Gradovi i općine imaju svoje odgovornosti, ali pojedinačna rješenja neće biti dovoljna ako nisu dio zajedničkog sustava. Time dolazimo do četvrte, po meni ključne točke: moramo biti konkretniji, a to znači jasno definirati ciljeve i rokove.
Poštovane vijećnice i vijećnici, Klub vijećnika IDS-a, ISU i HSU-a danas predlaže upravo takav dokument, koji bi bio integriran u zaključke današnje sjednice Županijske skupštine. Konkretna rješenja s jasno definiranim nositeljima odgovornosti i rokovima provedbe.
O našim su zaključcima obaviješteni svi klubovi Županijske skupštine. Naših 12 točaka dali smo i ostalim klubovima na razmatranje kako bismo pokušali usuglasiti zaključke koji će biti konkretni, mjerljivi i koji će dovesti do rezultata. Neki od tih zaključaka uključuju uvođenje sankcija za komunalna društva koja ne odvajaju dovoljno biootpada, odnosno mokre biorazgradive frakcije, te što hitnije puštanje u rad stroja za izdvajanje metalnih frakcija. Direktorica je spomenula da je kredit odobren. Vjerujte, sjećam se da smo i mi sudjelovali u donošenju takve odluke. Jedan od prijedloga odnosi se na zaštitu SRF-a od gubitka kvalitete. Potrebno je pronaći odgovarajuće rješenje, primjerice postavljanjem nadstrešnica ili osiguravanjem zatvorenih prostora, kako bi se SRF zaštitio od utjecaja vanjskih čimbenika i zadržao kvalitetu potrebnu za daljnje korištenje kao energenta u proizvodnji cementa ili na druge načine. Predložili smo i rješavanje problema otpadnih voda. Važan je i odabir lokacija sortirnica i kompostana u dogovoru s gradovima. Naš cilj mora biti sustav u kojem se otpad što više odvaja, korisne sirovine vraćaju u ponovnu uporabu, biootpad obrađuje na odgovarajući način, a preostali otpad zbrinjava sigurno i uz što manji utjecaj na okoliš.
To je važno za naše građane. Za kraj, očekujem da današnja rasprava završi jasnim smjerom djelovanja, konkretnim zaključcima i rokovima za sljedeće korake. Jer odgovorno gospodarenje otpadom ne mjeri se brojem održanih sjednica ni brojem donesenih dokumenata, nego rezultatima koje građani mogu osjetiti u svojem svakodnevnom životu. Hvala.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA daje riječ vijećnici Aškić koja se javila u ime kluba, izvolite.

KOVILJKA AŠKIĆ u ime kluba pozdravila je sve prisutne te uvodno istaknula kako se podaci koje će iznijeti odnose na Izvješće o komunalnom otpadu za 2024. godinu, dok se podaci za 2025. godinu tek očekuju. Navela je kako je izračunala količine neodvojenog biootpada s područja Rovinja, Vodnjana, Pule, Labina i Medulina koje su dopremljene u Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun. Riječ je o 19.331 toni biootpada koji se mogao odvojiti primarnom selekcijom. Ako znamo da imamo 60.000 tona ukupnog otpada koji se trenutačno godišnje doprema na Kaštijun, istaknuvši da količina neodvojenog biootpada čini približno jednu trećinu ukupne količine otpada koja se godišnje zaprima u Centru. Izračun je napravljen prema Metodologiji za određivanje sastava komunalnog otpada, a ne prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, prema kojem bi udio biootpada bio još veći. U nastavku je iznijela podatke o odvojenom sakupljanju biootpada u pojedinim gradovima. Umag je odvojeno sakupio 1,08 % biootpada, Rovinj 0,5 %, Labin također 0,5 %, dok su Pula i Medulin ostvarili udio od 8 %. Istaknula je kako se u Umagu smeđe posude za biootpad nisu podijelile kućanstvima te da se evidentirana količina uglavnom odnosi na zeleni otpad nastao rezanjem granja i uređenjem hortikulturnih površina, zbog čega smatra da odvojenog sakupljanja biootpada na kućnom pragu praktički nema. Naglasila je da svrha njezina uvodnog izlaganja nije bavljenje politikantstvom niti rasprava o zatvaranju Kaštijuna, nego predlaganje konkretnih rješenja za poboljšanje sustava gospodarenja otpadom. Osvrnula se i na prostorno plansku dokumentaciju, istaknuvši da se Županiju proziva zbog ne donošenja Plana gospodarenja otpadom, ali da Županija ne može pojedinim jedinicama lokalne samouprave nametati rješenja. Prema postojećoj prostorno planskoj dokumentaciji mogu se izgraditi bioplinskih postrojenja, sortirnica i kompostana bez potrebe za izmjenama prostornih planova. Kao primjer navodi bioplinsko postrojenje u Čaporicama u Dalmaciji, izgrađeno privatnom investicijom u industrijsko-poslovnoj zoni, koje je, nakon gotovo godinu dana probnog rada počelo uspješno obrađivati biootpad s područja te i susjednih županija te poslovati profitabilno.

Istaknula je kako je u opisnom dijelu prostornog plana dovoljno predvidjeti da zona, uz ostale namjene, obuhvaća i komunalno-servisnu namjenu, a takvih zona u Istri ima dovoljno. Smatra da je potrebno pronaći i prostornim planom predvidjeti lokaciju za centar za gospodarenje otpadom, dok nepostojanje izmjena prostornih planova ne bi trebalo biti prepreka izgradnji bioplinskih postrojenja, sortirnica i drugih odgovarajućih objekata. Prijedlozi mjera za poboljšanje rada Kaštijuna. Predložila je da se komunalnim društvima s obalnog područja, uz izuzeće Buzeta i Pazina, ograniči odnosno zabrani doprema miješanog komunalnog otpada ako ne odvajaju najmanje 30 posto biootpada. Pojasnila je da Buzet izdvaja znatne količine biootpada, dok Pazin zbog pretežito ruralnog načina stanovanja ima relativno male količine biootpada, čak i bez utjecaja turizma. Navela je kako bi se stvarno stanje odvajanja moglo kontrolirati na pretovarnim stanicama. Istaknula je da je navedene mjere predlagala i tijekom svojeg mandata na dužnosti predsjednice Nadzornog odbora Kaštijuna. Predložila je sklapanje novih ugovora između Kaštijuna i komunalnih društava, kojima bi se kao uvjeti za predaju otpada propisali:
- videonadzor na pretovarnim stanicama, kako bi Kaštijun imao uvid u sastav otpada koji se doprema;
- mogućnost kontinuiranog provođenja analiza sastava miješanog komunalnog otpada na pretovarnim stanicama;
- izrada novog cjenika s različitim cijenama za komunalna društva, ovisno o sastavu otpada i količinama koje dopremaju na Kaštijun.
Pritom je upozorila na dojave o mogućem utovaru mulja s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u poluprikolice namijenjene prijevozu otpada. Naglasila je da je kontrolu potrebno provoditi na pretovarnim stanicama jer se nakon istovara i miješanja otpada u prihvatnoj jami Kaštijuna njegov sastav više ne može učinkovito kontrolirati. Govoreći o neugodnim mirisima i prašini, istaknula je kako nije dovoljno samo smanjivati neugodne mirise s bioreaktorske plohe, nego je potrebno nastojati ih ukloniti. Navela je da se tijekom ljetnih mjeseci na bioreaktorsku plohu odlažu velike količine otpada te da se, zbog takvog načina rada i intenziteta odlaganja, neugodni mirisi ne mogu u potpunosti izbjeći. Kao jedno od mogućih rješenja predložila je da se tijekom ljetnih mjeseci biorazgradiva frakcija otpada upućuje u bioplinsko postrojenje umjesto da se odlaže na bioreaktorsku plohu. Vijećnica je istaknula da u Hrvatskoj postoji tridesetak bioplinskih postrojenja, među kojima je i postrojenje u Čaporicama. Naglasila je da takva ulaganja imaju svoju cijenu, ali je postavila pitanje koliko košta zdravlje ljudi. Istaknula je kako cilj ne bi smio biti samo smanjenje količine otpada, nego i rješavanje problema neugodnih mirisa i njihovih posljedica za stanovništvo. Upozorila je da nije prihvatljivo građanima poručiti kako se problem ne može riješiti te da će neugodni mirisi i dalje biti prisutni. Postavila je pitanje smisla rasprave ako se ne namjeravaju ponuditi konkretna rješenja, umjesto, kako je navela, političkih floskula. Predložila je da Istarska županija preuzme vodeću ulogu u pokretanju inicijative kojom bi se utvrdilo koji su od devet komunalnih društava u Istri spremna sudjelovati u osnivanju zajedničkog holdinga i zajedničkom ulaganju u izgradnju bioplinskog postrojenja i sortirnice. Ocijenila je da bi se takvim modelom komunalnim društvima koja bi sudjelovala u projektu potencijalno smanjili troškovi, a time i cijena usluge za njihove korisnike, dok bi komunalna društva koja ne bi sudjelovala snosila troškove u skladu s odgovarajućim cjenikom. Vijećnica je navela da je pripremila i prijedlog zaključka, koji nije uspjela dostaviti u predviđenom roku, te je najavila da će ga dostaviti nakon sjednice. Također je predložila da Nastavni zavod za javno zdravstvo postavi piezometre na poljoprivrednom zemljištu u blizini Kaštijuna radi praćenja stanja podzemnih voda i utvrđivanja eventualnog onečišćenja na poljoprivrednim površinama na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost. Istaknula je da je riječ o mjerama koje se mogu pokrenuti već sada, kako bi se rezultati ostvarili prije sljedećeg ljeta. Zaključno je predložila određivanje i obilježavanje lokacije za novi centar za gospodarenje otpadom, pozivajući se na analizu koju je izradio IPZ Uniprojekt TERRA, koju je ocijenila kvalitetnom i na temelju koje bi trebalo razmotriti predložene lokacije.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje vijećnici i daje riječ vijećnici Sanji Radolović u ime Kluba SDP-a.

SANJA RADOLOVIĆ u ime kluba SDP-a Zahvaljujem, poštovani predsjedniče, još jednom. Odmah bih zamolila pročelnicu nadležnu za prostorno planiranje da nam pojasni pitanje vezano uz potrebu predviđanja lokacije za izgradnju bioplinskog postrojenja u prostornom planu. Naime, posljednjih se godina u raspravama Županijske skupštine, ali i na razini nadležnog ministarstva, više puta postavljalo pitanje je li za izgradnju bioplinskog postrojenja potrebno predvidjeti odgovarajuću lokaciju u prostornom planu. Prema informacijama koje smo posljednje dobili, za izgradnju bioplinskog postrojenja na području Istarske županije potrebno je da ono bude predviđeno prostornim planom. Koliko mi je poznato, u ostatku Hrvatske postoji 42 bioplinska postrojenja, od kojih su neka predviđena prostornim planovima, a neka nisu. Stoga molim da nam se na to pitanje jasno odgovori.
Želim se osvrnuti i na događaje iz prošlosti, ne kako bih bilo koga prozivala, nego kako bi nam svima bile poznate činjenice. Godine 2021. održana je sjednica Županijske skupštine Istarske županije uz opsežno dostavljene materijale i velik broj sudionika, među kojima su bili i predstavnici Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost te izrađivači elaborata koji je danas gospođa Aškić ocijenila kvalitetnim. Dio prijedloga na toj sjednici podnio je tadašnji županijski vijećnik Daniel Ferić, koji je i danas ovdje prisutan. Prijedlozi su se odnosili na pronalazak lokacije za izgradnju bioplinskog postrojenja za obradu biootpada, lokacije za izgradnju sušionice fekalnog mulja, lokacije za izgradnju centra za gospodarenje glomaznim otpadom te donošenje odgovarajućeg naputka tadašnjem županu Istarske županije. Moram jasno reći da su svi ti prijedlozi 2021. godine odbijeni glasovima vijećnika tadašnje vladajuće većine. Smatram da su se njihovim prihvaćanjem već tada mogli postaviti temelji za unapređenje cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji. Želim se osvrnuti i na državnu razinu kako ne bi ispalo da se samo međusobno politički prepucavamo. Smatram da odgovornost nije isključivo na jedinicama lokalne samouprave, komunalnim društvima ili Županiji. Godine 2021. gospođa Fekatić iz Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost izjavila je da Fond i nadležno ministarstvo prate događanja na terenu, osobito u vezi s centrima za gospodarenje otpadom Kaštijun i Marišćina, koje je navela kao njihove projekte. Istaknula je da je Kaštijun prošao tehnički pregled i dobio uporabnu dozvolu te da se njime možemo pohvaliti, dok su druge županije tek u fazi projektiranja ili odabira izvođača. Također je Kaštijun opisala riječima da je „kao apoteka“. Predstavnica Fonda tada je istaknula i da bi se problemi s neugodnim mirisima trebali ukloniti te da bi se sustav trebao dopuniti izgradnjom kompostane i sortirnice jer postojeći sustav nije cjelovit. Naglašeno je i da bi svaki centar za gospodarenje otpadom trebao proizvoditi gorivo iz otpada te da je na državnoj razini potrebno urediti način njegova zbrinjavanja i sufinanciranja, po uzoru na druge moderne države Europske unije. Tada je bila 2021. godina, a danas smo u 2026. godini. Republika Hrvatska još uvijek nema na državnoj razini uređen sustav trgovanja otpadom niti cjelovito riješen način zbrinjavanja goriva iz otpada. Koliko mi je poznato, taj se proizvod prethodno zbrinjavao putem tvrtke Kemokop u Bosni i Hercegovini, dok je Holcim u Koromačnu uvozio takav proizvod iz Italije i Slovenije. Predstavnici uprave Holcima prethodnih su godina isticali da domaći SRF nije dovoljno kvalitetan i da nema zadovoljavajuću kaloričnu vrijednost. Želim podsjetiti i na stajalište izrađivača elaborata koji je danas spomenut. On je tada istaknuo da je jedan od najvećih problema izmjena Prostornog plana Istarske županije, koji predstavlja temeljni prostorno planski dokument za Županiju. U njemu su već bile određene lokacije, ali je potrebna analiza područja cijele Županije kako bi se pronašle prikladnije lokacije za izgradnju bioplinskih postrojenja. To je, dakle, rekao sam izrađivač studije. Od direktorice društva Kaštijun željela bih dobiti i odgovor o aktualnoj cijeni zbrinjavanja komunalnog otpada, ne uključujući cijenu za viškove otpada. Godine 2021. tadašnji vršitelj dužnosti pročelnika, a danas pročelnik Radolović, naveo je cijenu od 542 kune po toni za redovno zbrinjavanje otpada, odnosno 592 kune po toni za korisnike koji su imali pretovarnu stanicu. Molim da nam se pojasni kolika je cijena danas. Također želim podsjetiti da je naš kolega Vili Bassanese 2021. godine predložio da se zajednički utvrde lokacije i rokovi za izgradnju bioplinskog postrojenja, kompostane i sušionice fekalnog mulja, u dogovoru s gradovima, općinama i

Županijom. Međutim, i taj je prijedlog tada odbijen. Želim pohvaliti današnja izlaganja gospodina Blagonića i gospođe Ademi, a posebno želim istaknuti pokretanje stroja za obradu metalne frakcije na Kaštijunu. Ako pogledamo zapisnik sjednice iz 2021. godine, vidjet ćemo da je tadašnji pročelnik Radolović izvijestio kako je stroj za obradu metalne frakcije, nabavne vrijednosti oko 330.000 eura, već bio isporučen i nalazio se na lokaciji Kaštijuna. Međutim, za njegovo stavljanje u funkciju bilo je potrebno izgraditi dodatnu radnu plohu. Prema informacijama kojima raspolažem, taj se stroj nije koristio od 2021. godine do dolaska gospođe Ademi u prosincu 2025. godine. Stoga joj doista želim čestitati na tome što je u deset mjeseci uspjela pokrenuti obradu metalne frakcije. Ponavljam, gotovo pet godina stroj je stajao neiskorišten, iako su za njegovu nabavu osigurana značajna financijska sredstva. Smatram da je važno istaknuti takve primjere jer pokazuju koliko je nužno postojeću infrastrukturu staviti u funkciju i unaprijediti sustav gospodarenja otpadom. Također bih željela pitati predstavnike Istarske županije u kojoj je fazi izrada Plana gospodarenja otpadom. Naša zakonska obveza bila je donijeti ga do 1. siječnja 2024. godine, pa me zanima zbog čega ta obveza nije ispunjena. Postoji li nacrt plana i, ako postoji, molim da se dostavi županijskim vijećnicima. Također molim nadležnog pročelnika da pojasni jesu li u eventualnom nacrtu plana predviđene odgovarajuće lokacije za izgradnju bioplinskih postrojenja. Gradonačelnik Grada Pule danas je izjavio da je za potrebe Grada Pule pronađena lokacija za kompostanu. Međutim, zanima me što je s kompostanama u ostalim jedinicama lokalne samouprave koje proizvode veće količine otpada. Nadalje, željela bih se osvrnuti na pitanje koje je otvorila gospođa Aškić, s čijim se stajalištem u tom dijelu slažem. Molim direktoricu društva da nam kaže ima li saznanja o tome koja komunalna društva još nisu podijelila smeđe spremnike za odvojeno sakupljanje biootpada. Ako postoje takva društva, zanima me zbog čega spremnici nisu podijeljeni. Smatram da na tome svi trebamo inzistirati, osobito zbog sastava goriva iz otpada (SRF) koje se potom obrađuje u Županijskom centru za gospodarenje otpadom Kaštijun. Smatram da se problem neugodnih mirisa neće riješiti dok se ne riješi problem visokog udjela neodgovarajućeg otpada u SRF-u. Također me zanima pitanje viškova otpada. Gradonačelnik i direktorica društva danas su govorili o smanjenju količina viškova, no željela bih čuti stajalište nadležnog ministarstva. Naime, imamo mišljenje Ministarstva od 25. svibnja 2026. godine koje je, prema mojem mišljenju, dvosmisleno formulirano. Iz njega proizlazi da Centar nije dužan preuzimati viškove otpada, ali istodobno nije jasno tko bi trebao snositi troškove njihova zbrinjavanja. Stoga molim da nam se kao županijskim vijećnicima razjasni imaju li, sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom, komunalna društva pravo predavati viškove otpada i je li ih Centar dužan zaprimati. Također me zanima hoće li Kaštijun u budućnosti nastaviti preuzimati viškove te, konkretno, tko će snositi troškove njihova zbrinjavanja. Za kraj želim istaknuti i postupanje Državnog inspektorata Republike Hrvatske u vezi sa Županijskim centrom za gospodarenje otpadom Kaštijun. Smatram neobičnim da su u slučaju Kaštijuna rješenja o uklanjanju takozvanih bala otpada, odnosno goriva iz otpada, donesena u vrlo kratkom roku, uz rok za uklanjanje koji smatram prilično kratkim. S druge strane, koliko mi je poznato, u slučaju otpada iz Gospića ni tijekom 21. inspekcijskog nadzora nije utvrđena obveza njegova uklanjanja. Ovim završavam svoje izlaganje, a o pojedinim pitanjima nastavit ću govoriti tijekom pojedinačne rasprave. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ Damiru Kajinu, izvolite.

DAMIR KAJIN u ime kluba Nezavisne liste Borisa Miletića poštovana gospodo razumljivo je da ćemo stati iza ove promemorije. Ogroman problem je upravo ovo o čemu je govorio župan. Ne znam kako bih to nazvao, vjerojatno ludilom, da u pet, pet i pol godina promijenite pet uprava na čelu jednog trgovačkog društva. To nije normalno. Godine 2005., ako se ne varam, Hrvatski sabor donosi onu famoznu strategiju. Možda sam i ja digao ruku za nju, iako se Kaštijunom nisam bavio sve do prije pet godina. Godine 2018. oblikovano je, koliko se sjećam, ovo trgovačko društvo. Da je Kaštijun danas privatna tvrtka, mi bismo, barem kada je riječ o financijama, vjerojatno razgovarali o likvidaciji, a ne o temama koje su danas pred nama. Kada govorimo o planovima, znamo da papir sve trpi. Plan sam po sebi ne rješava nijedan problem, kao što ni sam čin sklapanja braka ne jamči da će brak uspjeti, niti

imenovanje nekoga na funkciju jamči da će ta osoba biti sposobna voditi sustav. Apsolutno treba poštovati struku. Kao što je rekao Boris, možemo mi ugasiti Kaštijun, ali kamo ćemo sa smećem i tko će sve to platiti? Koliko mi je poznato, Vlada namjerava ozbiljno ući u rješavanje problema Kaštijuna. Međutim, to će vjerojatno nešto koštati i od nečega će se morati odustati. Bojim se da će najveću cijenu ponovno platiti oni koji se dosljedno pridržavaju zakona. Kada je riječ o otpadu, moramo biti dosljedni. Nitko od nas vjerojatno ne bi želio da mu netko baca smeće u vlastito dvorište. Ali isto tako i moj susjed očekuje da ja ne bacam svoje smeće u njegovo dvorište. Tim tragom, jasno, govorim figurativno: apsolutno sam za to da nijedna bala smeća ne ulazi u Istru, ali onda, rekao bih, pod navodnicima, ni jedna bala našeg smeća ne bi trebala prijeći tunel Učka. Stoga doista molim vlasnika Kaštijuna da cijela Istra bude upoznata s time kamo se odvozi otpad s Kaštijuna, koliko ga se odvozi, primjerice, prema Varaždinu, tko ga prevozi i po kojoj cijeni. Važno je da znamo tko obavlja posao, koliko ga plaćamo i zašto smo skuplji od Marišćine. Isto tako, želimo znati kamo otpad s varaždinskog odlagališta dalje odlazi, u Liku ili negdje drugdje. Kada govorimo o Holcimu, ne smijemo zaboraviti da je, ako se ne varam, oko 4.000 tona otpada iz Pule išlo u Koromačno. Međutim, u Koromačno na godišnjoj razini dolazi i oko 900 do 1.000 tona otpada iz Labinštine, dok iz inozemstva i drugih dijelova Republike Hrvatske dolazi čak 50.000 tona. Ako želimo biti vjerodostojni, onda moramo biti dosljedni i u svojim stavovima. Koja je uloga lokalne samouprave? Uzmimo za primjer Buzet. Mi smo u sporu s Kaštijunom i dobili smo prvostupanjsku presudu. Stoga vas molim da odustanete od tužbe. Udio odvojenog otpada u Buzetu 2023. godine iznosio je 56 posto, 2024. godine 60 posto, a danas smo negdje na 64 posto, iako još nemamo službene podatke. Dakle, radimo više, odvajamo više i plaćamo više, a istodobno nas se kažnjava. S druge strane, što radi Pula? Naše kvote daje drugima. Neka ih daje drugima, ali neka pritom ne kažnjava nas. Prema podacima nadležnog ministarstva, Istra je 2024. godine proizvela 736 kilograma komunalnog otpada po stanovniku. Hrvatski prosjek iznosio je 486 kilograma. To znači da je Istra bila približno 50 posto iznad nacionalnog prosjeka, a 32,7 posto tog otpada pripada turizmu. Zašto bi onda taj teret trebao plaćati Buzet? Osvrnut ću se i na ono što se događalo ove godine, a što je poznato i u Puli i na Kaštijunu. To ću nazvati kratko i jasno – kriminalom. Upravo zato vam je u rujnu smrdjelo. Vjerojatno lokacija nije idealna, iako ju je određivala struka. Možda se tehnologijom ne upravlja kako treba, ne znam. Ali znam da bi bez Kaštijuna svaki turistički grad mogao postati poput Napulja. To bi se posebno odnosilo na Medulin, Premanturu, Vinkuran, Pomer i druga mjesta. Ljudi se s pravom bune. I ja bih se bunio da živim na njihovu mjestu. Međutim, polazim od toga da je osnovni problem u funkcioniranju Kaštijuna i naše vlastito ponašanje. Prije nego što je Sanja nešto spomenula o Lici, govorilo se o tome tko je počeo zagađivati, Dončić. Kao što se preko Ekooperative u Pazinki otpadom bavio i vaš član Gržin, načelnik Općine Lovran, zbog čega je završio na sudu. Čehok je zbog slične stvari završio u zatvoru, a ovaj drugi na sudu. Što će biti s Vrdoljakom, ne znam. Okolnosti se mijenjaju, ali time se sada ne želim baviti. Što je Istri potrebno?

Netko je ovdje spomenuo energanu, a Peđa je govorio o rokovima i rekao da bi za izradu UPU-a, odnosno prostorno-planske dokumentacije, trebalo šest godina. Pokušajmo to svesti na godinu dana. Za idejni projekt godinu dana, za posebne uvjete godinu dana, za glavni projekt godinu dana, pa još za građevinsku dozvolu. Recimo da ćemo sve to uspjeti izraditi u dvije godine, što je gotovo nemoguće. Nakon toga slijede izgradnja i ishođenje uporabne dozvole. Na kraju govorimo o sedam do osam godina, i to pod pretpostavkom da nam Kinezi sve izgrade i da o svemu oni odlučuju. Imamo, dakle, problem koji ne možemo riješiti preko noći. Želim ponovno spomenuti da iz Kaštijuna u Holcim odlazi između 3.000 i 4.000 tona otpada. Istodobno imamo 37.000 bala otpada, a netko je spomenuo da je to oko 40 kilometara bala. Ako smo se dogovorili da otpad iz Pule ne može ići u Koromačno, onda bismo, prema toj logici, trebali objasniti i zašto se određene količine otpada iz Kaštijuna mogu ili ne mogu ondje obraditi. Ako je problem u kvaliteti otpada, onda moramo jasno reći zašto se taj otpad ne može obraditi. Želim pritom istaknuti da Holcim ne čini samo 170 zaposlenika koji ondje rade. U tom gospodarskom krugu gravitira vjerojatno oko 500 radnih mjesta. I o tome moramo voditi računa kada govorimo o budućnosti takvih postrojenja i investicija.

Pogledajmo na kraju Belgiju, Francusku, Nizozemsku, Njemačku i Dansku. I ondje se razmišlja o preispitivanju proračunskih veličina Europske unije. Želim vjerovati da ćemo iz europskog proračuna povući 15 milijardi eura više nego što u njega uplaćujemo. Ako se to ne dogodi, mogli bismo se naći u ozbiljnim problemima. Nemamo pravo zaustavljati svaku inicijativu i svaku investiciju niti tjerati svakog ulagača s područja Buzeta ili Istre. Takva politika sigurno nas ne vodi u dobrom smjeru. Sve u svemu, razumijem probleme ljudi koji žive u blizini Kaštijuna i podržavam njihovo pravo da traže rješenja. Stoga pozivam predsjednika Nadzornog odbora Kaštijuna da nas redovito obavještava svaki put kada neki kamion iz Pule odvozi otpad izvan Istre. Želimo znati koliko se otpada odvozi i kamo on ide. A možda ćemo i mi početi zaustavljati i vraćati taj otpad natrag. Hvala.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA kolegica Matilda Nikić u ime kluba SDP-a, izvolite.

MATILDA NIKIĆ, u ime kluba SDP-a Zahvaljujem, poštovane kolegice i kolege, predstavnici Grada i Županije. Imam 24 godine. Možda će ovo moje izlaganje zvučati patetično, ali iskreno, baš me briga tko je kome što rekao i na koji način. Došli smo ovdje na zajedničku tematsku sjednicu i očekujem da s nje nećemo otići samo sa zajedničkim zaključcima, nego s konkretnim rješenjima. Postavljena su i pitanja na koja, nažalost, ponovno nismo dobili odgovore, i to izravno od onih koji bi nam ih trebali dati. Stoga vas iskreno molim da razmislite o tome gdje ćemo biti za deset godina. Možda ću tada biti majka, a možda i neću. Možda će i neke moje mlađe kolegice i kolege imati djecu. Svi ćemo mi, nadam se, i dalje biti ovdje za deset godina. Mislim da bi bilo jako, jako loše da tada ponovno raspravljamo o istom problemu. A kamoli da ni u sljedeće tri godine ne uspijemo pronaći lokaciju i da i dalje nemamo plan gospodarenja otpadom, i to u jednoj od najrazvijenijih županija Republike Hrvatske. Ponavljam, bez obzira na to što sam mlada, što nisam ovdje od samih početaka kao neki od vas i što nemam toliko političkog iskustva, i mene ova tema jednako brine. Isto tako, ne želim sutra svojoj djeci pokušavati objasniti zašto neki ljudi u ovoj skupštini ponovno nisu napravili ništa, nego su šest sati sjedili, politički se prepucavali, pa se čak i šalili na ovu temu, kao što je to učinio gospodin Kajin. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje i navodi da nije ničiji odvjetnik ali klub vijećnika Možemo jer vrlo konkretno uputio prijedlog zaključaka a isto je učinio i klub vijećnika IDS-a a odgovor na Vaše pitanje će dati oni isti izvjestitelji koji su dali i uvodno obrazloženje. Dajem riječ vijećniku Mariu Bratuliću, imate 10 minuta, izvolite.

MARIO BRATULIĆ u ime kluba HDZ-a Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovani predsjedniče Gradskog vijeća, poštovani župane, gradonačelniče, drage kolegice i kolege, a posebno predstavnici mještana juga Istre koji su danas ovdje, kao i gospodin Blagonić, koji je održao odličnu prezentaciju. Govorim u ime Kluba HDZ-a. Ovdje smo, prije svega, kako bismo saslušali predstavnike građanske inicijative „Čist zrak, duga ljubav“, koji su održali zaista odličnu prezentaciju. Oni su problematiku predstavili iz prve ruke, pa su se i svi oni koji je dosad nisu dovoljno poznavali mogli bolje upoznati s njom. Kada sagledamo sve što nam poručuju mještani, kojih se okupilo više stotina, jasno je da postoje ozbiljni problemi koje ne smijemo zanemariti. U dopisu koji je građanska inicijativa uputila ovoj Skupštini navode se brojke o kojima moramo govoriti. Prema njihovim podacima, na Kaštijunu je nepropisno odloženo gotovo 50.000 tona otpada. Za usporedbu, u Gospiću je riječ o 35.000 tona. Kada tome pribrojimo oko 250.000 tona otpada s plohe 1, dolazimo do količina koje su gotovo deset puta veće od onih u Gospiću. Od studenoga prošle godine dovezeno je još 10.000 tona bala goriva iz otpada i nekoliko tisuća tona metalnog otpada, i to, prema navodima inicijative, bez odgovarajućih dozvola, na vodopropusnom tlu, dijelom i izvan centra, na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Tijekom ljeta neugodni mirisi osjetili su se čak do otočića Fenera i Porera, desetak kilometara dalje. To se događalo i u razdoblju kada je, prema navodima same uprave, centar radio unutar svojih kapaciteta, a sušenje je trajalo gotovo cijelo vrijeme. To znači da problem nisu samo količine otpada, nego i tehnologija koja se primjenjuje.

Biosušenje je projektirano na sedam dana, ali ljeti, kada otpada ima najviše, prema informacijama koje smo danas čuli od inicijative, može trajati svega tri dana. Upravo se tada, kada je jug Istre pun turista, pojavljuju najizraženiji problemi s neugodnim mirisima. Kaštijun, u obliku u kojem danas funkcionira, očito nije održiv. Ne govorim pritom o ljudima koji ondje rade, nego o načinu na koji sustav funkcionira i o tome kako njime upravljaju njegovi vlasnici. Već dvadeset godina vlasnici ne uspijevaju dovesti u red komunalna društva, gradove i općine koji koriste Kaštijun. Ne uspijevaju osigurati poštovanje osnovnih pravila odvajanja otpada i spriječiti da se na Kaštijun dovozi otpad koji nije primjeren sustavu za koji je centar izgrađen. Više od polovice otpada dolazi iz zapadne Istre, dok teret snose i stanovnici juga Istre, o čemu smo danas već imali prilike čuti. Prije istovara, prema navodima inicijative, ne provodi se ni odgovarajuća kontrola sadržaja otpada. Projektom je bilo predviđeno da na lokaciji ostaje oko 15 posto otpada, dok inicijativa tvrdi da taj udio iznosi oko 75 posto. Prema njihovim podacima, riječ je o približno 55 posto biološke frakcije, 15 posto goriva iz otpada i 4 posto metala. Uprava nam je prethodno dala određena pojašnjenja i mislim da bi bilo dobro da se o tim brojkama još jednom jasno očituje, kako bi svi imali cjelovitu sliku. Moram pohvaliti i ono što je u međuvremenu poboljšano. Viškovi su manji, troškovi su smanjeni za oko 1,2 milijuna eura i neke su se stvari ipak pokrenule. Danas je rečeno i da je odvoz bala ugovoren, ali da realizacija ovisi o potrebnim dozvolama i osiguranju sredstava. Međutim, manji račun i sve navedene promjene ne znače automatski čist zrak za Ližnjan, Medulin, Banjole, Valturu, Vinkuran i Valdebek. Samo priznanje da problem neugodnih mirisa još nije riješen, uz činjenicu da na lokaciji i dalje leže bale SRF-a i oko 13.000 tona metalne frakcije, pokazuje da posao nije završen. Moramo biti svjesni da potpisani ugovor nije isto što i uklonjeni otpad. Jednaki kriteriji moraju vrijediti za sve. Prije tri tjedna, 21. rujna, u ime našeg Kluba predložili smo Skupštini zaključak kojim smo tražili dosljednu, transparentnu i jednaku primjenu kriterija u gospodarenju otpadom, evidentiranje svake pošiljke, javnu objavu rezultata mjerenja te ubrzanu sanaciju problema u Pazinu, na Kaštijunu i u Gospiću. Za taj su prijedlog glasovala 4 vijećnika, 18 ih je bilo suzdržano, a ostali su bili protiv. Tada smo rekli da ćemo, kada na red dođu Kaštijun i Pazin, vidjeti vrijede li ista mjerila za sve. Danas je taj dan, barem kada govorimo o Kaštijunu. Ne vjerujem da ćemo danas donijeti neke spektakularne odluke, ali želim naglasiti sljedeće: ako je u slučaju Koromačna opravdano tražiti javna mjerenja, onda je to jednako opravdano i u slučaju Kaštijuna. Ako je 35.000 tona otpada u Gospiću nacionalni problem, onda je gotovo 50.000 tona na Kaštijunu ozbiljan istarski problem. Posebno zabrinjava činjenica da nam, prema procjenama, preostaje još samo osam do devet godina do zatvaranja Kaštijuna. Još 2007. godine Županija je prihvatila model prema kojem bi Kaštijun gorivu frakciju slao upravo u Koromačno. O tome se i danas raspravljalo i mislim da tu temu ne treba zanemariti. Vrijeme je da počnemo planirati alternativu. Više je puta danas istaknuto da se Kaštijun ubrzano puni. Prema procjeni građanske inicijative, kapaciteta ima još približno osam godina, dok gradonačelnik iznosi drukčiju procjenu. Međutim, svi znamo da izgradnja novog centra, od odabira lokacije do ishođenja potrebnih dozvola, traje godinama. Ako ne krenemo odmah, za osam godina mogli bismo ostati s punim Kaštijunom i bez ikakve alternative.

Prva ploha, na kojoj se nalazi oko 250.000 tona otpada, zatvorena je. Danas je spomenuto i da se planira još pet velikih ploha, što, prema upozorenjima inicijative, može dodatno povećati rizik za cijeli Medulinski zaljev i južnu Istru. Sada bih se osvrnuo na ono što Istarska županija mora napraviti. Županija je do 1. siječnja 2024. trebala donijeti Plan gospodarenja otpadom. Danas je listopad 2026. godine, a plana još nema. Ne znam hoće li se donošenje tog plana naći među današnjim zaključcima, ali smatram da bi to trebalo biti jedno od ključnih pitanja. Bez plana nema jasnog određivanja lokacija za kompostane. Govori se o prikupljanju biootpada, ali ako nemamo kompostanu, postavlja se pitanje kamo će taj biootpad završiti. Nemamo ni cjelovito rješenje za bioplinska postrojenja, kao ni za sušaru mulja. Na kraju se sve ponovno slijeva na Kaštijun. Nedavno sam imao priliku posjetiti njemačku saveznu zemlju Baden-Württemberg, gdje mi žive sestra i kći koja je na doktorskom studiju. Ondje sam vidio nekoliko primjera koji pokazuju da izgradnja kompostane nije nerješiv problem. Kolegica Sanja spomenula je da u Hrvatskoj postoji više od 40 bioplinskih postrojenja. I sam sam ih posjetio četiri ili pet. Ozbiljne poljoprivredne farme u Hrvatskoj imaju vlastita bioplinska postrojenja.

Takvih postrojenja ima na više lokacija, a proizvode između jednog i dva megavata električne energije. Još 2012. godine postojala je inicijativa za izgradnju bioplinskog postrojenja na području Tinjana, kroz tadašnji UPU. Međutim, nakon promjene vlasti nije dopušteno širenje poslovnih zona i taj je projekt zaustavljen. Projekt imam sa sobom. Smatram da je kroz prostorni plan potrebno definirati novu lokaciju za centar za gospodarenje otpadom koji bi biološku frakciju obrađivao u zatvorenom prostoru. Takva rješenja već postoje u Hrvatskoj, primjerice u Biljanima Donjim, kao i na drugim lokacijama. Moramo razmotriti i novije, suvremenije tehnologije, a ne se oslanjati na obradu na otvorenoj plohi od dva hektara, kao što se to radi na Kaštijunu. Mjerenja i zaštita okoliša moraju biti transparentni. Danas se govorilo i o analizama, vještačenjima i drugim stručnim postupcima. Koliko sam mogao primijetiti, sve tri mjerne stanice na Kaštijunu nalaze se unutar centra, na međusobnoj udaljenosti i položajima koje bi trebalo dodatno pojasniti. Nemamo, koliko mi je poznato, odgovarajuću mjernu točku izvan lokacije koja bi služila kao referentna točka za usporedbu. Prema navodima inicijative, velike količine metalnog otpada nalaze se u neposrednom dodiru s okolnim poljoprivrednim površinama. To je ozbiljan problem koji zahtijeva stručnu procjenu. Moramo postaviti i pitanje kakva je kvaliteta vode na tom području te postoje li mogući utjecaji odloženog otpada na okoliš. Naša uloga, mi nismo upravljali Kaštijunom i nismo generalili ove probleme. Odgovorni se znaju kroz vlasničke udjele i donošenje odluka u koalicijama od 2007. godine do danas. Od 2005.-2013. SDP i IDS su bili u koaliciji, ali nećemo stajati sa strane. Danas nećemo moći ponuditi gotova rješenja, upravo to moraju ponuditi vlasnici koji su najviše odgovorni za sve to. Odgovornost je u svima onima koji su godinama sudjelovali u stvaranju lošeg Kaštijuna. Stoga pozivam gospodina župana i gradonačelnika. Gospodine gradonačelniče, manje politiziranja, pokrenite se! Nemojmo sazivati sjednice samo zato da bismo ublažili političku štetu i strah od gubitka glasova na jugu Istre. Dvadeset godina niste bili spremni ponuditi rješenje. Ponudite ga sada. Recite građanima juga Istre što ćete napraviti, u kojem roku i s kojim novcem. Recite što ćete učiniti s balama otpada, metalom, neugodnim mirisima, Planom gospodarenja otpadom i novom lokacijom za centar. Za svako ozbiljno rješenje bit ćemo partner, i ovdje i u razgovorima s Vladom. O tome je danas u intervjuima govorio i gospodin Kliman, a to govorim i ja ovdje. Vlada i ministarstva spremni su uključiti se, ali za to moramo imati suglasnost vlasnika. Postavlja se, dakle, pitanje žele li vlasnici uopće takvo rješenje. Međutim, prvi je korak na vama. Nitko pošten ne može obećati da će se Kaštijun zatvoriti preko noći. Ali stanovnici juga Istre nisu zaslužili još dvadeset godina malih koraka, o kojima se govori bez konkretnih rokova. Mještani juga Istre ne traže privilegije. Traže isto ono što je ova Skupština tražila i za Labinštinu – ista pravila za sve. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE dajem riječ Heleni Lozić Doklestić ispred platforme Možemo!. Izvolite.
Dogovorili smo se da nakon rasprave po klubovima, napravimo pauzu od 10 minuta.

HELENA LOZIĆ DOKELSTIĆ u ime kluba MOŽEMO! Pozdravljam sve prisutne, a posebno predstavnike građanske inicijative koja je zatražila održavanje ove sjednice. Tražili smo i da se pozovu predstavnici jedinica lokalne samouprave kako bismo čuli njihovu stranu i dobili odgovore na pitanje zašto odvajanje biorazgradivog otpada ide tako sporo. Međutim, danas nismo imali priliku čuti s kakvim se izazovima oni susreću. Građani nisu tražili ovu sjednicu kako bi se tražio krivac. Tražili su je zato što Kaštijun sve više smrdi, i to sada, nakon turističke sezone, kada bi količine otpada trebale biti manje. Listopad je, a problem i dalje postoji. Dolazim iz Banjola i tome svjedočim svakodnevno. Mi nemamo ovlasti ni stručnosti za projektiranje sustava. Možemo predlagati određena poboljšanja, ali imamo odgovornost inzistirati na jednom: ljudi koji žive u blizini Kaštijuna moraju moći normalno živjeti, jednako kao i svi ostali. Ako se to ne može postići, onda Kaštijun treba zatvoriti. Ali što ćemo onda s otpadom? Rješenje se mora i može pronaći ako ga doista želimo pronaći. Kaštijun se brani tvrdnjom da nije odgovoran jer mu dolazi previše mokar otpad. Točno je da je to problem, ali nije i jedini. Što se zapravo događa na odlagališnim plohama? Na prvoj plohi, takozvanoj A1, od 30. rujna radi baklja, od koje se očekivalo da će riješiti problem neugodnih mirisa. Međutim, druga ploha, B1, tek se puni, a na njoj baklje nema. Koliko će to trajati? Na dnu se zadržavaju

procjedne vode koje se, očito, ne odvoze u dovoljnim količinama. Zašto se pojavljuju neugodni mirisi? Zato što procjedne vode hlape. Kada organski otpad koji je odložen na plohi dođe u kontakt s vodom od kiše ili vodom koja se zadržava na dnu, ponovno počinje truliti bez prisutnosti kisika. Pritom nastaje plin, metan, koji izlazi u atmosferu i vjetrom dolazi do naših kuća. Ako je problem u tome što otpad dolazi previše mokar, onda moramo razmotriti mogućnost da se procjedne vode odvedu s plohe i zbrinu na drugom odgovarajućem mjestu. To je možda laički objašnjeno, ali ima određene logike, zar ne, direktorice? Druga ploha puniti će se još četiri do pet godina, dok gradonačelnik Grbin govori o razdoblju od 13 godina. Što će se događati s tom plohom i s nama koji živimo u njezinoj blizini do tada? Molim konkretan odgovor. Ako je odgovor da se građani trebaju strpjeti još pet ili trinaest godina, jamčim vam da se s time nećemo složiti. Problem nije samo u održavanju. Problem je i u samom konceptu. Od gospodina Blagonića čuli smo da Kaštijun ima drukčije tehnološko rješenje od ostalih centara u Hrvatskoj. Naime, otpad se ondje djelomično suši, najviše sedam dana, dok se u drugim centrima taj proces odvija i do 56 dana. Kakva je to razlika? Možemo zamisliti kakav je materijal nakon 56 dana sušenja – gotovo potpuno suh i stabiliziran. Naravno da takav materijal ne stvara jednake probleme s neugodnim mirisima. Zato postavljamo pitanje je li itko ozbiljno provjerio bi li biostabilizacija ili anaerobna digestija pomogle i Kaštijunu, s obzirom na to da je biostabilizacija odobrena za Marišćinu. Svi govore o gorivu iz otpada, ali prema Izvješću Kaštijuna za 2025. godinu gorivo čini tek 13 posto ukupnog ulaznog otpada. Oko 75 posto otpada ostaje na lokaciji. Upravo tih 75 posto zagorčava život stanovnicima juga Istre, a ne toliko SRF, koji je samo manji dio problema. Rješenja postoje, a redoslijed mora biti jasan: najprije smanjiti količinu otpada, a tek potom obrađivati preostali otpad.
To znači:
- organizirati odvojeno prikupljanje biootpada na području cijele županije;
- izgraditi kompostanu;
- razmotriti bioplinsko postrojenje za biootpad iz turizma;
- organizirati ciljano prikupljanje biootpada iz hotela i restorana;
- smanjiti opterećenje Kaštijuna tijekom turističke sezone.

Posebno naglašavam važnost bioplinskog postrojenja jer upravo biootpad na odlagališnoj plohi stvara plinove, neugodne mirise. Možemo se hvaliti postocima odvajanja i recikliranja, ali za Kaštijun ti postoci ne znače mnogo ako se u odvojenom prikupljanju ne nalazi i organski, odnosno biorazgradivi otpad.
Sada želim naglasiti nešto posebno važno: sve nove investicije moraju se kapacitetom dimenzionirati prema količinama otpada koje će ostati nakon odvajanja biorazgradivog otpada. Nijedan projekt ne smije biti opravdanje za izgradnju novih odlagališnih ploha na Kaštijunu. Govorim o novim plohama u odnosu na postojeće stanje. Sada postoje dvije i na tome treba stati. Čuli smo da prema županijskim propisima može postojati samo jedan centar. I za to postoji rješenje: dodatno postrojenje može biti dio društva Kaštijun d.o.o., ali smješteno na drugoj, prikladnijoj lokaciji, u nenaseljenom području, u dolini, a ne na uzvisini kao što je sadašnji Kaštijun, i bliže onima koji otpad proizvode. A tko su najveći proizvođači otpada? Prema izvješću, Umag, Poreč i Rovinj zajedno proizvode oko 36.000 od ukupno 71.000 tona, odnosno približno 51 posto otpada. Pula i Medulin, koje zbrajam jer su prostorno blizu, sudjeluju s oko 35 posto. Zato smatram da bi dodatno postrojenje trebalo biti smješteno bliže zapadnoj Istri. Time bi se rasteretio Kaštijun, skratile udaljenosti prijevoza otpada, a biootpad iz turizma obrađivao bi se ondje gdje nastaje. Zašto toliko inzistiramo na tome da ne smije biti novih odlagališnih ploha? Zato što bi njihova izgradnja bila protivna obvezama koje je Hrvatska već preuzela, prema kojima bi do 2035. godine na odlagališta smjelo biti odloženo najviše 10 posto komunalnog otpada. Postoji mogućnost odgode tog cilja, ali cilj ostaje isti. Biostabilizacija može smanjiti neugodne mirise, kao što se sada planira na Marišćini, ali sama po sebi ne rješava obvezu smanjenja količine otpada koja se odlaže. Tu količinu mogu smanjiti samo odvajanje i recikliranje. Cilj od 10 posto odnosi se na državu, ali svaka tona otpada s Kaštijuna ulazi u taj izračun. Zato je jasno koliko će nam teško biti ostvariti taj cilj ako nastavimo s dosadašnjom praksom. Stoga pitamo Županiju, Grad i Kaštijun: kako planirate smanjiti udio otpada koji ostaje na području Kaštijuna sa sadašnjih približno 75 posto, odnosno 55 posto s odlagališne plohe, na zakonom propisanih

10 posto? Postoji i druga važna obveza. Biootpad se od 1. siječnja 2024. mora prikupljati odvojeno. Upravo taj otpad na odlagališnoj plohi stvara plinove, neugodne mirise i procjedne vode. On ujedno narušava i kvalitetu goriva iz otpada. Ako kapacitet novog postrojenja odredimo prema današnjim količinama miješanog otpada, bez prethodnog odvajanja organskog otpada, trajno ćemo zacementirati postojeći sustav. Tada nitko neće imati dovoljno razloga ni poticaja za odvajanje otpada, a upravo je odvajanje ono što nas jedino može dugoročno osloboditi ovog problema. Isto vrijedi i za nove sadržaje na postojećoj lokaciji. Podržavamo odluku da sušionica mulja neće biti na Kaštijunu. Na Kaštijun ne smije doći ništa novo dok se postojeći problemi ne riješe. Ne treba nam još jedan krug pozivanja i razgovora bez rezultata. Potreban nam je zajednički rad Grada, Županije, države i Fonda koji može osigurati financiranje. Od struke tražimo da pripremi moguća rješenja i usporedbu različitih varijanti. Za svaku varijantu želimo tri jasna odgovora:
1. Koliko će se otpada i dalje odlagati? To je važno zbog cilja od 10 posto, ali i zbog smanjenja neugodnih mirisa.
2. Koliko će rješenje koštati po toni otpada?
3. Kada može biti dovršeno i pušteno u rad?
Izgradnja takvih postrojenja traje najmanje tri godine, zbog čega hitne mjere ne smiju čekati. Podsjećam i da Županija od siječnja 2024. godine nema donesen Plan gospodarenja otpadom. Stoga predlažemo da Skupština Istarske županije i Gradsko vijeće Grada Pule donesu sljedeće zaključke:
1. Zahtjevi prema Kaštijunu – hitne mjere
Od Kaštijuna, uz posredovanje Župana i vlasnika, tražimo:
- U roku od 15 dana javno objaviti rezultate praćenja procjednih voda u posljednje dvije godine, podatke o dopuštenim razinama iz okolišne dozvole te potvrde o njihovom odvozu i zbrinjavanju.
Dok sam sudjelovala u civilnom nadzoru, više sam puta pitala inženjere u pogonu kolika smije biti dubina procjedne vode u revizornim oknima. Nikada nisam dobila odgovor, pa čak ni podatak koliko su ta okna duboka.
- U roku od 30 dana predložiti rješenje za neugodne mirise koji dolaze s druge odlagališne plohe ili iz postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada te objaviti plan uklanjanja bala goriva iz otpada i metalne frakcije.
- U roku od 60 dana pojačati odvoz procjednih voda, za koje znamo da ih ima previše, dostaviti izvješće o pregledu okana, uključujući provjeru eventualnih začepljenja, te dokumentaciju o održavanju i zamjeni biofiltera.
Rečeno nam je da su biofilteri zamijenjeni na vrijeme, ali tražim da se za to dostavi odgovarajuća dokumentacija. Također, u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo, potrebno je postaviti dvije nove mjerne postaje s javno dostupnim podacima u stvarnom vremenu, na lokacijama koje će omogućiti praćenje onečišćenja ovisno o smjeru i jačini vjetra.
- U roku od 90 dana provesti predložene mjere za rješavanje neugodnih mirisa.
Skupština i Gradsko vijeće trebaju najmanje svaka tri mjeseca dobivati izvješće o provedbi svih navedenih mjera.
2. Zahtjevi prema Županiji i Gradu Puli
Od Župana, zajedno s Gradom Pulom, tražimo da:
- U roku od 30 dana zatraži od nadležnog ministarstva ili Fonda očitovanje o mogućnostima financiranja biostabilizacije i drugih tehnoloških poboljšanja na Kaštijunu, pod uvjetom da se stručnom analizom utvrdi kako je biostabilizacija odgovarajuće rješenje za taj centar.
- U roku od dva mjeseca naruči novu stručnu ekspertizu, odnosno studiju, koja bi trebala biti dovršena u roku od četiri do šest mjeseci, o čemu se možemo dogovoriti već danas.
Studija mora obuhvatiti:
- mogućnost izgradnje bioplinskog postrojenja;
- izgradnju kompostane;
- unapređenje sortirnice;
- mogućnost primjene biostabilizacije na Kaštijunu;
- mogućnost izgradnje dodatnog pogona društva Kaštijun d.o.o. na drugoj, odgovarajućoj lokaciji.

Za svaku varijantu potrebno je dati tri konkretna odgovora: koliko se otpada i dalje odlaže, koliko rješenje košta po toni i kada može biti dovršeno.
3. Odvojeno prikupljanje biootpada
Biootpad su gradovi i općine dužni odvajati sukladno zakonskim obvezama.
Pozivamo ih da s tim započnu odmah, a posebno turističke gradove i općine, uključujući hotele, kampove i restorane.
Potrebno je uspostaviti sustav odvojenog prikupljanja biootpada upravo ondje gdje nastaje, osobito tijekom turističke sezone.
4. Načelo za sva buduća rješenja
Za sva buduća rješenja na Kaštijunu mora vrijediti jasno načelo: nema novih odlagališnih ploha i nijedan projekt ne smije biti opravdanje za njihovu izgradnju.
Sve buduće investicije moraju biti planirane uz uvažavanje maksimalnog odvajanja biorazgradivog otpada i cilja smanjenja količine otpada koji završava na odlagalištu.
Sve navedeno sadržano je u zaključcima koje smo predali, pa vas molim da ih prihvatite.
Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE posljednji klub gradskog vijeća grada Pule-Pola je klub IDS-a, izvolite predsjedniče, imate 10 minuta.

VALTER BOLJUNČIĆ u ime kluba IDS-a Hvala i dobar dan svima. Prije svega, posebne pozdrave upućujem građanskoj inicijativi koja je pokrenula ovaj susret. Hvala vam na prezentaciji. Drago mi je što smo imali priliku razgovarati o ovoj temi i čuti različita mišljenja o problemima na odlagalištu otpada te o mogućim načinima njihova rješavanja. Na samom početku želim se osvrnuti na pitanje vlasništva i upravljanja Kaštijunom. Grad Pula ima 51-postotni vlasnički udio. Smatram da Pula može razmotriti drukčiju raspodjelu vlasništva, ali ne bi trebala izgubiti upravljačka prava, odnosno spustiti svoj udio u upravljanju ispod 50 posto. Razlog je jednostavan: problem Kaštijuna najizravnije pogađa nas i građane Pule i okolice. Dok se taj problem ne riješi, Pula mora zadržati poluge kojima može utjecati na to što se u Centru radi i osigurati da stanovnici okolnih područja više ne budu izloženi neugodnim mirisima. Iz prezentacije, ali i iz zahtjeva inicijative „Čist zrak, duga ljubav“, izdvojio sam nekoliko važnih točaka. Dio tih aktivnosti već je pokrenut, što se moglo čuti i na Gradskom vijeću Grada Pule, kao i danas. Prva je izmještanje muljare s postojeće lokacije na drugo, znatno udaljenije mjesto.
Druga je potreba za neovisnim mjerenjem kvalitete zraka. Smatram da je inicijativa u potpunosti u pravu kada to traži. Istarska županija, Grad Pula ili općine poput Medulina trebali bi razmotriti nabavu i postavljanje mjernih stanica koje bi omogućile kontinuirano praćenje, primjerice svakog sata. Grad Pula već je značajno ulagao u Kaštijun, a potrebno je razmotriti i mogućnost da se dodatna sredstva usmjere na neovisni sustav mjerenja kako bi građani imali pouzdane podatke o kvaliteti zraka. Tijekom rasprave više se puta govorilo o tehnološkim problemima, neugodnim mirisima i kvaliteti života stanovnika, ali i o financijskim sredstvima potrebnima za rješavanje tih problema. S druge strane, čuli smo da je ove godine u Istri ostvareno oko 30 milijuna noćenja. Kada bi se na svako noćenje dodalo jedan do dva eura, govorili bismo o približno 45 milijuna eura godišnje, odnosno o značajnim sredstvima koja bi se mogla usmjeriti u svojevrsnu ekološku rentu i rješavanje ovakvih problema. Dakle, iznosi o kojima ovdje govorimo nisu zanemarivi. Novac ne bi smio biti nepremostiva prepreka za rješavanje problema Kaštijuna u jednoj tako bogatoj regiji kao što je Istra. Ako novac postane razlog zbog kojeg se problem ne može riješiti, onda ga vjerojatno nikada nećemo riješiti. Županija i gradovi moraju zajednički shvatiti da u svojim proračunima, koji su ponekad usmjereni i na više nego što je nužno za pojedine namjene, moraju pronaći prostor za izdvajanje sredstava koja će pridonijeti rješavanju problema gospodarenja otpadom. Danas govorimo o problemima odlaganja otpada na Kaštijunu, ali nemojmo se zavaravati – zapravo govorimo o problemu gospodarenja otpadom i nakon 2039. godine. Ako Kaštijun ostane u sadašnjem tehnološkom obliku, a rješenje tražimo u njegovu izmještanju, onda ćemo, umjesto da riješimo problem, samo premjestiti teret na nekoga drugoga. Netko drugi mogao bi uz svoj dom dobiti pet ili dvanaest „arena“ otpada, dok bismo mi zadržali svoju Pulu. Ako se

tehnologija ne promijeni, problem će ostati isti, bez obzira na lokaciju. Dakle, ovdje nije riječ samo o pitanju lokacije, nego o cjelokupnom sustavu gospodarenja otpadom. Nadalje, koliko sam razumio, postignut je dogovor o odvozu bala SRF-a, a radi se i na dogovoru o odvozu približno 14 tisuća tona metalnog otpada. Za taj je projekt kredit bio odobren još prije dvije i pol do tri godine, no unatoč tome pitanje još nije riješeno. Postavlja se pitanje hoće li se sada ponovno morati tražiti kredit kako bi se taj problem konačno riješio. Prema onome što sam razumio iz izlaganja direktorice Centra, metalni otpad možda prolazi ispod radara javnosti, iako je riječ o jednom od najvećih ekoloških problema u ovom trenutku. Taj se materijal nalazi na otvorenom, bez odgovarajuće podloge, i slobodno je izložen okolišu. Pritom nije riječ o čistom željezu, nego o onečišćenom metalnom otpadu koji može sadržavati različite primjese i druge sastojke. Na Kaštijunu, naravno, postoji još niz problema, a najveći i najteži među njima jest onaj koji je naizgled jednostavan i koji svi znaju da se treba riješiti ali se ne rješava. To znači da očito ne postoji dovoljna spremnost da ga se riješi. Ne bih rekao da je problem Kaštijuna toliko velik ni tehnološki toliko složen da se ne zna kako ga riješiti. Jedan od ključnih problema svakako je biootpad, koji čini značajan dio ukupnog otpada koji dolazi na Kaštijun. U Puli imamo kante za biootpad, ali one se uglavnom koriste za zeleni otpad – travu, otpad iz vrtova, ostatke od guljenja voća i slično. Međutim, što je s restoranima i hotelima, a posebno s restoranima koji stvaraju velike količine kuhanih ostataka hrane? Čini mi se da su neki hoteli, osobito u Poreču i Rovinju, po tom pitanju dobro organizirani, ali pitanje restorana i otpada iz njihove svakodnevne pripreme hrane ostaje važno. Takav biootpad s jedne strane stvara neugodne mirise, a s druge strane povećava udio vlage u SRF-u, zbog čega proizvedeno gorivo nije prikladno za daljnje korištenje kao energent. To je problem koji treba rješavati u suradnji s komunalnim društvima. Slažem se s prijedlozima da se komunalnim društvima mjeri količina biootpada koji predaju, pa da se, ovisno o tim količinama, određuje cijena usluge. Druga je mogućnost da sama komunalna društva organiziraju odvoz biootpada na drugu lokaciju. Naravno, dio njih možda ne želi organizirati takav odvoz jer je trošak znatno veći nego kada se biootpad odlaže u postojeće kante. Međutim, ne možemo zanemariti taj problem samo zato što njegovo rješavanje povećava troškove. S obzirom na tehnološku popunjenost ploha i sve ostale okolnosti, teško je očekivati da će Kaštijun nakon 2039. ili 2040. godine moći nastaviti raditi kao odlagalište otpada u sadašnjem obliku. Zato moramo pronaći novu lokaciju, ali istodobno osigurati bolju tehnologiju kako se problem ne bi samo preselio na drugo mjesto. Ne želimo da netko drugi uz svoj dom dobije pet velikih „arena“ otpada. Nama je i ova jedna pulska Arena, sa svim događanjima tijekom ljeta, sasvim dovoljna. Važno je i pitanje vremena. Ako se na rješenje čeka trinaest godina, a postupci ishođenja dozvola traju dugo, mislim da se ti procesi mogu ubrzati. Ako su u Gospiću u roku od tri dana mogli utvrditi da određeni otpad nije opasan, vjerujem da i ovdje možemo brže donositi odluke. Posebno bih istaknuo potrebu da se razmotri izgradnja biostabilizacijske plohe. Čak i ako bi njezina izgradnja i stavljanje u funkciju trajali pet ili šest godina, nakon toga bi stanovnici mogli još sedam ili osam godina biti izloženi problemima s neugodnim mirisima ako se ništa ne poduzme. Zato smatram da treba napraviti stručnu analizu kojom bi se utvrdilo koliko je takva ploha potrebna i koliko bi bila učinkovita. Namjera Kaštijuna u početku je bila ispravna – obrađivati otpad. Međutim, Centar je danas praktički ostao sam sa svim onim što mu mi izvana dostavljamo, a takav sustav očito ne može riješiti problem na odgovarajući način. Kao što smo čuli, ni fizikalnim ni kemijskim postupcima ne može se postići željeni rezultat ako se, primjerice, usred ljeta, pri temperaturama od 40 stupnjeva, biootpad obrađuje samo sedam dana, a zatim iznosi na otvoreni prostor.

Zato predlažem osnivanje fonda za gospodarenje otpadom, koji ne bi bio namijenjen samo Kaštijunu, nego i svim budućim rješenjima koja će nam trebati za deset ili petnaest godina, bez obzira na to gdje će se nalaziti buduća odlagališta i centri za obradu otpada. Ako gradovi pronađu mogućnost da svoj biootpad odvoze drugdje i smatraju da im bioplinsko postrojenje nije potrebno, moramo imati na umu da nikada ne možemo biti sigurni hoće li takav sustav dugoročno funkcionirati. Danas netko može prihvaćati naš biootpad, a za nekoliko godina odlučiti da ga više ne želi. Tada ćemo ponovno imati isti problem i morat ćemo tražiti novo rješenje. Zato bi bilo dobro da se osnuje zajednički fond u koji bi sredstva izdvajali svi gradovi i općine, kako se odgovornost ne bi stalno prebacivala na Pulu. Pula bi vrlo rado prepustila

Kaštijun bilo kome tko bi ga bio spreman preuzeti, pa čak i uz nešto veće troškove, samo da stanovnici njezine okolice više nemaju problema. Ali to nije održivo rješenje ako se istodobno ne dogovorimo što ćemo raditi dugoročno. Smatram da moramo djelovati na dvije razine: hitno provesti kratkoročne mjere i istodobno planirati rješenje za razdoblje koje nas čeka za trinaest ili petnaest godina. Što se tiče hitnih mjera, prvo moramo razgovarati s komunalnim društvima i utvrditi jesu li spremna preuzeti obvezu odvojenog prikupljanja i zbrinjavanja biootpada. Poučeni iskustvima, primjerice onima iz Rovinja, trebali bismo razgovarati i s državom o mogućnosti uspostave odgovarajućeg inspekcijskog nadzora koji bi kontrolirao odvaja li se biootpad propisno. Možemo se poslužiti i primjerom marina. Kada jahte dolaze u marine, moraju imati evidenciju o tome gdje su praznile svoje spremnike. Ne mogu jednostavno doći i isprazniti ih bilo gdje. Sličan princip odgovornosti i nadzora trebao bi vrijediti i za gospodarenje otpadom. Što se tiče Kaštijuna, očekujem da će se realizirati odvoz bala SRF-a, kao i odvoz metalnog otpada. Mislim da je direktorica Centra na tom području dobro radila i da su to važni koraci. Potrebna su nam i druga kratkoročna tehnološka poboljšanja: uvođenje podtlaka, ugradnja novih filtara i rješavanje problema s otvorenim vratima pogona. Kada sam vidio fotografiju otvorenih vrata, raspitivao sam se postoje li problemi povezani s protupožarnom zaštitom. Možda će direktorica to moći dodatno pojasniti, ali smatram da se i taj problem može riješiti. Financijska sredstva ne bi smjela biti prepreka kvalitetnom životu građana. I ne govorim samo o ljudima koji žive u blizini Kaštijuna. Za trinaest ili petnaest godina netko će se drugi naći u istoj situaciji, a stanovnici tog područja s pravom će reći da ne žele otpad iz cijele Istre u svojoj blizini. Smatram da su gradonačelnici Pule u posljednje vrijeme napravili značajne pomake u razmišljanju i planiranju. Tu su ideje vezane uz prostorne planove, izmještanje muljare, izgradnju sortirnice i kompostane. Međutim, treba jasno reći da su sortirnica i kompostana koje se planiraju za potrebe Pule namijenjene Puli, a ne cijeloj Istri.
Na kraju, želim naglasiti da je pitanje količina otpada koje pojedini gradovi i općine predaju zapravo vrlo jednostavno rješivo. Količine se mogu pratiti prema broju i težini kamiona koji dolaze na Kaštijun. Na temelju tih podataka može se odrediti koliko tko plaća, a zatim je na gradovima i općinama da odluče kako će te troškove prenijeti na svoja komunalna društva i korisnike. Mislim da smo već dovoljno dugo upozoravali na problem i da je vrijeme za konkretne odluke. Ne možemo se stalno vraćati na pitanje tko proizvodi koliko otpada i prebacivati odgovornost jedni na druge. Moramo se dogovoriti o kratkoročnim mjerama, osigurati sredstva i početi planirati ono što nas čeka u budućnosti. Hvala vam.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljujem Vam. Imati ćemo sada pauzu 10 minuta, počinjemo u drugo dijelu s pojedinačnom raspravom, prvi je vijećnik Skupštine Istarske županije, Vili Bassanese. Počinjemo u 15,25.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Nastavljamo s radom, kao što smo se bili dogovorili, idemo na pojedinačnu raspravu. Već sam prije najavio da je prvi prijavljeni Vili Bassanese, drugi Endi Rimanić, pa Dalibor Paus i tako dalje. Trenutno je prijavljenih 14 govornika, gradsko vijeće grada Pule-Pola, 4 prijava. Svatko ima 5 minuta, kad budete na 4 minuti ja ću Vas upozoriti. Vili Bassanese, izvolite.

VILI BASSANESE, SDP krećem bez uvodnih pozdrava da ne gubimo vrijeme. Hvala lijepa, predsjedniče. Evo, zbog čega smo mi danas ovdje? Pa zbog toga što drugdje u Europi taj jedan dobar projekt, kao što je zamišljen u Istri, najblaže rečeno doživio kolaps. I štetno djeluje na građane Istre i na okoliš Istre. Zbog čega? Pa prije svega zbog ljudskog faktora. Razvoj projekta i upravljanje su definitivno vodili ljudi koji su bili nedorasli tom projektu. I to na svim razinama, počev tada od države, od Fonda, do tadašnje lokalne politike, pa nazovimo ih, naročito njih takozvanih stručnjaka, koji su bili dio tog projekta. Cijenu svih tih propusta danas plaćamo svi, a oni koji su bili odgovorni, oni su samo i dalje među nama. Rješenje problematike Kaštijuna se zna. Istina, ono nije brzo ni jednostavno, ali se zna. Ali nisam siguran da ga razumiju oni svi koji bi trebali ga razumjeti. Ja bih želio da se ne dijeli Istru na očito na malim sitnim političkim poenima i svima nama je jasno da je odabir Kaštijuna danas bio tada pogrešan. Ali tada su uporno tvrdili oni koji su ga odredili da to nije pogrešan i da je on tada

jedino moguć. Barem sa moje strane su bili upozoravani, a nonsense je da sam ja sa sjevera Istre sam morao tražiti da se taj projekt ne dogodi na jugu Istre, dogodio se na jugu Istre, oko toga moramo biti jasni. Naravno, da je svima jasna i greška projektanata i konzultanata kada se radi o limitiranom dnevnom kapacitetu kojeg su tada radili ne razmišljajući na utjecaj sezone, te manjkavosti samog Kaštijuna, kao što znamo Biljane Donje i Kaštijun, za usporedit ne možemo usporediti. A ta dva ista projekta trebala je država voditi tada kao projektnu dokumentaciju. Zakon je jasan, više nego jasan. Komunalne tvrtke su dužne predavati komunalni otpad, a Kaštijun je dužan ga prihvatiti svima pod istim uvjetima i po istom cijenom. Problem se stvara kada Kaštijun ne može zbog svog dnevnog limita i kapaciteta ga preuzeti. Pa tko je odgovoran tada u toj pat poziciji? Nitko. Je li netko odgovarao zbog toga, do sada? Nije. Međutim, svaki put prebacujemo odgovornost na nekoga drugoga. Naravno, to je iz obrambenog mehanizma. Svima je jasno da bez energane je nemoguće dovršiti sustav gospodarenja otpadom i najveća je odgovornost prije svega na državi i nositelji lokalne politike. Županijski centar za gospodarenje otpadom, zamišljen je za cijelu Istru i kao takav naravno trebao je biti vlasništvo svih građana dok je županija trebala imati samo ulogu posrednika tada, procesa do konačnog prenošenja vlasništva na sve općine i gradove i u odnosima u kojima se danas vraća kredit. Projekt financiran iz tri izvora, to znamo, europskih, država, jedinica lokalne samouprave i nije po nijednoj osnovi logično da su samo dva vlasnika. Međutim, tada je to bila odluka lokalne politike i tada to moramo čisto jasno reći, kako tadašnjeg župana, tako i tadašnjeg gradonačelnika Pule. I to su činjenice do kojih bi morali znati da bi došli do rješenja. A rješenje, bar moj prijedlog, se odnosi na devet točaka.
Znači, hitno je izgraditi minimalno tri kompostane na području Istarske županije, upravo zbog kvalitetnog prikupljanja otpada. Međutim, prostorni plan Istarske županije ne omogućuje svima da se izradi kompostana, zato jer on istim nije predviđeno. To je korištenje instituta infrastrukturnog projekta, to je nešto slično kao kad se koristi institut urbanističkog projekta pri izgradnji održive, odnosno priuštive samogradnje. Prostorni plan Istarske županije nije predvidio u slučaju havarije zamjensko mjesto za Kaštijun, što je isto tako hitno i provedivo i potrebno predvidjeti. Treće, prostorni plan Istarske županije da je problem shvaćen ozbiljno, već je trebao imati u planu novu lokaciju za gospodarenje otpadom, jer kao što znamo, Kaštijun ima 12-13 godina života, a po onome što smo čuli možda i puno manje. Prema tome svaki ozbiljan projekt, razvojni projekt da bi se došlo do njega, potrebno je upravo to vrijeme koje sada imamo pred nama, a koliko znam, županija sa planom kasni, što je i moje pitanje gotovo na svakoj skupštini. Prostorni plan Istarske županije treba imati predviđenu lokaciju za plinsko postrojenje. Naravno da je županija do 2024. godine kada je prešla sa gradova i općina na nju, trebala donijeti plan gospodarenja otpadom koji osim mješovitog komunalnog otpada govori i o inertnom otpadu i drugoj vrsti otpada koji se trenutno nalazi na Kaštijunu, a po meni nije logično ni potrebno. Prijedlog rješenja, šesta točka je da županija svoje vlasništvo prenese na gradove, dok bi gradovi i općine to kasnije naravno rješavali sa Pulom iz drugih razloga, a time stvorimo uvjete da dođemo do tog novca koji je potrebno za određenu sanaciju ili određeno poboljšanje poslovanja Kaštijuna i tada imamo pravo od države tražiti da uloži ono što je uložila u Biljane Donje, a nije uložila u Kaštijun. Sedma točka na državi je prijedlog da izgradi energanu, očekujemo da će ona biti, imamo još dvije točke. Osma točka je burza otpada, to je ključno pitanje u gospodarenju otpadom. Burza otpada na razini Hrvatske je nešto s čime se mi s problematikom suočavamo svaki dan. I deveto, naravno, ono što Kaštijun danas radi, tvrtka, je da praktički provodi sve mjere zaštite koje su u biti već provode i samo za sada mogu kazati, evo osobno riječ pohvale na onome što se u posljednje dvije godine poduzima. Nažalost imamo vrlo kratko vrijeme, čekati 16 godina i dobiti pet minuta, mislim da je više nego smiješno, ali...

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Dobili ste šest i pol. Slijedeći je vijećnik Rimanić, izvolite. Dogovor je 3 županijska vijećnika pa jedan gradski s obzirom na broj prijava.

ENDI RIMANIĆ, HDZ Poštovane kolegice i kolege vijećnici, poštovani predstavnici Grada Pule i Istarske županije. Dakle, Kaštijun je projekt koji je trebao biti dugoročno rješenje za gospodarenje otpadom u Istri, a postao je izvor ozbiljnog nezadovoljstva građana i problem

koji se godinama gomila i ne rješava na način na koji to zaslužuju građani juga Istre. Kaštijun je pitanje političke odgovornosti. Puležani, Medulinci, Ližnjanci i svi ostali sa juga Istre godinama upozoravaju na neugodne mirise, održavali su se prosvjedi, iznosila upozorenja i tražila su se konkretna rješenja. Osam godina gledamo loše upravljanje, improvizacije i prebacivanje krivnje. Vrijeme je da se napokon prestane gurati glava u pijesak. Ljudi i dalje s pravom očekuju konkretne odgovore i konkretna rješenja za Kaštijun. Kaštijun je definitivno zakazao u organizaciji i u političkom upravljanju. Izgradile su ga i vodile tadašnje lokalne i regionalne vlasti, predvođene IDS-om uz potporu SDP-a. Ne sumnjam da su namjere bile dobre, međutim krajnji ishod je vrlo loš. Projektiran je da bude moderna završna karika sustava, a pretvorio se u odlagalište na koje se slijevaju svi neobavljeni zadaci naših gradova i općina. Od samog nedovoljnog odvajanja biootpada, pa do toga da županijski plan gospodarenja otpadom još uvijek nije donesen. Nekoliko poražavajućih činjenica: na Kaštijunu danas imamo preko 30.000 tona nakupljenih SRF bala i 14.000 tona metala na otvorenom. Sama uprava Kaštijuna potvrđuje da za zbrinjavanje tih zaostalih frakcija treba 12 milijuna eura okvirno. Pitam da li Grad Pula i županija imaju zatvoreni financijski okvir za zbrinjavanje toga? Nadalje, zašto se gorivo frakcija na Kaštijunu gomila? Zato što centar ne uspijeva u potrebnim količinama osigurati gorivo kvalitete koje cementara može prihvatiti. Problem počinje već u gradovima gdje se otpad nedovoljno odvaja, osobito biootpad, a nastavlja se kroz ograničenja postojeće tehnologije i organizaciju rada centra. Kako se upravlja na terenu? Nemamo kontrolu onoga što komunalna društva iskrcavaju na prijemu u Kaštijun. Imamo monitoring voda isključivo unutar centra, bez jedne referentne točke izvan lokacije i imamo okolišnu dozvolu s preko 400 tehničkih nedostataka prije puštanja Kaštijuna u rad. I dok vlasnici, Grad Pula i županija očito nemaju rješenje za 30.000 tona i 12 milijuna eura financiranja toga, Vlada Republike Hrvatske je do sada za razvoj sustava gospodarenja otpadom u Istri osigurala više od 63 milijuna eura. Međutim novac ne može zamijeniti loše upravljanje na lokalnoj razini. HDZ ovdje ne dolazi upirati prstom radi jeftinih bodova, nego ponuditi rješenje. I zato mislimo da Grad Pula i županija sami ovaj problem ne mogu iznijeti i vrijeme je da sastavimo, odnosno da stavimo karte na stol i razmotrimo snažnije institucionalno i financijsko uključivanje Vlade Republike Hrvatske i nadležnog ministarstva u trajno rješavanje problema s Kaštijunom. Dakle, nije točno ono što kaže gradonačelnik Grbin, da je Pula, Istra, ostavljena na cjedilu i prozivke da Vlada ne želi sudjelovati u rješavanju Kaštijuna jer je Pula tu većinski vlasnik, a lopticu bacate na Vladu, pa ne znam koja je to logika, međutim spremni smo razgovarati.
Finalno bih zatražio nekoliko odgovora, dakle, odakle planirate financirati 12 milijuna eura za zbrinjavanje bala i metalnog otpada sa Kaštijuna i kamo se točno misli odvesti taj otpad ako se unaprijed blokira zakonska rješenja u vlastitoj županiji. Drugo, kada će se donijeti županijski plan gospodarenja otpadom, koji kasni od siječnja 2024. i gdje se planira lokacija za zatvorenu kompostanu. I treće, postoji li u Puli i Istarskoj županiji uopće politička odgovornost i spremnost za zajednički pristup sa Vladom Republike Hrvatske kako bismo trajno i sigurno spasili južnu Istru. Dakle, Kaštijun ne treba još jedno obećanje, treba jasan plan, odnosno financiranje i rokove kojih će se svi držati. Vrijeme je da se s Kaštijunom napokon počne upravljati odgovorno, dugoročno i onako kako je to u interesu građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Hvala vam na pitanju, odnosno pitanjima i poštivanju vremena. I treći u ovom bloku vijećnik naše županijske skupštine je gospodin Dalibor Paus, izvolite.

DALIBOR PAUS, IDS Evo, hvala lijepa, pozdrav svima. Za početak možda bi trebalo reći da zaista slažem se s kolegom Rimanićem da dobre namjere uvijek ne završe dobro, to se vidi na primjeru Kaštijuna, no iznio je ipak par netočnih tvrdnji, a jedna od tih tvrdnji je bilo da je u stvari županija i lokalna samouprava da su od početka upravljale procesom izgradnje Kaštijuna. Znamo da je to radio Fond do 2018. godine, dok nije predano jedinicama, odnosno gradu Puli i županiji, i da tu postoji odgovornost Fonda i države koja je na kraju krajeva 2021. po njegovom mišljenju rekla da je to apoteka, mada smo već tada znali da nije. Da, i treba se možda postaviti pitanje političke odgovornosti, tu se također slažem, ali što ćemo onda sa

Gospićem? Dakle upravo Vlada HDZ-a odbija ikakvu političku odgovornost za Gospić, tako da mislim da treba voditi računa kad se potežu takve tvrdnje i takva pitanja. Ono što bih želio reći za Kaštijunom, kolega Boljunčić je rekao da je Kaštijun ostao sam sa sobom, ja bih rekao da je od početka Kaštijun sam sa sobom i da je to ono što nije dobro, da prije nego se pustio Kaštijun uopće u rad, ništa nije bilo riješeno. Niti ono što se događalo nakon što Kaštijun obradi otpad, niti je bilo riješeno gospodarenje otpadom prije Kaštijuna i mislim da upravo iz tog razloga imamo i ove probleme u Kaštijunu. Mislim da 2018. godine trebalo inzistirati da se zaokruži gospodarenje otpadom i tek onda da se dozvoli zatvaranje svih ovih odlagališta i puštanje Kaštijuna u rad. To vam je slično kao kad imate motorin, na 10 litara benzina stavite 2 dcl ulja, on će funkcionirati normalno, ako stavite 6 deci ulja na 10 litara benzina, onda će taj motorin ići, ali će dimiti. To se nama događa sa Kaštijunom, dakle ne funkcionira i ne znamo kako izgleda kada funkcionira jer nikad nije ono što dolazi na Kaštijun bilo pripadajuće onako kako treba biti prema projektu. Što ne znači da je ova tehnologija koja je odabrana najbolja i da se ne može popraviti. Puno je toga rečeno o Kaštijunu, ja ću ovdje samo ponoviti nekoliko stvari za koje mislim da su bitne, prije svega zaista riješiti za područje Istarske županije 3 do 5 kompostana i ono što je po meni također bitno jeste jedan bioenergana ili bioplinsko postrojenje koje će i uspostavljanje sustava gospodarenja tim biootpadom na način da to završi u toj bioenergani, odnosno bioplinskom postrojenju. To će sigurno u velikoj mjeri rasteretiti rad Kaštijuna. I ono što mislim da bi trebalo ući u zaključke ove županijske skupštine jeste da se stvore preduvjeti za novu lokaciju, za još jedan Centar za gospodarenje otpadom u Istarskoj županiji, neovisno o tehnologiji koju bi trebala odabrati struka. Mora se zaista napraviti neka pred studija što i gdje treba te postoje li uvjeti s obzirom na količine otpada i sve ono što se treba zadovoljiti za još jedan centar. Potrebno je pobrinuti se da to uđe u državni plan gospodarenja otpadom ako to neće biti izdvojeni dio Kaštijuna na drugoj lokaciji. Moramo prostorno planski to planirati, znamo da smo izradu pokrenuli 2021. godine a još uvijek nismo postupak završili. Ne znam kad ćemo. Treba u zaključak staviti da se pokreće inicijativa odnosno stvaranje preduvjeta za još jedan centar za gospodarenje otpadom. Bilo bi logično da je to tamo gdje je najveća količina otpada najbliža a to bi bilo zapadni ili sjeverozapadni dio Istre. Pridružio bih se ideji kolege Boljunčića da se uvede nekakva ekološka naknada za turizam i da se iz toga financira. Financiramo i dodatne timove hitne pomoći zbog turizma i to je dobro ali trebali bi razmisliti i o tome da se i za to izdvaja. Tako da predlažem da u zaključke u koordinaciji klubova uvrstite i pokretanje postupka stvaranja preduvjeta za još jedan centar za gospodarenje otpadom. Hvala lijepa.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA Sada je na redu gradski vijećnik, molim kolegicu Koviljku Aškić, izvolite, pet minuta.

KOVILJKA AŠKIĆ, NEZAVISNA Poštovani, evo, ja bih htjela se osvrnuti na planove koje je iznio gradonačelnik Grbin za izgradnju kompostane, kao pulske kompostane i izmještanje lokacije sa Kaštijuna za solarno sušenje mulja. Prvo, solarno sušenje mulja, proizvod takve solarne sušione je užasan smrad. Premjestiti problem sa Kaštijuna negdje drugdje na području Pule ili okolice nema nikakvog smisla, jer vidimo da je solarno sušenje, koje je Poreč takvu sušionu napravio, da je daleko od Poreča, a smrdio je cijeli Poreč i ta sušiona ne radi. Znači uopće ta tehnologija nije primjerena. Ja ću ponoviti, bioplinska postrojenja, proizvode električnu energiju iz biootpada i toplinu. Mi moramo cjelovito gledati cijeli problem koji ima Istra, sa muljem sa pročistača i ogromnim ciframa koje plaćamo za njegovo zbrinjavanje, odnosno prevoženje takvog mokrog mulja negdje po nekakvim bioplinskim postrojenjima. Mi to sve što možemo obraditi u Istri trebamo obraditi u Istri, ali ne sa tehnologijama koje su se pokazale jer solarno sušenje nije tehnologija o kojoj danas, 2026. trebamo razmišljati. Imamo mogućnost javno-privatnih partnerstava. Znamo da imamo turističke tvrtke, imamo velike hotelske kuće koje isto tako imaju popriličan trošak ukoliko bi htjele zbrinjavati sve reciklabilne frakcije i biootpad na zakonom određen način. Zašto njih ne uključiti u javno-privatna partnerstva? Mislim da ja znam osobno investitora koji sam želi izgraditi bioplinsko postrojenje u Istri, kupiti zemljište i izgraditi ga. Nisam da to bude potpuno privatna investicija, jer onda

nismo sigurni po kojoj ćemo cijeni mi dobiti zbrinjavanje, odnosno javna usluga dobivat će zbrinjavanje biootpada, ali zašto ne razmišljati o javno-privatnom partnerstvu? Znamo da imamo probleme sa kominom i koji je to problem i kakve su procjene vode, a komina je kvalitetna sirovina. Dakle razmišljati o kompostani negdje u Puli, kada znate da i kompostana emitira neugodne mirise. Hoćemo je staviti tamo, zona komunalne namjene, nam je i tamo onaj dio iza Metroa, jedan dio gdje je sada reciklažno dvorište. Zašto kompostana za jedan grad od 60.000 stanovnika? Kompostane funkcioniraju za male gradove, kao što je Vodnjan ili kao što je, ne znam, i Pazin koji nema turizma i takva manja gradova i naselja. Kompostana koja nam neće riješiti sav otpad koji je nastao termičkom obradom hrane, planirati u Puli je čisti promašaj. Moramo naći zajedničko rješenje, oni koji su voljni. Neka to bude koalicija voljnih, koji žele se udružiti u holding, ali samo i isključivo u holding koji bi upravljao reciklabilnim otpadom i biootpadom. Znači ostaju komunalna društva kakva jesu, a holding, u njega se ulazi isključivo sa tom namjerom da se unaprijedi sustav gospodarenja otpadom. Nadam se samo da nećemo razmišljati o klasičnoj energani koja bi bila spaljivanje miješanog komunalnog otpada. I još jedna stvar, burza otpada. Ne može burza otpada funkcionirati kada mi nemamo sirovine. Šta mi nudimo na tržištu? Gdje su sortirnice? Imamo nekoliko u Međimurja. Šta ćemo mi na toj burzi? Čime trgovati? Gdje nam je plastika? Gdje su nam sve ove frakcije? Čime? Sječka? Za sječku postoji burza otpada, za neke frakcije koje imamo, ali za većinu frakcija nemamo infrastrukture na nivou Hrvatske, nema ni burze otpada, jer da bi s nečim trgovao moraš imati predmet trgovine. Evo, hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE prelazimo na vijećnike Skupštine, idemo redom kako su se i prijavili. Slaven Boljun izvolite.

SLAVEN BOLJUN, MOŽEMO! Lijepi pozdrav svima, buongiorno a tutti. Evo nekako mislim da je vrijeme da idemo, da nešto sažmemo i da idemo ka nekim zaključcima u ovoj raspravi, tako da ono neću ponavljati sve ono što je rečeno, s time da bih istaknuo tu, svakako županijski vijećnik, dakle nadležnost županija, a to je donošenje plana gospodarenja otpadom i donošenje prostornog plana koji su ključni preduvjeti da bi sustav gospodarenja otpadom mogao funkcionirati. Mi smo predložili naš zaključak, vidio sam u govorima i vidio sam zaključak IDS-a, ne vidim tu neku veliku suprotnost, tako da mislim da se sve to može napraviti i da to bude jedna konkretna stvar, jer to smo ipak dužni i prema građanima, staviti neki konkretan trag i obvezu nakon ove sjednice. Dakle mi tražimo da se u roku od 15 dana javno objave rezultate praćenja procjednih voda za posljednja četiri mjeseca, da se predloži rješenje za neugodne mirise s druge plohe i NBO postrojenja, da se pojača odvoz procjednih voda ako su iznad dopuštenih i dostavi izvješća o pregledu okna, da se dostavi dokaze o pravovremenom održavanju i zamjeni biofiltra, to govorim za Kaštijun d.o.o. Naravno ovo su predloženi rokovi o kojima se može normalno raspravljati i s direktoricom vidjeti o samoj izvedbi toga, ali bitno je da se i krene pa i sa nekim manjim koracima. Ono što smatramo da Skupština Istarske županije može zadužiti župana da u roku 90 dana, dakle u suradnji sa Zavodom postavimo najmanje dvije mjerne stanice. Mislim da zdravlje građana nema cijenu i da to ne vidim koji problem može iz toga izaći ako ih postavimo, da bude sukladno ruži vjetrova, o tome smo već čuli, da imamo kompletne podatke. Predlažemo da se zatraži od Fonda, i od Ministarstva zaštite okoliša, mogućnost financiranja biostabilizacije, dakle, i gradonačelnik je govorio da li to možda moguće, nije, ali evo mislim da neće škoditi da dobijemo neke odgovore od Fonda. Da do kraja 2026. godine se raspiše javna nabava za studiju za izgradnju bioplinskog postrojenja koja je predviđena proračunom za 2026. Dakle, čuli smo danas puno puta bioplinsko postrojenje. Evo mi smatramo se jednom od najrazvijenijih regija u Hrvatskoj i mislim da možemo imati jedno ili dva bioplinska postrojenja, da to nije neki bauk, uvijek ćemo imati tog turističkog kuhinjskog otpada, dakle to neće nestat, znači uvijek će biti taj termički obrađen otpad i jednostavno to moramo riješiti i bioplinsko postrojenje bi tu moglo funkcionirati i za neke ostale djelatnosti poput poljoprivrede. Ono što nam je jako važno u ovom zaključku je to da se, dakle, u oko dva mjeseca zajedno s gradom Pulom naruči jedna neovisna studija koja će razmotriti mogućnost rješenja gospodarenja

otpadom u Isti, sa lokacijama dodatnih pogona Kaštijuna. Dakle, sa nekom novom lokacijom koja bi bila zapravo dodatni pogon, jer sve to mora biti jedan centar i da ta studija izvidi sve mogućnosti tog općenito MBO sustava bez odlagališne plohe ili s odlaganjem isključivo inertnog materijala. Dakle, vidjeli smo da postoje tehnologije i da se može napraviti. Kaštijun i Marušćina su neki izuzeci i da se krene u smjeru toga, dakle da ove dvije postojeće plohe koje su sada, ali da se ne ide dalje na, kao što smo vidjeli u prezentaciji, vrlo slikovito kako to zastrašujuće zapravo izgleda i koliko bi to donijelo negativnoga za južnu Istru i općenito za Istru. Također, da se pozovu gradovi i općine da prikupljaju biootpad i da to učine odmah, kao što je kolegica Helena rekla i da zapravo, da svaka varijanta koja se razradi da se vodi tim načelom da na Kaštijunu više od dvije postojeće plohe ne možemo imati. Evo pozivam da kasnije zajedno svi razmotrimo, mislim da su ovo racionalni i realni zaključci. Neka ova tematska sjednica bude jedna prekretnica i da krenemo u nešto konkretno. Evo, hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE hvala Vam, sigurno ćemo kasnije razgovarati o tom zaključku. Branko Ružić, izvolite.

BRANKO RUŽIĆ, SU Dobra večer svima. Bio sam vijećnik ili odbornik tamo krajem devedesetih i jedan kolega je rekao: ljudi, nazovimo smrad pravim imenom. To nisu neugodni mirisi, nego je smrad i nazovimo ga pravim imenom. Mislim da je krajnje vrijeme da ti ljudi koji su blizu, da više ne osjećaju taj smrad, nego da pokušamo zajednički riješit. Ali pravim imenom moramo i nazvat SRF. Da je to pravo gorivo, onda ne bi trebalo ga platit za njegovo zbrinjavanje. A tu se govori o 12 milijuna eura za troškove zbrinjavanja. Znači nije to SRF, nego to je čisti otpad, na žalost. Ali vratit ću se malo u povijest, kad se počelo razgovarat o gradnji centra za gospodarenje otpadom. Svi se pozivamo na struku, činjenica je da je struka donijela odluku kakvu tehnologiju će se primijenit i ugradit. Istarska županija, a i lokalna vlast nije tu imala utjecaj, nego je tu imao najveći utjecaj Fond za zaštitu okoliša i on je imao glavnu riječ. Mi smo pokušali ukazat da to nije tehnologija za ovaj dio, za unutrašnjost vjerojatno je, ali nije to tehnologija adekvatna za onaj dio Hrvatske ili za Istru, gdje je turizam u takvom intenzitetu razvoja. I zbog toga najviše dolazi sad do tog istog problema. Razgovarao sam sa Ninom Jakovčićem na jednom sastanku sad pred kratko vrijeme i rekao: „morao sam popustit jer je to bio zahtjev“, a ono što sam se najviše iznenadio, kaže da tu tehnologiju podržavaju i udruge, odnosno stranke zelenih. Kad sam to čuo, više nisam imao prave riječi, šta reći. Ali da previše ne duljim, jer je sve rečeno, mislim da nema šta nije rečeno. Činjenica da su Kaštijun i Marišćina bili pilot projekt. Pilot projekt prvenstveno u Istri, a mi smo spremni bit prvi ispred svih. I zato smo ga, ajde, recimo prihvatili. Dosta je danas bilo razgovora, tko najviše stvara biološkog otpada: turizam, restorani i sve ostalo. Ja postavljam pitanje ili predlažem predsjedniku županijske skupštine da organiziramo jednu tematsku sjednicu na temu razvoja turizma u Istri. Već kad imamo toliko tematskih sjednica, neka bude još jedna, pa ćemo spriječit, ako ne bude razvoja turizma, riješit ćemo i taj problem. Ali neću više dužit, spreman nam je još jedan pilot projekt KOdeCO ili zbrinjavanje CO2 u Koromačnu. Predlažem da ne budemo i tu prvi. Ali postoji i rješenje, pošto imam samo još minutu, može se to riješit postrojenjima pirolize. U svaki malo veći grad se može ugradit takvo postrojenje, postoje modularni sistemi, otpada nema, proizvodi se plin, bioplin, koji se poslije može preradit u vodik. I nema dimnjaka, nema zagađenja i ostane samo biočađ ili bio ugljen koji se može koristit u poljoprivredi. Hvala lijepa.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje te daje riječ vijećnici Ireni Peruško, izvolite.

IRENA PERUŠKO, NLBM Hvala, poštovani predsjedniče gradskog vijeća, uvažene vijećnice i vijećnici, kako skupštine Istarske županije, tako i Gradskog vijeća grada Pule, poštovani župane i suradnici, gradonačelniče i također suradnici, svi gosti, sudionici ove sjednice i predstavnici izvršne vlasti koji su ostali ovdje s nama, kao i sredstva javnog informiranja, dobar dan, buongiorno a tutti. Ja bih danas uputila pitanje našoj cijenjenoj direktorici gospođi Ademi, vrlo kratko pitanje i molila bih isto tako jedan možda i konzultiran odgovor na tragu svega

onoga što smo danas čuli. Prilikom dovoza miješanog komunalnog otpada voda je sastavni dio tog samog biootpada. Dolazi li prilikom otvaranja kamiona, a to znamo, do istovara tog miješanog biokomunalnog otpada, do istjecanja procjedne vode koja se nakuplja tijekom prijevoza, obzirom na udio vlage u tom biootpadu. Ako dolazi, na koji način se ta voda prikuplja na Kaštijunu, zbrinjava, te kako se sprečava to izlijevanje u okoliš. Koliki je udio te vode, koliko to otežava procese u biopostrojenju i tko je prema vašem mišljenju odgovoran? Hvala vam.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA sada evo idemo opet na Gradsko vijeće. Kolegica Dušica Radojčić, izvolite.

DUŠICA RADOJČIĆ, MOŽEMO! Poštovane i poštovani, svi prisutni. Najprije bih htjela spomenuti inicijativu Čist zrak, duga ljubav, zbog koje smo svi danas ovdje. Oni su nas natjerali da o ovome svi zajedno razgovaramo i ja im na tome zaista zahvaljujem. Prezentaciju kakvu smo danas vidjeli, koju nam je predstavio gospodin Bojan Blagonić, trebali smo dobiti od vlasnika grada i od županije i to godinama unazad, ali bolje ikad nego nikad. Jer kada poslove institucija odrade građanske inicijative i kada reakcija vlasnika dođe tek nakon što su se dogodili masovni prosvjedi, tako se stvara zapravo nepovjerenje, a da bi se nepovjerenje vratilo, trebat će puno vremena i puno konkretnih koraka koje ćemo morati svi skupa, odnosno koje ćete morati poduzeti, da se taj problem riješi. Ne znam ima li ikoga ovdje, mislim da nema, od svih ovih ljudi koji su prisutni, koji su sudjelovali od samog početka kada se počeo planirati Kaštijun na toj lokaciji, u javnim prosvjedima protiv te tehnologije i te lokacije. Mislim da nema. Sudjelovala sam zajedno sa predstavnicima građanske inicijative iz Medulina godinama osporavajući i tehnologiju i lokaciju. Sve ono o čemu smo tada govorili, sada se manifestiralo. Dakle, ja se nadam da ste naučili lekciju, da kada postoje argumentirani primjedbe zainteresirane i stručne javnosti, poslušajte, mijenjajte projekte, uskladite ih sa ono što kaže zdrav razum i ljudi koji znaju nešto o temi. I zaista se nadam da ste nešto od toga naučili. Postojeće postrojenje na Kaštijunu mora raditi u skladu s dozvolama, a ono danas ne radi u skladu s dozvolama, proizvodi neopisivu patnju okolnom stanovništvu. To se mora prekinuti. Ovakvim radom Kaštijuna krše se temeljna ljudska prava onima koji žive u njegovoj okolici. Do sada osam godina se to ignoriralo. Dakle, ono što sad zapravo želim reći, moji su kolege već rekli koja konkretna rješenja nudimo za ovu problematičnu situaciju, a ja ću govoriti o onome što saborski zastupnici iz Istre, zajedničkim angažmanom, mogu pokušati napraviti u saborskoj raspravi. Naime, vi znate da je u tijeku su izmjene Zakona o gospodarenju otpadom. U tim izmjenama, i u važećem zakonu i u novim izmjenama, obvezuje se Kaštijun da zaprima sav otpad od svih komunalnih poduzeća, odnosno gradova i općina u Istarskoj županiji. Znači moraju preuzeti sav otpad. S druge strane, bez obzira na sastav tog otpada, bez obzira ulažu li jedinice lokalne samouprave bilo kakav napor da odvoje biorazgradivi dio ili ne, znači bez obzira na to dostavljaju li otpad koji se cijedi ili otpad u kojem je najbolji dio biorazgradivog dijela uklonjen, plaćaju istu cijenu. I to je po Zakonu o gospodarenju otpadom. Znači zakon nalaže da se to mora. U ovom trenutku se mijenja Zakon o gospodarenju otpadom, u prvom čitanju koje je bilo prije petnaestak dana, ja sam iznijela primjedbe kako ovakve izmjene uopće ne uzimaju u obzir situaciju koju imamo u praksi na Kaštijunu i na Marišćini. Ali, mene interesira Kaštijun. Znači, ja sam podnijela primjedbe, ali u drugom čitanju moramo svi zajedno inzistirati jer recimo ono što je gospodin Blagonić rekao, što ako se na Kaštijunu dogodi havarija? Kao što se već dogodilo, ako se ne varam 2022. godine kada je smeće iz cijele Istre odloženo na plohu na Kaštijunu. Što će se onda dogoditi ako nemamo alternativnu lokaciju? Dakle, ono što moramo zajedno poduzeti je da pokušamo promijeniti taj dio zakona gdje se u iznimnim situacijama, kao što je Kaštijun, viškovi mogu odnositi na druge lokacije, jer prema važećem zakonu to je kažnjivo i Kaštijun se može kazniti desecima tisuća eura jer je viškove ljeti, koje ne može provariti jer nema taj kapacitet, mora zbog toga platiti kaznu. Dakle, ja sam uputila ministrici zastupničko pitanje, postavila sam joj više pitanja. Da li je moguće na Kaštijunu nadograditi postrojenje za biostabilizaciju i zašto je država za 2026. omogućila Marišćini 600 tisuća eura iz državnog proračuna za takvo postrojenje, a zašto za Kaštijun nije? Možda zato što ga nismo ni tražili. Pa onda ja vas molim da nam objasnite u čemu je problem.

Dakle, ja sam pitala ministricu da mi odgovori može li se i bi li bili voljni to sufinancirati zbog objektivnih problema. Mi svi znamo da je tehnologija u odnosu na nove CGO-e zastarjela. Isto tako sam joj ukazala na sve probleme koje proizlaze Centru za gospodarenje otpadom Kaštijun zbog važećeg Zakona o gospodarenju otpadom. Taj zakon zbog specifične situacije mora uzeti u obzir iznimke, znači iznimke koje će se primijeniti na Kaštijun. Da se viškovi, kad je to potrebno, zbrinu negdje drugdje i da se cijena, jer ako se viškovi odvoze negdje drugdje, to je više od tri puta više nego kada se otpad odvozi na Kaštijun. I te troškove snosi Kaštijun, pa to nije pravedno. U tom zakonu ima još jedna stvar, a to je novi članak zakona u kojem kaže da štete koje su nastale zbog rada Kaštijuna na infrastrukturi grada u kojem se nalazi to postrojenje mora platiti Kaštijun. Uzmimo situaciju: ceste zbog konstantnog dovoženja kamiona propadaju i što bi sad Kaštijun trebao platiti popravak ceste? Dakle to nije logično i nije pravedno i taj se članak također mora mijenjati. To možemo svi zajedno, pa ja još jednom pozivam sve saborske zastupnice i zastupnike da u drugom čitanju izmjena Zakona o gospodarenju otpadom ukažu svima na ove probleme. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE hvala Vam. Gospodine Crnobori, došao je red i na Vas, izvolite.

ENCO CRNOBORI, HSU poštovani predsjedniče Županijske skupštine, Grada Pule, župane, gradonačelniče Pule, kolegice i kolege vijećnici, predstavnici medija. Evo, ja se zahvaljujem prije svega na, ajmo reći, dobrovoljnosti da se dogodi ovakva jedna sjednica kakva se dešava danas. Zahvaljujem se Bojanu i Vilorencinu na prijedlogu i na prezentaciji koju je Bojan nama predstavio. Dakle, ja ću reći nešto što sam već ponovio nekoliko puta za ovom govornicom. Rekao sam da je prije svega Kaštijun političko pitanje, pa onda stručno i da je rješenje za Kaštijun 51 Grad Pula, predstavnik je iz SDP-a. Većinu u Županijskoj skupštini koju čini evo i moja malenkost sa IDS-om, imamo župana koji je nezavisni i mislim da je u odličnoj poziciji i imamo stranku na vlasti u Zagrebu. Nekoliko puta smo danas čuli da bez Fonda i ministarstva se nije odabrala tehnologija, nije se moglo to desiti. I evo, ja sam danas na neki način sretan jer smo, mislim, upravo to što govorim cijelo vrijeme, tu za ovom govornicom i da ćemo danas čini mi se po prvi put izaći van sa nekim zaključcima, sa nekim gantogramom aktivnosti, s nekom vremenskom crtom, gdje ćemo početi rješavati probleme prvenstveno južne, onda i cijele Istre. Ono što mi je još drago je da je po prvi put Gradsko vijeće sa gradonačelnikom i službama došlo u Pazin, otkad postoji ova Skupština županija. Druga stvar, po prvi put sam danas čuo riječ ispriku, od jednog gospodina tu. Drugo, po prvi put smo čuli benevolentnost za sad svih političkih opcija i stranaka koje djeluju u ovoj skupštini. Situacija na Kaštijunu nije dobra i moramo je početi rješavati. Ne želim se bavit sa prošlošću, čuli smo svašta, želim se bavit sa budućnošću. Ono što bi napomenuo, opet ponavljam, Kaštijun je otvoren kako je otvoren, na lokaciji koja je, čovjek koji je živ i griješi, ako smo i utvrdili da smo pogriješili, onda idemo to ispravit. Ja Kaštijun promatram, onda kad se to desilo, kao neki Fićo koji nije imao ni felge, pa su se pokušali stavljat neke čelične. Kolegica Anja, mislim da sad pokušava stavljat one aluminijske, do guma još nismo ni došli. Dakle otvorio se jer onaj tamo stari Kaštijun više nije na njemu bilo mjesta, rokovi, Unija, Istra uvijek prva i desilo se što se desilo. Znači nismo imali preduvjeta, a to je kompostana, sortirnica, bioplinsko postrojenje, čime se rješava biootpad. Dakle, bio sam direktor komunalne tvrtke u Medulinu, počeli smo delat tu selekciju i naravno u Fondu su nam rekli zelena kanta, u nju miješani biološki otpad i to smo delali. Ča su nam rekli, to smo delali. Poslije je išla plava kanta, pa plastika, pa metal, pa ovo, pa ono. Kad se Kaštijun projektirao, bile su jedne količine, bila je jedna tehnologija. Pokazalo se da to jednostavno više nije dobro. Turizam je napravio svoje. Ja dolazim iz općine, nažalost, koja je najviše pogođena, imamo jako puno kampova i njih je praktički nemoguće iskontrolirat ono što oni bacaju u onu miješanu kantu. Znači oni su velik problem, problem su restorani, mislim da oni pomalo idu u red, koliko imam informaciju. Što se tiče općine, puno lakše provest ove smeđe kante, imamo puno samostojećih objekata, u gradu Puli je to puno teže u velikim gradovima jer su više stambene zgrade, pa je to teže. Međutim, ono što je Bojan rekao, znači imamo osam godina, gradonačelnik Pule je rekao 13, neka imamo 10. Znači pričam na svom iskustvu, kad smo radili reciklažno dvorište, uz svu moju volju, energiju i, ajmo reći, neke

komparativne prednosti, je trebalo pet godina, od točke u prostornom planu do ključa u ruke. Za ovakvu stvar o kojoj mi sada pričamo, o novoj poziciji za prvenstveno ove tri stvari, nam treba barem osam do deset godina. Vidjeli smo koliko je mjesta na Kaštijunu, plan gospodarenja otpadom se već tu spominjao, mislim da će i to ići u nekom dobrom smjeru, međutim ono što je najvažnije za reći, stanovnici općine Medulin, južnog dijela Istre, nemaju više vremena za čekat. Čini mi se da je došlo vrijeme da podvučemo crtu, stavimo glave skupa, vidjeli smo benevolentnost danas i predstavnika stranke na vlasti koji su rekli da se žele uključiti u rješavanje problema. Imamo, po mojim informacijama oko 37 tisuća bala, znači gradonačelnik Pule je rekao da će to koštat 13 milijuna, ja tvrdim da ćemo doći i do 20. Mi bez države problem riješit nećemo. Evo, ja ću time zaključit. Hvala vam svima na pozornosti.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ vijećnici Suzani Jašić, izvolite.

SUZANA JAŠIĆ, MOŽEMO! Dobar dan svima. Imam šest nekakvih točaka. Prvo, dakle, ono što mi nije bilo jasno danas, a to je bilo u izlaganju gospodina Blagonića. Saznali smo da postoji studija utjecaja na okoliš, prva, koja je točno projecirala ono što će se dogoditi, i druga, koja je, saznali smo ipak da, ja upotrijebim tu riječ, frizirana. Pa evo to je možda neka tema za medije da istraže što je na webu, što je kad napravljeno i zašto imamo dvije studije utjecaja na okoliš od kojih je jedna pogodila, odnosno dobro projecirala stvari, a jedna očito nije. Drugo. Sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj ne funkcionira, a nije ni funkcionirao nikad i za to je odgovorna država. Dakle, čuli smo i to da je Fond upravljao procesom do 2018. a evo ja ću se samo vratiti na sve izmjene zakona iz 2017. pa na ovamo, gdje su nam se prodavale šarene laže. Također upućujem vas, medije pogotovo, na 26.7.2017. godine, druga sjednica Gradskog vijeća Grada Pazina, od 47. minute nadalje, gospodin Valerio Drandić, brani Kaštijun, brani zaduživanje Grada Pazina, i na moje pitanje „hoćemo li, nakon što smo potrošili silne novce na polupodzemne spremnike, na ovakve kontejnere, onakve kontejnere, hoćemo li trebati kupiti bio kante?“, odgovara sa ne, bio kante neće biti potrebne jer je Kaštijun treba bio otpad, jer da bi se radio SRF vi trebate imati do 40% tog mokrog otpada. Eto. I sad ja sam zbunjena i sa friziranim studijama i sa tim informacijama koje su ispale potpuno pogrešne, a onda imate i te famozne sortirnice i te kante i polupodzemne spremnike, i te kontejnere svih boja koje nama Fond za zaštitu okoliša, sve skupa sufinancira sa 40 posto jer smo mi kao jako, jako razvijeni. E sad, možda neki gradovi osme kategorije razvijenosti imaju 60 posto novaca za sortirnice, ali postoje gradovi koji su zbog friziranog indeksa razvijenosti, koji je trebao zapravo isfrizirati cijelu tu državnu pomoć, to ne mogu. Tako da dok se ne promijene ti postoci, gradovi poput Pazina i neki drugi, da ih sad ne imenujem, nikad neće moći graditi, ni kompostane, ni sortirnice, naprosto zato što je to iznad njihovih mogućnosti. Vidimo, također i oko odvajanja bih imala što za reći, naime zanima me zbog čega nam treba posrednik u prikupljanju plastike koja se u većim dijelom na kraju završava u Holcimu na spaljivanju. Pokušaj HDZ-a nakon što su potrovali ili dozvolili trovanje cijele Hrvatske i pretvorili je u smetlište je smiješan da baš oni pričaju o političkoj odgovornosti iako o političkoj odgovornosti treba pričati uvijek jer politika nema bez političke odgovornosti. Treće, županija. Ovako, postoji elaborat tijekova otpada iz 2021. godine. Taj elaborat je bio jedan od temelja za plan gospodarenja otpadom. Taj elaborat je između ostalog govorio o tome gdje smjestiti kompostane i uzeo je načelo blizine stvaranja otpada, najveća količina otpada stvaraju se na zapadnoj obali i na jugu, tako da je zapravo predvidio dvije kompostane upravo na tim područjima. E sad, nema opravdanja da je taj elaborat izrađen 2021, a da 2026. mi nemamo plan gospodarenja otpadom. A nema opravdanja ni za to da nemamo ni prostorni, izmjene prostornog plana i da nemamo ni plan upravljanja destinacijom u turizmu. Zašto? Jer su to sve međusobno ovisni dokumenti. Ne možete razvijati turizam, prostor i upravljanje otpadom ako izradi tih dokumenata ne pristupite u nekakvoj, ne volim tu riječ, ali sinergiji i participativno, ne ono da nam netko napiše što mi trebamo ili da netko traži da se mi dobrovoljno javimo, nego da argumentirano, stručno, naloži kako da Istarska županija odgovorno upravlja otpadom. Kaštijun, mislim da niste dovoljno jasno rekli kako su nastale sve te silne bale i svi ti silni viškovi. Gradovi, općine i komunalna društva također snose dio odgovornosti, ali to nije

jednak isti entitet. Veličina teritorija, gustoća naseljenosti, prihodi i prihodi od stvaratelja otpada nisu isti. Tako da se ne može na jednom teritoriju ubaciti, kako bih rekla, istok je žrtvovan davno u industriju, građani su s pravom bijesni, vani su dan danas. Jug je na neki način ugrožen sve te godine zbog Kaštijuna, centar Istre ima problema sa smećem već godinama, sjetimo se opasnog otpada iznad jame, sjetimo se Istraplastike, a bogme i danas u poslovnoj zoni u Ciburima pristižu bale iz Kaštijuna, pristiže gospićki otpad, reže se, miješa se i odvozi se u Holcim. Te bale iz Kaštijuna, stare i nove, također smrde i gore je miris, odnosno smrad identičan jugu Istre. Dakle, spomenula sam istok, spomenula sam jug, spomenula sam centar, ne spominjem dio Istre koji očito samo spada pod tobitne. Ključ zdravog društva je povjerenje. Tog povjerenja u institucije, u političare i javne politike više nema, zato nam se događaju građani, a politike zatoškavanja, nerada, klijentelizma, dogovaranja ispod žita i neravnopravnosti, nejednakog tretmana građana dijelova Istre i dijelova Hrvatske jer nisu glasali onako kako je po mišljenju nekih političara trebalo, su zapravo mrtve i to je prošlost, samo to još ti ljudi nisu svjesni.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ Damiru Kajinu, izvolite.

DAMIR KAJIN, NLBM Kolegica je rekla prije da sam pokušavao biti duhovit, međutim nakon ovoga što sam imao prilike gledati prije dva dana na hrvatskoj televiziji, što se dešavalo u saboru, sve i da hoću, ja to ne mogu nadmašit. Prema tome želim biti krajnje odgovoran prema stanovnicima grada Buzeta, da oni nemaju problem sa smećem, ali da sa buzetskim smećem nemaju problem ni drugi u Istri. Neko je, Sokrat je rekao jednom prilikom da ako želiš griješiti, slijedi masu. Čovjek je živio pred 400 godina prije Krista. Ja se evo s njim koji je ostavio nemjerljivi trag u svjetskoj povijesti ne slažem. Ja mislim da građane treba i uvažavati i respektirati, da ih ne treba ignorirati, da ih treba poštovati, ali treba isto tako reći istinu. Kaštijun, nije bitno smeće u Pazinu, šta ja znam, na obali, stotine divljih odlagališta u Buzetu i nadalje treba riješiti. Vlada, ne znam koliko tu može pomoći, ali ono što je bit, to je naša nekultura. Nekultura naših sugrađana. Zakoni su, vjerujem, relativno korektni, netko ih se pridržava, netko ne, i to postaje jedan ozbiljan problem. Javio sam se međutim zbog dvije stvari. Korado Korlević, polihistorik, evo ja ću ga tako nazvati, za otpad iz Gospića rekao da je tratinčica u odnosu na Kaštijun. A ja ću reći da je Kaštijun majčina dušica prema onome u Jakuševcu, a Pazin kamilica naspram Kaštijuna i Jakuševca. Ali zašto se javljam ovih pet minuta? Da bih nešto rekao i poslao poruku gospodinu Bastijaniću, valjda iz mosta ili Bastijaniću. Kaže, odgovorni za Kaštijun su: izdajnici, Jakovčić, Miletić, Tulio i Kajin. Zašto spominje mene koji ja do prije pet godina nisam znao gdje je Kaštijun? Majke mi, ne znam. Ja mogu biti odgovoran za TPES u Labinu, mogu biti odgovoran za Tupljak, daj Bože da sam odgovoran i za Promajsku, ali za Kaštijun jednostavno nisam. I što reći za nekoga koji je poručio da bi Plomin trebalo presložiti, da ide na sunce, nego da se čovjek, tako ću reći ovaj puta, naprosto pogubio. Dosta tog vrijeđanja: izdajnici, ubojice, ne smiju u Istru ili nešto drugo. To jednostavno nije imanentno u ovim prostorima. Gospodin Blagonić je rekao koliko treba zbrinuti: milijun sedamsto pedeset tisuća tog otpada, šest puta više na godinu no što ga ima Pazin. Pazite, ne daj Bože da u Pazinu neka šajeta hiti u krov i da to zapali. U Kaštijunu, kaže, imamo smeća od Medulina pa do Sv. Eufemije, 40 kilometara. Miletić je rekao prije, Istra je 2000. godina imala četrnaest i nešto milijuna noćenja, sad ih imamo 30 milijuna, ali smeća je ne puta dva, nego puta četiri ili puta šest. To je naprosto cijena civilizacije i zato, nemojmo naprosto lagati i pokušajmo po tom pitanju nešto učiniti. Gdje je to smjestiti? Ako mene netko pita, Buzet, ja ću reći ne, Buzet ne, ja sam protiv. Da li bi Buzećani na referendumu rekli da, daj to kod nas, ja ću opet biti protiv. Ali sam svjestan činjenice s čime će se netko suočiti. Kao što sam svjestan da netko sutra dođe umjesto Peđe, teško da bi vodio drugačiju bit, drugačiju politiku u odnosu na taj Kaštijun nego što on to sada radi. Kod nevladinog sektora neću govoriti koliko milijuna, tu sam se stalno prepirao sa Jakovčićem, povlači ili je povlačio i u to vrijeme. I ono što me brine, a što sam rekao, prilike oko nas u Europi se mijenjaju i nemojte da naprosto dovedemo u pitanje financijsku opstojnost ovih prostora, jer to će onda rezultirati na sve tokove života u Istri, a možda i u Hrvatskoj.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE navodi da daje riječ vijećniku Bassaneseu za repliku, izvolite.

VILI BASSANESE, SDP Poštovani gospodine Kajin, Abel je rekao: ako želite griješiti, slušajte Kajina. Na kraju ga je Kajin ubio.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ vijećniku Kajinu, izvolite.

DAMIR KAJIN, NLBM Nemojmo ići previše u povijest, a onaj koji je bez grijeha neka prvi baci kamen. Prvi baci kamen na nju.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA ima još jedna replika, nakon toga odgovarate na oba dvije.

DAMIR KAJIN, NLBM Ne, ne, ovo sam rekao. Ovo njemu sam odgovorio. Nastavit ćemo mi, bez brige. Izvolite.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ Sanji Radolović, izvolite.

SANJA RADOLOVIĆ, SDP Pa, gospodine Kajin, ja sam očekivala da će danas kolega Bratulić i kolega Rimanić, biti tu da brane Vladu, ali vidim da Andrej Plenković ima novog lika u vašem dijelu. Ono što svakako je vrlo interesantno, je da danas na tematskoj sjednici u Kaštijunu o problematici otpada u Istri, vi se brinete više o Gospićkom otpadu. I slažem se s vama da je bilo negledljivo ono jučer u Saboru. Ja bih htjela se zahvaliti poštovanom premijeru HDZ-ove Vlade Andreju Plenkoviću, prenesite mu moje zahvale, jer je jučer javno rekao u Saboru da je vodio razgovore i sa predsjednikom IDS-a gospodinom Peršurićem, i sa županom, i sa gradonačelnikom Labina, i sa načelnikom Raše, i da su svi zajedno imali lijepo sastanak u Vladi 5. listopada, a druga sjednica radne skupine bila 7. listopada i da članovi te iste radne skupine nisu uopće bili obavješteni o sastanku u Vladi, što je rezultiralo ostavkama tri člana, među kojima je, kako je rekao premijer Plenković, sjajan tip načelnik Raše s kojim se redovito čuo, koji je by the way jučer bio inicijator izvanredne tematske sjednice i stavio u prostornom planu van snage KOdeCO projekt Holcima. Samo toliko.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE minuta je prošla, izvolite Kajin.

DAMIR KAJIN, NLBM Vidiš, prije je netko tamo rekao: ‘O, maske su pale.’ Rekao sam, znaš kad će maske pasti? Kad dođeš doma, skineš šminku, a tvoj muž mudante. To sam rekao jednoj drugoj. Trebao si najprije reći onome tko je započeo ovu polemiku jer polemika je bila korektna i nitko nije iskakao.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA Gospodine Kajin, vaša primjedba nije korektna. Pozivam slijedećeg govornika Gradskog vijeća.

DAMIR KAJIN, NLBM za razliku od nekog, ja Plenkovića mogu pozvati u Buzet, zašto ne bih pozvao. Ne ponovilo nam se kako smo rješavali probleme u Istri od 2000. do 2003. godine ili sa Dončićem, kada je riječ o Ipsilonu, samo da imaš i to na umu.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA molim Vas da zadržimo jedan minimum civiliziranosti u raspravi. Kolegice Lorena, izvolite.

LORENA BOLJUNČIĆ, KLGB Lorena Boljunčić Poštovane kolegice i kolege, evo, žao mi je da ipak pri kraju pokazujem jedno lice koje nije lijepo za vidjeti. Mi smo danas prije svega ovdje došli zbog Kaštijuna, zbog inicijative koja je zaista iskreno željela da sakupimo glave i da počnemo raditi i rješavati probleme Kaštijuna. Mi smo danas puno toga čuli, puno vizura

na jedan te isti problem. I ja sam recimo zadovoljna, zaista, cijeli spektar na koji način se mogu stvari rješavati, što kratkoročno, što dugoročno. I rekla bih samo nešto, da moramo razumjeti da je Kaštijun, odnosno da Kaštijun, čini ljudima južne Istre život nepodnošljivim. I uzmimo tu stanku od deset sekundi, molim vas, i zamislite si da živite u prostoru u kojem ne možete niti disati. Da vi u svojoj kući ne možete izaći na terasu i popiti kavu. Da se vaša djeca ne mogu igrati ispred kuće. I tako ne jednu, dvije, tri godine, nego osam. Da vrtići moraju smišljati programe unutra da ne idu u park ili ispred vrtića. Da ne možete sušiti robu vani. Molim vas, zamislite se i stavite se u njihovu poziciju da ste tako zatvoreni u jednom prostoru i koliko biste se bespomoćnima osjećali. Cijelo to vrijeme. Govorili smo odnosno govorilo se o smanjenju viškova, što nije točno. Dakle, pojašnjenje je da se do 2025. godine viškovima se smatralo sve preko 390 tona dnevno, a zatim se ove godine izračun mijenjao poništenjem rješenja inspektorata od strane ministarstva, i sada se dakle viškovi pretvaraju u tjedne brojke. Što se događalo? Događalo se čuvanje otpada, kalkulacija predaje otpada na pretovarnim stanicama na par dana i formalno ispada da su ti viškovi, da su se drastično smanjili. Međutim, kada vi sve brojke koje može se naći na stranicama Kaštijuna, kada ih zbrojite, uvrstite u tablicu, ispada da je prošle godine u sedmom i osmom mjesecu na Kaštijunu isporučeno 17.591 tona, a ove godine 19.731 tona. Dakle, 10,8% više. Dakle, nemojmo frizirati ili ljude lagati u lice, nego hajdemo realno gledati problem, kao što smo danas vidjeli da ga vidimo i krenuti ga više rješavati. I kratko ću spomenuti i biootpad, za koji znamo da je Kaštijun projektiran negdje za 30 do 40% vlage, a da su stvarne vrijednosti i do 70% vlage preko ljeta. I ono što mene možda rastužuje, ali što ne mogu vjerovati, dakle, da komunalna poduzeća unatoč zakonskoj obavezi od 2023. godine da se biootpad odvaja, da komunalci to ne provode. Ne žele se uhvatiti u koštac s problemom, a ja mislim da to zaista nije teško i da to nije recimo političko pitanje, nego vrlo konkretno pitanje, odnosno posao koji treba odraditi. I nevjerojatno mi je da nema niti malo suosjećanja, niti odgovornosti prema zakonu i prema ljudima koji žive oko Kaštijuna. Dakle, mi debelo kasnimo sa svim mjerama, to je jasno i one su danas više puta rečene, pa ih ja neću ponoviti, nego želim reći da je na nama da konačno te odluke donesemo i da ih krenemo izvršavati, provoditi. Imamo dovoljno informacija, imamo studije, imamo analize i smatram i molim vas u ime građana južne Istre da krenemo konkretno raditi.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE vraćamo se na županijske vijećnike, Damir Grünbaum izvolite.

DAMIR GRÜNBAUM, AM Evo lijepi pozdrav svima. Već sam u prvom istupu u ovoj skupštini rekao da nas u ovom mandatu čeka vrlo težak posao i to se, kao što vidimo, ispunjava. U cijelom ovom tijeku ove sjednice danas se puno toga govorilo, tako da sam sve prekrižio, posebno me gospodin Grbin ponukao da prekrižim. Dakle, mi moramo zatvoriti Kaštijun. To je očito za 13 godina najkasnije. I to je jedna činjenica koju moramo svi prihvatiti. To me jako iznenadilo, u biti to je na nekom tragu onoga, one kampanje, ja mislim da je za župana gospodin Ferić imao to u svojoj kampanji prije 5-6 godina. Građani Pule zaslužili jedno novo moderno postrojenje po uzoru na gradove kao što su Beč i kao što su drugi gradovi po Europi. Građani su mi u vezi Kaštijuna već postavili preko 50 pitanja, većinom koji nisu do sada odgovoreni o radu Kaštijuna, jer oni jednostavno ne vjeruju mjerenjima, oni vjeruju svojim ušima, očima i svojem nosu. To su najbolja mjerila i ona nikog ne varaju. Radi se o njihovim životima, o budućnosti i o njihovim obiteljima. U Hrvatskoj se više ne šapće da hrvatskim otpadom upravlja smećarska mafija, a da zaštita okoliša i ne postoji. Izglasavaju se zakoni koji će zauvijek devastirati naš životni prostor i sami smo svjedoci da se odluke ovog predstavničkog tijela ignoriraju. Prepušteni smo njihovoj milosti i nemilosti. Ali vratit ću se na jedno pitanje za gospođu Anju Ademi, prvo pitanje bi bilo ovaj otpad koji je ostao na platou ispred Kaštijuna, kome se prodaje? Jer se nadam da se prodaje Holcimu s obzirom da je već obećavao toliko puta da će kupovati, da će uzimati i brinuti se o otpadu od Kaštijuna još 1986. Međutim svoju obvezu naravno nije ispunio. Ja mislim da je zaobilazio istinu kad je govorio da je SRF nije dovoljno goriv, to jest nema dovoljno kalorija, što nije istina, jer se gorivost može povećati ugljikovodicima. Znači oni su mogli to goriti da su htjeli, ali nisu jer više su zarađivali s talijanskim opasnim otpadom, koliko sam čuo. Drugo pitanje za gospođu Ademi

je radno vrijeme. Ja znam da je u početku rada Kaštijuna, radno vrijeme bilo samo u jednoj smjeni i naravno nisu stizali i to je bio jedan od uzroka smrada, to se nagomilavalo i tako dalje. Pa bi me sada isto to zanimalo i treće pitanje gospođi Ademi, a mislim da smo svi to zaboravili, zašto se nju ne pita? Koje je njeno mišljenje, što bi trebalo učiniti da se rad Kaštijuna poboljša? Neka ona kaže svoje stručno mišljenje, ona je svaki dan u tom smradu, ona najbolje vidi i zna što treba učiniti. Ujedno s ovog mjesta dajem podršku svim građanima na području bivše labinske republike da ustraju u svojoj borbi. Nemojmo dopustiti još jednu gnojnu ranu na tijelu Istre, a to je KOdeCO net zero. Ujedno podsjećam da je isti takav jedan projekt propao u Švedskoj zbog jakog utjecaja na okoliš. S druge strane podsjećam gradonačelnika Pule na tvornicu cementa koja tamo zagađuje zrak i muči stanovnike gotovo jednako kao i Kaštijun. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ vijećniku Ferencu, izvolite.

MARKO FERENAC, SDP dobar dan svima. Mislio sam da se možda neću javiti, jer puno toga je već rečeno, dosta se ponavljamo, ali ponavljanje je majka znanja, tako kažu. Prvo bih pohvalio izlaganje gospodina Blagonića, tu sam i danas osobno čuo puno stvari o samom Kaštijunu koje nisam znao. Nisam stručan dovoljno u tom području pa ne mogu komentirati raznorazne tehnologije, ali mogu razumjeti građane koji, osobito koji žive u neposrednoj blizini, koji se svaki dan bore sa tim smradom, sa tim neugodnostima i mislim da je vrijeme da se te građane i razumije i posluša i da se pokuša odraditi sve one mjere, aktivnosti koje su u tim mogućnostima da se to ispravi. Čuo sam i izlaganje uprave Kaštijuna, mogu zaključiti da evo u zadnjih godinu dana su se određene aktivnosti i poduzele, da se nešto oko samih zahtjeva, inicijative i ublažava, odnosno smanjuje. Želim vjerovati da će se ispuniti i ono što je rečeno, da će do kraja godine se cijeli taj SRF koji se nalazi na tim poljima i propisno zbrinuti. A evo mogu samo reći da očito danas i ptice na grani znaju da je lokacija Kaštijuna potpuno promašena. Dakle, onaj koji je to u to vrijeme donosio takvu odluku, trebao bi i za to nekako odgovarati, ali obzirom da živimo u takvoj državi gdje politička odgovornost je nešto što se samo piše na papiru i tako izgovara, onda možemo samo sada razmišljati o tome kako tu štetu sanirati i smanjiti i razmišljati što će biti sutra, što ćemo ostaviti našoj djeci, u kakvoj ćemo sredini živjeti. Neki dan sam bio u Koromačnu, dao sam i podršku prosvjednicima, želio sam se uvjeriti što se to tamo dešava i vjerujte mi, tih sat i pol vremena bilo mi je dovoljno da tamo udišem taj zrak i ne bih volio svoje dijete odgajati u takvoj sredini. Vjerujem da se slične stvari dešavaju i u neposrednoj blizini Kaštijuna i upravo zato, kako smo i čuli, da u narednih 13 godina će ti kapaciteti biti popunjeni, vrijeme je da sada donesemo odgovarajuće odluke, a to je prije svega da počnemo adekvatno planirati. Ovdje na ovoj skupštini više puta je bilo govora o prostornom planu. Mi smo na ovoj skupštini još u srpnju 2022. godine donijeli odluku da se krene u izradu i dopune prostornog plana. Danas je prošlo evo više od četiri godine od toga, a jedan od razloga u toj odluci je upravo i planiranje građevina za gospodarenje otpadom. Župane, što smo napravili u te četiri godine? Mislim da još uvijek nismo došli niti do faze da je nacrt plana izrađen, kojeg vi trebate svojim zaključkom potvrditi za javnu raspravu. S druge strane imamo plan gospodarenja otpadom, koji isto tako kasni. Već dvije godine on nije donesen, a uporno se u proračunu planiraju sredstva za njegovu izradu. Ja mislim da je stvarno krajnje vrijeme da se počnemo odgovorno planirati i da se nova lokacija za novi centar za gospodarenje otpadom koji će nam trebati za budućnost adekvatno planira. I ja vas stvarno molim da zajedno sa vašim stručnim službama, sa istraživačima, sa zavodom dovršite postupak planiranja prostornog plana, da svi zajedno, ako treba sjednemo zajedno sa komunalnim društvima, sa gradovima, općinama i da se nova lokacija definira i tek tada možemo razgovarati o nekakvom zatvaranju Kaštijuna, a do tada trebamo ljudima koji žive u neposrednoj blizini omogućiti što ugodniji život.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ posljednjem vijećniku, Mariu Bratuliću, izvolite.

MARIO BRATULIĆ, HDZ Poštovani, svi kao i prije. Evo na kraju, ča reć, nego da svi mi delamo smeće, neki više, neki manje. Vjerujem da cijela ova situacija neće ići tako daleko, pa da će gospodin Bassanese, on bi trebao zapravo kao gradonačelnik, kojeg dosta hvale u Zagrebu, u APN-u, biti pokretač pa se javit na jedan od natječaja koji su bili za kompostane, nitko se nažalost nije javio. Pa će biti jedan svijetli primjer. Vjerujemo da sve ovo što se danas govorilo, neće ići u nekom krivom pravcu, da neće morat se javljati neke inicijative pa će tražit zatvaranje hotela, da malo budem sarkastičan, da nam turisti ne rade smeće ili tvornice, pa da nas vrate u srednji vijek, nego zapravo tu se danas iskristaliziralo puno dobrega. Sigurno ovi zaključci koji su predloženi neće moći riješiti probleme. Mislim da je glavna situacija, a župan je isto tako rekao kad se je projekt radio, kakva je bila projekcija turista, kakva je sad. Isto tako, ja kao HDZ-ovac koji sam od 1997. načelnik, sigurno nisam sudjelovao u nikakvim projektima ni nikakvim razgovorima sa Fondom, nego su to radili ljudi koji su tad upravljali određenim funkcijama. Danas smo u situaciji, ono što sam i prije rekao, da gospodin Grbin i gospodin župan, možda je dobro da je takva situacija, će morat sjesti, gospodin Grbin će morat malo manje politizirat, ali se uhvatit konkretno. Morat će sjest Vlada Republike Hrvatske, ministarstvo je na raspolaganju, sjesti i ponudit rješenje. Ono što sam prije rekao, vlasnici su ti koji su tu bitni, vlasnici moraju biti suglasni i onda vjerujem da ćemo naći rješenje i za silne milijune eura, što se bala tiče, i za rješenje kako unaprijediti sustav Kaštijuna. Što dalje, spominju se bioplinska postrojenja, spominju se kompostane, nisu to tako komplicirani sustavi da ih mi ne bi mogli napravit. Ja sam prije spomenuo bio na nekoliko bioplinskih postrojenja, na nekoliko kompostana, imamo varijante A, B, C, D i mi samo moramo se pokrenut svi skupa i napravit nešto. Evo vlasnici, pokrenite se, ja vjerujem da ćemo svi mi koji možemo dat svoj doprinos, bit aktivni i dat doprinos da se problem Kaštijuna riješi i da se sutra razmišlja o nekim novim lokacijama za centar za zbrinjavanje otpada na jedan moderan način, ali na vrijeme, da se ne dogodi onaj stisak s vremenom pa da onda pitamo di smo. Mislim da veliki jedinice lokalne samouprave također mogu bit aktivni i mogu dat svoj doprinos kako riješit. Evo toliko od mene, hvala. Prije, mislim da je u ovom mom obraćanju u ime kluba sve jasno rečeno.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE Hvala vama. Želju za replikom iskazao je vijećnik gospodin Vili Bassanese, izvolite.

VILI BASSANESE, SDP Ja sam prije pratio gospodina Bratulića kako je izlagao, ja se slažem sa većim dijelom. Neovisno o tome što sam HDZ ili SDP, znate da meni to nikad nije bilo problem kad je zdravi razum u pitanju. Sad ovu pohvalu niste mislili na APN, ali ste izrekli APN, mislili ste vjerojatno na Fond. Je l' tako? APN nema veze sa kompostanama. Nema veze ali i s Fondom, imamo jako dobru suradnju. Ono kad želimo razumjeti nešto, onda moramo se poslušati i moramo imati informacije od početka do kraja. A o našoj osobnosti, i našem kapacitetu i našoj volji ovisi da li nešto želimo shvatiti ili ne želimo shvatiti, da li želimo komentirati, želimo biti samo normalni. U ovom trenutku ja samo vama želim reći da mogućnost izgradnje kompostana na našem području nije moguće. Znate zašto? Ne zato što zakon to priječi, nego prostorni plan Istarske županije, neovisno o zakonu, donio limit u kojem se ne mogu širiti neka van građevinska i građevinska područja upravo gdje bi se mogla izgraditi kompostana. Ali to je možda prekomplicirano za shvatiti većini, ali to sam ponavljao više puta. Kad županija bude kroz svoj prostorni plan to dozvolila, mi ćemo biti prvi koji ćemo to izgraditi. A prostorni plan se nije promijenio od 2016. godine. Hvala.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA daje riječ posljednjoj danas, kolegici Danijeli Križman, izvolite.

DANIJELA KRIŽMAN, KLGB Lorena Boljunčić dobro večer svima, bona sera a tutti, iskreno nisam se htjela javiti za riječ jer sam razmišljala samo jednu repliku uputiti, ali evo rečeno mi je da je možda bolje da se javim za riječ. Evo posebno mi je drago da smo se konačno uspjeli sastati na temu Kaštijuna, zahvaljujem inicijativi što je predložila, a župan i gradonačelnik Pule prihvatili tu inicijativu. Naime, evo žalosno je i sumnjam da bi do ovoga bilo uopće došlo da se

problem sa Gospićem nije desio, a stanovnici južne Istre godinama, godinama već trpe problem sa smradom. Ne znam koliko vi drugi možete to razumjeti, ali oni su se obraćali i pravobraniteljici, pučkoj pravobraniteljici zbog ovog problema, inspekcije je tamo slana, ali zapravo nigdje nismo vidjeli da postoji dobra volja da se želi taj problem riješiti. Danas bih ukazala još i na to da se spominje kako su se viškovi smanjili. Ma nisu se smanjili. Na koji način objašnjavate da je uopće došlo do takvog smrada i ovdje potvrđeno da je ove godine smrdjelo još više nego prošlih godina. Poneka komunalna poduzeća su zadržavala otpad kako bi ispalo kroz duže vrijeme da su onda stvarali manje viškove. Što se dešavalo s tim viškovima? Pretvarali su se u gnoj, da tako kažem, i još su i veći nesnosni mirisi bili na Kaštijunu. Stoga, evo, ja bih sad pozvala svih ovdje, da zatome svoje političke interese jednostavno da definiramo kratki rok, srednji rok, dugi rok. Svi u nizu ste odgovorni, od komunalnih poduzeća, gradova i općina, županija do države. Svako na svoj način. Evo ja vas pozivam da danas pokušamo naći rješenje zbog tih ljudi koji tamo žive jer zaista je jako, jako teško živjeti već godinama, a sad pogotovo. Hvala lijepa

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE I ovime smo mi iscrpili i rasprave po klubovima i sve pojedinačne rasprave. Da, tako je, vidim da svi klimate glavama. OK. Mislim da nam je stvarno ova rasprava, odnosno tematska sjednica trebala. Želim se zahvaliti svim govornicima, prije svega na civiliziranosti, na strpljenju, na argumentima. uz par iskrica koje su, reći ću, uobičajene i par sekundi kad je fokus i pažnja popustila, sve ostalo bilo je zbilja upravo onako kako smo svi u pripremi ove sjednice i htjeli i željeli da bude. I sada prije nego napravimo onako kako smo se dogovorili na međustranačkoj koordinaciji predsjednika klubova, idemo istim onim redoslijedom kako su naši uvodničari, odnosno izvjestitelji pričali, čuti opet njih. Puno je ovdje zbilja bilo puno pitanja. Ja bih volio, dakle da ovih pet osoba budu koncizne, odgovaraju na pitanja, iako to od prvoga ne očekujem. Hvala vam, Bojane, hvala vama, gospodine Lorencin što ste sve vrijeme sa nama, što ste strpljivi, fokusirani i pažljivi kako bi čuli svaku rečenicu, svaku riječ svakoga od nas i gospodine Blagonić, evo ja bih zbilja volio da u pet minuta ponavljam još jednom, ne očekujem od vas, iako znam da sigurno imate neke odgovore, ali ne očekujem da date odgovore jer ste vi de facto inicirali ovu sjednicu, ali jedan, kako bih rekao, overview, jedan pregled, dakle cijele ove sjednice i možda još nešto što niste stigli u početku, da pače izvolite, kažite sada.

BOJAN BLAGONIĆ Da pokušam rezimirati ovo što sam danas čuo. Dakle, danas smo čuli nekakve drukčije tonove i drukčije riječi od svih dosadašnjih skupština i sastanaka na kojima sam bio. Često su ti sastanci završavali bez zaključaka i nažalost rezultat svih tih sastanaka danas vidimo kroz prezentaciju koju sam dao, dakle, sa tom, a ja ću reći najgorom situacijom na Kaštijunu ikada. Zaključci kao što su o tome da lokacija nije primjerena, da tehnologija nije primjerena, apsolutno pozdravljamo, to su, da tako kažem, muzika za naše uši. Dopustit ćete mi isto tako da budem malo skeptičan s obzirom da nažalost imam iskustva, sve ove godine koje smo upozoravali na ove probleme, nije bilo rješenja. Isto tako pokušavam uvijek u razgovoru, u govoru o Kaštijunu dočarati o kakvim se tu, kako se veličini centra i o kakvoj veličini problema razgovaramo. Dakle to su milijuni tona otpada, milijuni kubika, desetine tisuća bala. Dakle, to je jedan apsolutno velik problem, financijski značajan i tehnološki značajan. Ono što me definitivno ne tješi je koliko god smo počeli pričati o novoj lokaciji, o novoj tehnologiji, o tome da trebamo promijeniti smjer obrade otpada u Istarskoj županiji, sam Kaštijun će se teško popraviti. Što to znači? To znači da ćemo sljedećih godina, do kraja rada Kaštijuna, ako ga ranije ne zatvorimo, nadam se da hoćemo, da ćemo do tada mi u okolici trpjeti ovo što trpimo sve ove godine. Zapravo došli smo do njegova poluživotnog vijeka i još strpiti ćemo se kao pola i onda je to to. Dakle na neki način mi se definitivno osjećamo kao oštećene strane i izdržati Kaštijun 16, 15, 20, 25 godina na ovoj lokaciji ne znam šta bi rekao, iskreno da vam kažem. Smatram da tri godine za definiranje lokacije je predugo, apsolutno lokaciju treba definirati puno ranije kako bi se što prije krenulo s izradom svih potrebnih planova i projekata i načinom financiranja za gradnju novog centra. Apsolutno pozdravljamo izmještanje sušionice, to je isto tako jedna, mogu reći, naša pobjeda u cijeloj ovoj priči i kao

što sam spomenuo, dakle, ono što nas definitivno ne tješi je da će centar zapravo u ovo buduće razdoblje, dok se nešto novo ne pojavi, vrlo vjerojatno nastaviti zagađivat okoliš jer investirati u centar i one zahvate koje sam taj centar zahtijeva su izuzetno skupi. Nadam se da će se naći neko rješenje. Pozdravljam ulazak, ako će to biti moguće i ako će se suglasnici složiti, ulazak Vlade Republike Hrvatske u suvlasništvo Kaštijuna, apsolutno mislim i kao bivši član nadzornog odbora da će to biti jedan dobar potez, obzirom na sve one diskusije koje smo imali na sjednicama nadzornih odbora, a prvenstveno su bila vezana uz financiranje. Evo, zahvalio bi se još jednom.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE pozivam Anju Ademi, pokušajte odgovoriti na brojna pitanja u 10 minuta.

ANJA ADEMI pokušat ću odgovoriti na pitanja ne pojedinačnom vijećniku, nego bila je dosta pitanja koja su se podudarala. Krenut ću od početka. Kada je centar krenuo sa radom, njegova cijena je iznosila 542 kune. Sada je ulazna cijena bez troška transporta 146 eura, sa transportom 6,6 eura. Ta cijena nije dovoljna za pokrivanje svih operativnih troškova, kao i troškova zbrinjavanja goriva iz otpadne željezne frakcije, tako da u narednom periodu će doći sigurno do korekcije cijene kako bi se društvo moglo zadužiti i pokriti troškove ovog zbrinjavanja. Zašto je Kaštijun skuplji od Marišćine? Ne mogu dati taj odgovor. Mogu reći da je Marišćina od samog starta imala veću cijenu nego Kaštijun, što je posljedično dovelo do financijskog rezultata u kojem je Kaštijun danas. Što se tiče viškova i ajmo reći, ponašanja Kaštijuna prema komunalnim društvima, zakonska obaveza Centra za gospodarenje otpadom je preuzimanje miješanog komunalnog otpada od svih komunalaca u Istarskoj županiji, u stvari od njih devet, putem pretovarnih stanica ili direktno dovozom na centar. Ministarstvo je jasno reklo da Kaštijun d.o.o., da ne može proizvoljno odrediti od koga će uzimati, od koga neće uzimati. Zato sam rekla na početku da smo u suradnji sa komunalcima ovo ljeto postupili drugačije. Na našim stranicama objavljujemo svaki mjesec količine koje smo preuzeli, pa možete vidjeti da u sedmom i osmom mjesecu 2025. na ŽCGO Kaštijun ukupno ono što su bili viškovi i što je bilo na samom centru je bilo 20.659 tona, a ove godine 19.981 tonu. To je oko 700 tona manje ove godine primljeno na lokaciji. Tako da izjave da lažemo što se tiče viškova, morate prvo razumjeti što znači viškovi. Viškovi znači da je dnevni limit postojanja 390 tona po ljeti. Da prije 2026., to jest prije rješenja Državnog inspektorata o zabrani za primanje preko 390 tona, Kaštijun je zaprimao 600-700 tona ponedjeljkom. To se ove godine nije dogodilo. Zato što je Kaštijun zaprimao 600 tona ponedjeljkom, nije imao kapaciteta u bioboksevima i nema prostora za skladištenje, te je skraćivao proces sušenja kako bi mogao raditi i kako bi kante svakog građanina u Istarskoj županiji bile prazne. Jer to je ono što centar radi. On brine, osigurava, da miješani komunalni otpad svaki komunalac ima gdje doći istovariti. Tako da što se tiče viškova, u suradnji sa komunalnim društvima pokazali smo ovo ljeto da možemo surađivati, da su pretovarne stanice produžena ruka centra i na taj način osim što smo financijski pomogli društvo da nema trošak, preko milijun eura za zbrinjavanje na drugoj lokaciji, po cijenama od 450 do 480 eura, dok je naš gate fee 146 eura. Znači pokazali smo da možemo u suradnji poštivati dizajnirani kapacitet. I mogu reći da je to sigurno doprinijelo radu centra ovo ljeto. I ne govorim samo o neugodnim mirisima, govorim i o radu svih strojeva u postrojenju koji itekako pate zbog sastava otpada koji dolazi. Što se tiče odvoza goriva iz otpada, kao što sam rekla putem javne nabave i to su sve javni podaci koje možete pronaći u Elektronskom oglasniku javne nabave s kim imamo sklopljene ugovore i takve ugovore, svi su javno dostupni. Znači gorivo iz otpada svih pet godina koje se skladište, ugovorene su količine, one idu na zbrinjavanje i oporabu, većinom u inozemstvo i to je sve javno dostupan podatak. Financijska konstrukcija za to bit će definirana kroz cijenu i kreditno zaduženje. Što se tiče podrške ministarstva i Fonda, Kaštijun je odlukom Vlade dobio 700.000 eura, za zbrinjavanje 2.000 tona otpada od 35.000 tona otpada. Još uvijek nismo potpisali ugovor s obzirom na to da je jedan od zahtjeva bilo da se obvežemo da nećemo u periodu sufinanciranja, koje traje tri godine, nećemo podizati svoju cijenu, što za nas, to je za mene kao odgovornu osobu ovog trgovačkog društva, jednostavno ne mogu se obvezati na nešto

takvo jer bih postupila neodgovorno. Što se tiče, isto netko je spomenuo koliko treba ići na odlaganje. Znači prema projektu 35 posto je trebalo biti gorivo iz otpada, 35 posto je trebalo ići na odlagalište. Zato što frakcija koja ide na odlagalište je ona koja se ne može oporabiti i to je dio tehnologije mehaničko-biološke obrade. 25 posto od toga je trebala biti voda i 5 posto metali. Ono što se sada događa, to sam rekla, procesno i tehnološki je smanjena količina proizvodnje goriva iz otpada, a ne znam jesam li napomenula u uvodnom izlaganju da u Republici Hrvatskoj nije osigurana oporaba goriva iz otpada.
Što se tiče procjednih voda, važno je reći da se redovno obrađuje voda i sa plohe A1 i sa plohe B1 koja se trenutno koristi. Svakodnevno se voda koja je na plohi B1, na kojoj se trenutno odlaže, prepumpava u A1 i ide na naš pročistač unutar centra. Što se tiče same biostabilizacije i postrojenja u Biljanama Donjim, Kaštijun i Marišćina su bili prvi centri koji rade već osam godina. Zadar, ove godine prva sezona, nadam se uspješna. I ja mislim da svaki novi centar treba biti bolji od onog koji je bio prije i to vidimo u samim projektima novih centara koji sada osim MBO postrojenja imaju i ostale karike gospodarenja otpadom, a to je sortirnica, kompostana i postrojenje za stabilizaciju. Kada govorimo o mom mišljenju i dijelu postrojenja za stabilizaciju, znači treba se donijeti strateška odluka. Ako se neće širiti Kaštijun, to jest neće se graditi nove plohe, da li ima smisla raditi postrojenje za biostabilizaciju za koje će nam trebati pet godina minimalno da ishodimo dozvole i izgradimo ga, ako nećemo imati te količine ili ako će centar biti zatvoren. To je nešto što će vlasnici odlučiti. Što se tiče samih ploha, znači morate znati da smo plohu A1, znači netko je spomenuo da ubrzano punimo plohu. To nije istina. Ploha A1 se punila dvije godine duže nego što je za to projektirana i mi kroz tri godine se nećemo zapuniti. Znači, mi smo dužni izgraditi plohu A2 koju smo trebali prvo izgraditi nakon A1, ali nismo uspjeli s obzirom da se tamo nalazi balirano gorivo iz otpada. Ali za tu plohu je također predan zahtjev za građevinskim dozvolom. Što se tiče voda, koje je pitala vijećnica Peruško, znači voda koja dolazi u kamionima, ako je to bilo pitanje, sastav otpada i ono što je u prikolici koja stoji na pretovarnoj stanici, po dozvoli za gospodarenje otpadom komunalno poduzeće koje upravlja pretovarnom stanicom je dužno vršiti vizualni pregled onoga što ide u tu prikolicu. U trenutku kada vozač Kaštijuna preuzme prikolicu, dođe na Kaštijun, mi vidimo što je unutra kada se to iskipa u prihvatnu jamu. U tom trenutku, vjerojatno ste puno puta vidjeli, videe imate i na našoj web stranici, kakav otpad dolazi te koliko je u njemu vode. Također bih htjela ispraviti: nije Kaštijun projektiran da uzima otpad sa 35 posto vlage. Prosječno je u miješanom komunalnom otpadu vlaga oko 30 do 35 posto, ako imamo dobru primarnu selekciju. I onda se putem biosušenja ta vlaga spušta na 15 posto i to gorivo se može koristiti onda za spaljivanje. Ono što mi imamo danas, da nismo ispunili pretpostavke za ovo postrojenje, da nemamo odvojeno prikupljanje svih frakcija i zbog toga u ljetnim mjesecima imamo vlagu u otpadu preko 60 posto i radimo s materijalom koji dolazi. Osim neugodnih mirisa, rekla sam veliki troškovi održavanja i veliko opterećenje ne samo na MBO postrojenje nego također na pročistač voda. Što se tiče smjena, u ljetnim mjesecima radimo jednu i pol smjenu i na taj način optimiziramo punjenje i pražnjenje biobokseva. Ne mogu tvrditi da je rad u jednoj smjeni povezan s neugodnim mirisima. Ono što je jako važno a o tome uvijek razgovaram s članovima civilnog nadzora, to su ujedno i zahtjevi inicijative, a uz podršku vlasnika i članova nadzornog odbora uvijek govorimo o izgradnji sustava gospodarenja otpadom. Još jednom ću reći da županijski centar za gospodarenje otpadom je jedna karika u sustavu. Županijski centar za gospodarenje otpadom služi samo za pražnjenje zelene kante. Odvojeno prikupljanje otpada je zakonska obveza i još jednom ću zamoliti sve na intenziviranje odvojenog prikupljanja otpada i na taj način na smanjenje pritiska na rad centra.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljujem na odgovorima. Doktore, imate vjerojatno i vi neke konkretne odgovore, a nakon toga, razmišljam s obzirom na to da je dosta toga bilo adresirano i kroz plan gospodarenja otpadom i kroz prostorni plan, vidim da klimate pročelniče, par konkretnih odgovora na ovo upućena su pitanja na vašu adresu. Dajem riječ ravnatelju Stojanoviću, izvolite.

ALEKSANDAR STOJANOVIĆ hvala lijepa. Evo, ja ću samo kratko nekoliko stvari koje sam vidio da su baš formalne. Evo, što se tiče vijećnice Aškić, mi se potpuno slažemo sa time i to je bio dio jedan plana prijedloga za 2027. godinu oko povećanja broja ispitivanja po piezometrima, koji su sad B1, B2, B3, ali u sklopu toga moram reći da i u ovom trenutku postoje mjerenja koja su izvan ta tri piezometra, a koristi ih, odnosno ispituje ih Herculanea za praćenje još uvijek utjecaja starog odlagališta. Znači neki podaci postoje van ove tri, ali mi ćemo u županijskom programu staviti nove lokacije, a to je možda i odgovor gospodinu Rimaniću oko tih lokacija, da te lokacije B1, B2, B3, to nisu referentne naše izmišljanje, to su lokacije koje je zadalo Ministarstvo zaštite okoliša kao država, kao obveza u ispitivanju okolišne dozvole. Možda gospodinu Bratuliću, koji je možda naveo samo u toku razgovora stanje kvalitete vode u piezometrima i moguće utjecaje na vodu, vodu u opskrbi, javnoj vodoopskrbi stanovnika južne Istre. Mi tu govorimo o podzemnoj sirovoj vodi koja se i ne koristi u javnoj vodoopskrbi, kao taj dio, a monitoring i nalazi javne vodoopskrbe su sasvim nešto drugo po državnom programu i tu nemamo problema što se tiče nalaza u javnoj vodoopskrbi. Možda samo potvrda gospođi Heleni Lozić Doklestić, vijećnici, koja je komentirala da smo u jesenskom periodu a da imamo povećani broj osjeta i mirisa, neugodnih mirisa, ali recimo to je i uobičajeno. Znači najveća frekvencija koja je u procesu dokaza je u drugoj polovici ljeta i u ranoj jeseni. Tada je i najveća frekvencija dokazanih neugodnih mirisa. Evo, hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ pročelniku Radoloviću.

MIRKO RADOLOVIĆ dobar dan svima, sve vas lijepo pozdravljam. Vezano samo možda za ovaj zadnji monitoring što je bio. Važno je razjasniti, na području Kaštijuna nam postoje tri monitoringa. Postoji monitoring koji radi današnji županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun, sukladno svojoj okolišnoj dozvoli. Postoji monitoring koji je dužna raditi Pula Herculanea, koja je prethodno upravljala starim odlagalištem Kaštijun, jer je zakonom propisano da nakon što se odlagalište zatvori 30 godina se mora pratiti njegov utjecaj, i treći je ovaj koji Istarska županija radi sukladno uputama, odnosno na neki način sa Nastavnim zavodom za javno zdravstvo i provodi ga već unatrag pet ili šest godina. Tako da evo, samo toliko vezano za te monitoringe i praćenja i vezano za te rezultate, već je bilo govora, ali propisano je isto kako kad se ti rezultati pokažu da su nesukladni, što se onda radi i sigurno će u budućnosti trebati i neke korektivne mjere poduzeti u tom smislu. Međutim vezano za nadležnosti korektivne mjere, što se tiče starog Kaštijuna, a i općenito što se tiče samih nadležnosti, to propisuje Državni inspektorat, u suradnji sa Istarskom županijom, koja je i tamo bila davala dozvolu i za stari Kaštijun i tako dalje. Tako da korektivne mjere, ukoliko budu potrebne, moraju se uskladiti s Državnim inspektoratom i s njihovim nalazima.
Vezano za planske dokumente, vezano za strateške dokumente i tako dalje, tu bi zaista volio pojasniti, znači i malo što se tiče onoga što je bilo i onog što na kraju krajeva je bila i obveza Istarske županije, a to je stvarno izrada plana gospodarenja otpadom. No međutim, ono što je već danas rečeno je da je strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske bila napravljena 2005. godine i bila je planirana do 2025. godine. U toj strategiji do 2025. godine je bilo određeno da će glavna tehnologija koja će se na razini Republike Hrvatske koristiti za komunalni otpad biti mehaničko biološka obrada, a sada sa novim nekim našim direktivama i sa novim smjernicama Europske unije, tu prelazimo u neko kružno gospodarstvo i počinjemo govoriti o energetskoj oporabi otpada i tako dalje, po kojima, evo vidimo isto tako, na neki način građani se protive. Ono što je važno istaknuti da je prvi plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske bio od 2007. do 2015. i nakon toga je 2008. do 2015. Istarska županija bila obvezna napraviti svoj plan, koji je napravila. Sukladno tom planu planiran je naš Kaštijun i planirane su sve ove ostale stvari koje je direktorica rekla da nedostaju. To su sortirnice, kompostane i ostalo. Pročitat ću poslije i par samo točnih navoda, odnosno članaka iz prostornog plana Istarske županije, koji je isto u tom razdoblju bio napravljen, a to je 2013. godina. Nakon toga je bilo par godina, znači od 2015. do 2017. bez plana Republike Hrvatske i onda ga je donijela 2017. do 2022. Onda su u tom trenutku jedinice lokalne samouprave bile dužne napraviti svoje planove. Znači postojali su planovi jedinica lokalne samouprave od 2017. odnosno 2018. godine, do god nije novim zakonom određeno da će to početi raditi

ponovo županija. Njihovi planovi su bili do 2023. godine. Zakon o gospodarenju otpadom, ovaj sadašnji, je donijet u sedmom mjesecu 2021. godine. Kad je on donijet, Istarska županija je razumjela da će imati novu obvezu izrade plana gospodarenja otpadom i naručila je, kao što je prethodno i rečeno, podlogu, a to je elaborat o količinama i tokovima otpada 2021. godine. Isto tako, moram istaknuti da je krenuto i na vrijeme sa izradom plana gospodarenja otpadom, zato jer je u petom mjesecu 2023. već bio na neki način pokrenuta nabava i izabran izvođač, izrađivač plana gospodarenja otpadom, a to je SGS Insight. Isto tako odmah nakon što je on odabran, objava je bila u javnosti, znači želja je bila nadležnog resora da se o tome svih obavijesti, tako da su mogli zaista, se nadam, u tome sudjelovati institucije, udruge i svi ostali. Ono što je napravljeno isto tako odmah nakon što je ugovorena ta usluga je napravljen jedan sastanak sa komunalcima, isto tako poslan je prvi upitnik u desetom mjesecu 2023. godine prema jedinicama lokalne samouprave. Od 41 jedinice lokalne samouprave podatak je da je 26 njih odgovorilo na taj upitnik. Prvi prijedlog nacrta plana gospodarenja otpadom je bio gotov u dvanaestom mjesecu 2023. godine. Nakon toga, on je isto tako upućen na doradu, ali isto je bilo pitanje da li je za taj plan potrebno raditi i stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Upravni odjel Istarske županije bio je stava da ne treba raditi stratešku procjenu utjecaja na okoliš, zato jer plan gospodarenja otpadom ne određuje točne lokacije. On govori o broju, količini potrebnih građevina, ali ne govori o njegovom razmještaju. O njegovom razmještaju govore prostorni planovi. Paralelno s izradom prostornog plana Istarske županije pokrenuta je i izrada prostornog plana Istarske županije u kojemu u jednom dijelu isto tako je bio otpad taj koji se uzeo kao razlog za pokretanje izmjena i dopuna prostornog plana. Vezano na sve to skupa, iz mišljenja ministarstva koje smo dobivali tijekom 2014. godine, ne iz razloga što Istarska županija nije htjela napraviti stratešku procjenu utjecaja na okoliš, nego zato jer imala jasne argumente zašto to ne treba raditi, prošlo je skoro cijela godina da bi na kraju ipak ispalo da moramo raditi stratešku procjenu utjecaja na okoliš, što je isto naša susjedna županija se čak i žalila protiv takve odluke ministarstva, ali ministarstvo je bilo determinirano u tome da svi moraju napraviti stratešku procjenu bez obzira da li su radili strateške procjene prethodno za svoje planove gospodarenja otpadom i bez obzira što plan je pokazao da neće davati točne lokacije i bez obzira što je za plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske napravljena strateška procjena, a jasno je da plan gospodarenja otpadom Istarske županije mora pratiti plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Plan je dorađen nakon određenih problema s izvršiteljem, jer osoba koja je radila plan otišla je iz te firme, ali ima sada novu osobu u toj istoj firmi. U 11. mjesecu 2025. je napravljen njihov novi prijedlog. U tom novom prijedlogu je isto tako bilo napravljeno na taj način da je upravni odjel zaključio da i dalje bi trebalo određene dorade napraviti, ali isto tako ponovo je poslano svim jedinicama lokalne samouprave drugi upitnik da se očituju o tome što oni planiraju, koje su njihove namjere i koji su njihovi planovi. Od 41 jedinice lokalne samouprave njih 18 je dostavilo natrag ono što se od njih tražilo, odnosno upitnik. Valja jasno isto, mislim, istaknuti da vezano za plan gospodarenja otpadom, on ne govori samo o komunalnom otpadu. On govori o građevnom otpadu, o proizvodnom otpadu, o muljevima, o komini, o posebnim kategorijama otpada. Tako da, što se tiče Istarske županije, u međuvremenu, a krajem prošle godine izrađen je i elaborat gospodarenja otpadnim muljem, pripremljen je tender, odnosno nabava, vezano, što se danas isto govorilo vezano za stručnu podlogu za uspostavu sustava gospodarenja bio otpadom. Planirani rok izrade tog dokumenta je četiri mjeseca, ne znam da li je to dovoljno ili uz ove današnje upute će trebati i više. Isto tako naručen je plan provedbe aktivnosti gospodarenja plastičnim proizvodima za jednokratnu upotrebu, što je isto tako jedna od obveza sukladno Fondu. Ono što isto tako mislim da valja istaknuti je da regionalni plan mora postojati i trenutno ne postoji, ali isto tako mora se jasno istaknuti da Istarska županija nema regionalne nadzore, znači nema inspekcijske nadzore nad jedinicama lokalne samouprave i nema posebne propise. Ako netko ne ispunjava ono što je propisano planom gospodarenja otpadom, da li Republike Hrvatske, da li Istarske županije, Istarska županija ne može takve općine i gradove na niti jedan način niti nadzirati, niti kazniti. Vezano isto tako na infrastrukturu što se trebalo izgraditi, možda evo sad je pravi trenutak da onda i pročitam ono što je pisalo u prostornom planu Istarske županije i što još uvijek stoji u prostornom planu, koji je napravljen prije, rekli ste, dosta godina. Ovako, u prostornim planovima uređenja gradova i općina mogu se odrediti i dodatne lokacije

sabirališta otpada, nus proizvoda, životinjskog podrijetla, lokacije za proizvodnju bioplina i komposta ukoliko je to tehnološki i ekonomski opravdano. Znači bioplina i komposta. Moguće je bilo da općine i gradovi imaju lokacije za proizvodnju bioplina i komposta. Sljedeći članak 151, nakon puštanja u rad županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštjun ovim se planom utvrđuje obaveza sanacije i rekonstrukcije postojećih odlagališta komunalnog otpada u pretovarne stanice, reciklažna dvorišta, kompostane i sortirnice odvojenog sakupljenog otpada sukladno posebnim propisima. Znači 2013. godine i dan danas važeći prostorni plan rekao je da treba napraviti i sortirnice i kompostane i da je moguće raditi bioplinska postrojenja. Da ne čitam sada sve odredbe iz tog plana. Prema tome, ono što Istarska županija sada, odnosno moj upravni odjel, može napraviti je u suradnji sa Zavodom za prostorno uređenje pokušati vidjeti koje bi bile dodatne lokacije, ovo što se danas tu tražilo, vezano za lokacije gospodarenja otpadom, ukoliko Kaštijun neće biti, a i neće, zauvijek biti tamo lokacija o kojoj će se gospodariti otpadom na području cijele Istarske županije. No, kao što ste prije rekli, to treba raditi na temelju nekih dokumenata i nekih podloga. Upravni odjel ne može odlučiti o tome da li će Kaštijun graditi te nove dvije plohe kako je zamišljeno i kako je prijavljeno u prijavnici ili će sada optimizirati se taj sustav pa će se napraviti postrojenje za biostabilizaciju. Znači mi moramo imati strateško opredjeljenje na razini cijele Istarske županije na temelju kojeg onda upravni odjel može raditi planove gospodarenja otpadom. Htio sam još samo reći da ovaj plan koji mi sada radimo ide do 2028. godine, zato jer je i plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do te godine. Tako da u ovom planu ono što mi možemo napraviti je ono što svi znamo, a to je da trenutno nam trebaju sortirnice, kompostane, bioplinska postrojenja i da trebamo bolje odvajati. Trenutno stanje je da su zeleni otoci neuredni, da samom dijelom su podijeljene smeđe kante sa bio otpadom i da nema burze otpada niti cijelog kapaciteta za oporabu, već se sve pokušava riješiti na Kaštijunu MBO tehnologijom koja ovakav sastav otpada ne može progutati. Ostalo ne bih komentirao, ali vezano za izgradnju bioplinskog postrojenja mislim da je isto važno istaknuti. Istarska županija može predložiti u suradnji sa svojim zavodom neko konkretno rješenje. To konkretno rješenje treba onda proći kroz neku stručnu podlogu, jer ne mogu četiri osobe u zavodu i jedna u Istarskoj županiji upravnom odjelu određivati cijeli sustav i reći: okej, evo mi smo odlučili to će biti tu. I vezano na to bioplinsko postrojenje, tko će to bioplinsko postrojenje napraviti, tko će biti nositelj investicije, tko će napraviti stručnu podlogu za to bioplinsko postrojenje. Vrlo važno je reći da komunalnu infrastrukturu ne gradi Istarska županija. Sustav gospodarenja komunalnim otpadom i biorazgradivim otpadom u komunalnom otpadu je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Vezano za vlasništvo, isto tako znate da ja ne mogu ga niti dati niti sam ga uzeo. To valjda je vama jasno.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE daje riječ gradonačelniku, izvolite.

PEĐA GRBIN Ja bih se za početak zahvalio svima koji su sudjelovali danas u raspravi. Pokušat ću odgovoriti na neka pitanja, naravno da nije moguće na sva, i dati par završnih opservacija. Prvo bih svom zrmanu Marinu po pamićkoj liniji, ispričavam se Mario, sorry, rekao da mi jesmo u kontaktu s Vladom Republike Hrvatske, odnosno sa ministarstvima, Fondom i drugim resornim tijelima s kojima i trebamo raspravljati o ovim stvarima. I sve ovo što ste rekli nama, nadam se da ćete reći i njima, jer kad smo konkretno imali sastanak sa ministricom, gdje su bili predstavnici centara za gospodarenje otpadom, gdje su bili predstavnici vlasnika, poruka je bila: jedinice lokalne samouprave su vlasnici. Kad smo ukazivali i na probleme oko financiranja. I direktorica Ademi Vam je rekla: za tri godine nam je osigurano iz državnog proračuna sufinanciranje u iznosu od 700.000 eura. Podijelite to po godini, ispada 233.000 eura. Za nas koji imamo centar za gospodarenje otpadom koji nije, kao što sam prethodno rekao, netko ovdje izmislio, nego je u skladu i sa nacionalnim planom koji uređuje pitanje gospodarenja otpadom. A onda za one, nazovimo ih „loše đake“, koji nemaju centre za gospodarenje otpadom, se osigura u istoj godini milijun eura. Mislim da to nije fer. Pogotovo kada znamo da problem sa tržištem za gorivo iz otpada, bez obzira na pitanja njegove kvalitete, ali generalno problem sa tržištem nije niti pulski, niti istarski, niti hrvatski, već problem koji nadilazi naše granice. A problemi koje nadilaze naše graničite, da je tržište ograničeno i

da od onoga što smo nekad bili uvjeravani da ćemo izvlačiti dobit, mislim da se spominjalo tada da ćemo imati dobit tridesetak maraka, Vili ti se tu najbolje i najduže sjećaš, po toni, danas smo došli da plaćamo ovisno o sezoni, valjda kakav buket ima SRF za tu godinu, između 200 i 300 eura. Umjesto dobiti petnaestak eura, danas smo u gubitku 200 do 300 po toni. To je realnost koju uz svo dužno poštovanje ne možemo riješiti sami i svaka pomoć je dobrodošla. Ja se nadam da ćete nas podržati, ja se nadam da ćete nam pomoći kada bude trebalo razgovarati sa Vladom, odnosno resornim ministarstvima, odnosno Fondom, jer ovo nije politiziranje i ovo nije stranačko pitanje. Otpad je pitanje svih nas koji ovdje živimo. On opterećuje život svih nas; nekih kroz smrad, drugih kroz cijenu, trećih kroz to što se zbog načina kako se prikuplja ostave vrećice pored kante i dok dođe netko iz komunalnog društva galeb je u pravilu bio brži i znamo kako to bude razvučeno po ulici. Ali to je realnost. Dalje, sad ću malo politizirati. Neki me prozivaju i traže moj opoziv zato što nismo predvidjeli kompostanu, a onda kad kažemo da planiramo predvidjeti kompostanu i da ćemo u prostornom planu imati kompostanu, onda ni to ne valja, pa Vas molim da se odlučite. Ali grad Pula ozbiljno i odgovorno pristupa rješavanju onog drugog dijela, kao što je rekla direktorica Ademi, lanca, jer županijski centar je na kraju priče kad je smeće već prikupljeno, a to je: radit ćemo na odvojenom prikupljanju otpada i još jednom apeliram na sve druge jedinice lokalne samouprave da čine to isto. Ima onih koji su imali bolje rezultate i tu je Damir u pravu, Buzet je napravio puno, ali isto tako je činjenica da je neke stvari malo lakše napraviti u Buzetu, gdje govorimo o nekoliko desetaka tona tjedno, u odnosu na sredine gdje u onim najintenzivnijim mjesecima govorimo o količinama koje su stotinu puta veće. I to je realnost. Ali svejedno, svi moramo potegnuti, jer opet te sredine imaju veći prihod od turizma i onda imaju i veći prihod u proračunu po glavi stanovnika. Ali mislim da ako se posložimo za brojne stvari Istra ima proračunskog kapaciteta. S druge strane, direktorica je spomenula kad je netko rekao kako će se to platiti i kako je zatvorena fiskalna, pardon, financijska konstrukcija. Mi u ovom trenutku za 14 milijuna eura, što je otprilike godišnji promet Kaštijuna, ne možemo drugačije nego kreditnim zaduženjem, koje ćemo otplaćivati u sljedećih deset godina. I što će morati doći u jednom trenutku i na Gradsko vijeće Grada Pule i na sjednicu Županijske skupštine gdje ćemo kao osnivači morati odlučiti hoćemo li Kaštijunu trgovačkom društvu dati suglasnost za takvo zaduženje, gdje će naravno direktorica morati objasniti na što će se to odnositi. I zaključno, opservacija, jer moram to naprosto reći. Mi ćemo Kaštijun u jednom trenutku zatvoriti. Ja sam rekao o kojim parametrima ovisi kada će to biti. Ali naš krajnji rok, kao mene, kao predstavnika najveće jedinice lokalne samouprave sa područja Južne Istre, a znam iz razgovora sa drugima da nisu baš oduševljeni da Kaštijun nastavi raditi nakon toga, da kažem vječno, je ovo što je unutar granica sadašnjeg centra. Ja sam siguran, govorim za sebe, a uvjeren sam da bi teško netko sa različitim stavom bio izabran za gradonačelnika Pule danas ili sutra, da nema gradonačelnika Pule koji će predložiti izmjene planova, gradskih planova koji će omogućiti širenje centra za gospodarenje otpadom izvan njegovih sadašnjih granica. I kada sam govorio o onom roku od tri godine, onda nisam govorio da si možemo pustiti tri godine, nego sam rekao da mi imamo najviše tri godine, jer nakon toga bit će kasno. A idealno bi bilo i prije. I zato pročelniče možda četiri osobe iz zavoda i jedna iz odjela nemaju pravo donijeti konačnu odluku. I to je točno, nemaju. Ali imaju i te kako pravo, kao stručne osobe predložiti nekoliko varijanti o kojima će onda javnost i nadležna tijela, izvršna i predstavnička, donijeti odluku na koju ih ovlašćuje zakon. Ali, oni koji su stručni u zavodu i odjelima moraju pokrenuti priču. To je jedan dio posla, a znam da je nekad to jednako teško kao i odlučiti. Ali nitko nas nije tjerao da se bavimo ovime čime se bavimo. Hvala.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE zahvaljuje gradonačelniku i daje riječ županu, izvolite.

ŽUPAN Hvala lijepa, gospodine predsjedniče. Pozorno sam slušao izlaganja, notirao sam si razmišljanja, pitanja, neke konstatacije, ali mislim da bi bilo dobro u ovih nekoliko minuta, 15 minuta će biti previše, neću toliko vremena oduzeti, ipak neke stvari dodatno definirati. Istarska županija i Primorsko-goranska županija su bile prve dvije županije u Republici Hrvatskoj koje su donijele odluku da će pitanje zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada promijeniti od

dotadašnje prakse prikupljanja i odlaganja bez obrade na komunalna odlagališta i na taj način biti prve dvije županije u Hrvatskoj koje su ispunile europske direktive. I danas s ove pozicije možemo si postaviti legitimno pitanje da li je trebalo po pitanju zaštite okoliša biti prvi i ići u tome smjeru. Ja mislim kad govorimo o zaštiti okoliša, zaštiti prirode, da su nam svima nama uvijek puna usta riječi da. Rekao sam, 2005. godine donesena je strategija gospodarenja otpadom. 2005. godine ministrica gospođa Matulović Dropulić, državni tajnik gospodin Nikola Ružinski i direktor ili ravnatelj Fonda za zaštitu okoliša gospodin Vinko Mladineo. 2005. 2011. godine potpisan je ugovor o izgradnji centra. Ugovor je potpisao Fond za zaštitu okoliša, predstavnik Europske komisije i izvođač radova i tada kreće izgradnja. Vođenje izgradnje, nadzor izgradnje je u rukama Fonda. U mjesecu ožujku, mislim da je bio 1. ožujka 2018. godine, nakon što je centar izgrađen sukladno tadašnjoj strategiji gospodarenja otpadom, centar je i vlasnički i upravljački prepušten trgovačkom društvu Kaštijun d.o.o čiji su osnivači grad Pula 51% i Istarska županija 49%. To su fakti i to nitko nikada promijeniti neće. Može pokušati mijenjati povijest, ali to su činjenice, javno dostupni podaci. 2009. godine je na tržište izašao iPhone. Prije 2009. iPhone nije postojao. Samo da se malo evociramo koliko je vremena od tada prošlo i razumljivo mi je da smo danas sigurno puno pametniji nego što smo bili 2009. godine. Ali mi nitko neće reći, a nisam čuo niti jednog direktora, neki su bili duže, neki kraće smjenjivani su kao na traci, niti jedan direktor i nakon što je bio smijenjen nije rekao da ta tehnologija nije dobra i nitko nije kontrirao da u Europi ima 570 ovakvih centara s ovom tehnologijom. Nitko. Znači kad te smijene, kad dobiješ nogom tamo di dobiješ, vjerojatno bi i rekao nešto drugačije nego što govoriš kad si na funkciji pa si možda čuvaš fotelju. A onako su bili toliko kratko tu. Nitko mi neće reći da u razdoblju od 2021. do 2025. danas govorimo o balama na Kaštijunu koje treba zbrinuti, koliko ih ima tisuća, a odnosi se na period 2022., 2023., 2024. i 2025. i to ću uvijek ponavljati, da nažalost upravljački po tom pitanju tamo ništa nije rađeno i da Istarska županija, iako ima samo 1% do 50, a nije konsenzualno glasanje nego većina odlučuje i često puta na tijelima društva bila preglasana i nisu se uvažavali zahtjevi i stavovi Istarske županije. Točka. Neću govoriti koji čine većinu, jer bi onda ispalo da politiziram. I svi smo danas definirali tri izvora neugodnih mirisa, smrada. Bale, koje smo čuli da su ugovorene i biti će riješene. Imamo postrojenje koje, ako radi u podtlaku i ako se instaliraju te prskalice koje hvataju neugodne mirise, ne bi kao tako trebalo smrditi i imamo plohu. Znači to su tri izvora neugodnih mirisa. Da bi to moglo funkcionirati, jedino što je bitno, bez figa u džepu, jer kad pričamo o zaštiti okoliša, svi smo za, ali kad treba bilo što malo napraviti, e, već taj iskorak vidim da baš ne ide tek tako. Dakle nužno je više odvajati i izdvojiti taj biootpad iz miješanog komunalnog otpada. To županija, niti grad Pula, niti direktorica Kaštijuna, ni 57 direktora Kaštijuna samostalno, bez suradnje sa komunalnim društvima, ne mogu napraviti. Jer kada dođe kamion i pretovarna stanica i kad se treba otpad iskrcati u jamu, kad se spuste vrata, teče potok vode. Ne može. To nije smeće. To su pomije. I to je rekao jedan direktor, drugi, treći, četvrti, peti. Ispravite me ako griješim. Da bi se to promijenilo, treba stvarno htjeti. Ali ne samo deklarativno. Vrijeme je da nešto napravimo, ljudima smrdi, nije dobro lokacija, stara je tehnologija, Vlada će pomoći, a onda kad dođemo prikupljati smeće, trpamo sve u isti kamion i onda lagano voda teče u jamu od Kaštijuna. I onda nije dobra tehnologija. Pa nije dobra tehnologija, ima 60-70 posto vlage, normalno. Nigdje neće biti dobra. Ali ne proizvodi to smeće ni Marsovci ni Kinezi. I još je jedna bila tema, gospodine predsjedniče, jedan i drugi, da se poveća boravišna pristojba. Ja nisam za povećanje boravišne pristojbe i reći ću vam zašto. Jer ova skupština je donijela odluku o povećanju boravišne pristojbe. Za namjensko financiranje čega? Nastavnog zavoda za hitnu medicinu. Samo jedna jedinica lokalne samouprave taj novac ne uplaćuje Nastavnom zavodu za hitnu medicinu koji spašava živote. A svi znate koji je.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE navodi da je 17 sati i 51 minuta te su svi govornici za raspravu iscrpljeni i dati su odgovori na pitanja. Sukladno današnje dogovoru s predsjednicima klubova vijećnika, a budući da smo u međuvremenu čuli, osim onih prijedloga zaključaka koje smo dobili, još neke prijedloge zaključaka, na čemu vam hvala. Moj prijedlog je da se povučemo, predsjednici klubova sa svim tim konkretnim prijedlozima zaključaka zajedno sa strukom, jer možemo mi svašta htjeti, staviti na papir, ali ja bi volio da je to realno i ostvarivo u nekom

definiranom periodu. Kad kažem sa strukom, onda definitivno mislim, gospođo Ademi, sa vama, gospodine Radolović, sa vama, s županom, s gradonačelnikom, dva predsjednika naravno, dva predstavnička tijela i predsjednici klubova, da pokušamo, nadam se i vjerujem, u 30 minuta donijeti usuglašeni stav. Nevažno da li se on zove stav ili se zove zaključak, da ova dva predstavnička tijela istu ovu tematiku, nadam se, usvoje. Ako ne, može i drukčije, ali onda ne bi odradili cijeli zadatak s obzirom da 49, 51, ove dvije jedinice, odnosno lokalne i regionalne samouprave čine skupštinu društva. Zato molim vas pola sata pauze, ako bude više, ne zamjerite, ako bude manje, nitko sretniji od mene.

Ako se uspijemo dogovoriti onda ćemo u nastavku glasati o zaključcima. Ako se uspijemo dogovoriti biti će to u 18:30 ako ne biti će u 18:45, 19h, 19:30 ili 20h, zavisi.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE nastavljamo sa sjednicom, sada je 20:08. Nastavljamo nakon ne baš kratke pauze. Mislim da je važnije od vremenske pauze bio efekt, odnosno srž, a to je da smo uspjeli što je jako, jako dobro. Ja se iskreno nadam da vidjet ćemo na vašem izjašnjavanju, na glasanju, postići objedinjene odnosno zajedničke zaključke. Ja bih sada evo pola pročitao, predsjednik Gradskog vijeća sljedeću polovicu kako smo se dogovorili s time da vi to još niste dobili iz razloga jer se pišu još prelazne i završne odredbe. Nakon toga to će se sve isprintati što znači da ćete vi sve skupa dobiti. Unaprijed se ispričavam ukoliko je neka pogreška gramatička ili pravopisna s obzirom da to se evo sada još piše onako kako smo ovdje dogovorili. Nadam se da će to biti vrlo, vrlo brzo učinjeno.
Evo, ja krećem pročitati ono što ovoga ću nakon toga zajedno, rekao sam sa predsjednikom Gradskog vijeća dati kao prijedlog objedinjenog glasanja. Naravno da Gradsko vijeće glasa, ali i Županijska skupština za isti dokument. Pročitati ću Zaključak.

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), članka 43. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“, br. 10/09, 4/13, 16/16, 1/17, 2/17, 2/18, 10/20, 6/21, 20/22 – pročišćeni tekst i 12/25) i članka 39. Statuta Grada Pula – Pola („Službene novine – Bollettino ufficiale Pula – Pola“, br. 7/09, 16/09, 12/11, 1/13, 2/18, 2/20, 4/21 i 5/21), Skupština Istarske županije i Gradsko vijeće Grada Pula – Pola, na zajedničkoj tematskoj sjednici održanoj dana 15. listopada 2026. godine u Pazinu, donose

ZAKLJUČAK
o mjerama za unaprjeđenje rada Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun

I.

Zadužuje se Zavod za prostorno planiranje Istarske županije da u roku od 6 mjeseci pripremi potencijalne lokacije za izgradnju novog centra za gospodarenje otpadom i implementira isti u prijedlog izmjena i dopuna Prostornog plana Istarske županije.

II.

Utvrđuje se da se provedba ovog Zaključka ne smije temeljiti na planiranju novih odlagališnih ploha na Kaštijunu, izvan sadašnjeg obuhvata ŽCGO Kaštijun.

III.

1. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 30 dana izradi i javno objavi operativni plan rada za ljetno razdoblje 2027., s limitima prihvata otpada, rasporedom dopreme, interventnim mjerama i postupcima za slučaj prekoračenja kapaciteta.

2. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 3 mjeseca dostavi osnivačima plan potrebnog održavanja i korektivnih zahvata za ublažavanje neugodnih mirisa.

3. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 6 mjeseci uvede pojačanu kontrolu ulaznog otpada te da o rezultatima kontrole redovno obavještava javnost i davatelje javne usluge.

4. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 15 dana dostavi izvješće o stanju ugovorenih i raspoloživih kapaciteta za predaju goriva iz otpada na oporabu, uključujući količine na lokaciji, troškove, ugovorne partnere i pričuvna rješenja.

5. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u najkraćem mogućem roku dovede u rad stroj za selekciju metalnih frakcija na lokaciji unutar postrojenja ŽCGO Kaštijun, uz zbrinjavanje metalnih frakcija.

6. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 15 dana javno objavi rezultate praćenja procjednih voda i koncentrata za posljednja 24 mjeseca, dostavi dokaz o dopuštenoj razini procjednih voda i koncentrata prema dozvoli te objavi podatke o njihovoj razini, nastanku i potvrde o odvozu.

7. Zadužuje se Kaštijun d.o.o. da u roku od 60 dana dostavi vijećnicima Skupštine Istarske županije i vijećnicima Gradskog vijeća Grada Pula – Pola:

a) informacije o količinama proizvedenog i zbrinutog koncentrata i razine procjedne vode u oknu kao i limite prema dozvolama;
b) dostavi dokaze o pravovremenom održavanju i zamjeni biofiltra.

IV.

1. Zadužuje se Župan Istarske županije da u roku od 90 dana održi koordinaciju s izvršnim tijelom jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji kako bi se predstavio prijedlog lokacije za sortirnicu i kompostanu-bioplinsko postrojenje, kao ključne objekte za rasterećenje Kaštijuna od suhog reciklabilnog otpada i biootpada.

2. Zadužuje se Župan Istarske županije da u roku od 30 dana zatraži od Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost očitovanje o mogućnostima financiranja biostabilizacije na Kaštijunu i/ili drugih poboljšanja.

3. Zadužuje se Župan Istarske županije da do kraja 2026. godine raspiše nabavu za stručnu podlogu za uspostavu sustava gospodarenja biootpadom na području Istarske županije koja je predviđena Proračunom za 2026. godinu.

V.

1. Zadužuje se nadležni upravni odjel Istarske županije da jedinicama lokalne samouprave u Istarskoj županiji kvartalno dostavlja objedinjena izvješća prikupljena od Kaštijun d.o.o., Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije i Zavoda za prostorno uređenje Istarske županije te drugih nadležnih tijela.

2. Zadužuje se Istarska županija da u najkraćem mogućem roku dovrši Plan gospodarenja otpadom Istarske županije.

VI.

Zadužuje se Grad Pula – Pola da u roku od 90 dana pokrene postupak restrukturiranja odnosno podjele vlasništva u Kaštijun d.o.o.

VII.

Pozivaju se jedinice lokalne samouprave i davatelji javne usluge da svakih 6 mjeseci izvijeste javnost o napretku o odvojenom prikupljanja biootpada, s osobitim naglaskom na ugostiteljske objekte, hotele, restorane, kuhinje i kantine.

VIII.

Ovaj Zaključak stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Istarske županije“ i „Službenim novinama – Bollettino ufficiale Pula – Pola“.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE to je Zaključak koji smo zajedno pripremili i evo sada ste ga dobili i na stolove. Raspravu smo prije zaključili. Želim Vam se zahvaliti na današnjem danu, na korektnosti. Najveća vrijednost ovog dana je da smo se uvažavali i slušali i da smo razgovarali.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA želim se i ja zahvaliti svima Vama. Mi smo u Puli navikli ovako završavati sjednice, oko pola noći pa nama to nije neki problem. Hvala Vam na ovom sastanku i svim doprinosima koji su bili. Smatram da je inicijativa „Čist zrak, duga ljubav“ bila jedna iskrica koja je potaknula ovu raspravu uključujući i sve drugo što se zbiva s otpadom u Istri. Nadam se da će jedna od najbogatijih županija u Hrvatskoj znati pronaći sredstava, novaca a prije svega dogovor kako da riješi taj problem koji nam svima smeta. Mi kvorum imamo, ima nas 12.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE ima i nas. Predlažem, s obzirom da je Zaključak prošao klubove, struku i prihvatljiv je i moguća je realizacija, završimo s raspravama i zajedno se izjasnimo tko je za prihvaćanje ovakvog prijedloga Zaključka.

Skupština istarske županije i Gradsko vijeće grada Pule- Pola, nakon provedenog glasanja, sa 30 glasova ZA i 2 SUZDRŽANA (vijećnici Istarske županije) donose

ZAKLJUČAK
o mjerama za unaprjeđenje rada Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA PULE-POLA želim reći da je što se tiče Gradskog vijeća grada Pule- Pola, Zaključak prošao sa 13 glasova ZA.

Sjednica je završila u 20:18h.

Zapisnik vodila:
Adeana Fabijančić

Predsjednik Skupštine
mr.sc. Valter Flego

CERTIFIED ISO 9001

Skeniranjem ovog QR koda, sustav će vas preusmjeriti na stranice izvornika ovog dokumenta, kako biste mogli provjeriti njegovu autentičnost i vjerodostojnost.

Dokument je elektronički potpisan sukladno uredbi (EU) broj 910/2014.

Potpisnik: VALTER FLEGO, Istarska županija - Regione Istriana
Datum: 04.11.2026 14:41:25
Certifikat: 00B20FA87D476D2E44000000005FC84B41
Izdavatelj: CN=Fina RDC 2020, O=Financijska agencija, C=HR
Hash: sha256RSA